National Library
Bibliothèque nationale
MAY
NEWSPAP
SION

B103 C1914

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief A. **Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor V. **Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor V. **Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 17 | SESTDIENA, 1984. GADA 28. APRĪLIS | 34. GADS | SATURDAY, APRIL 28, 1984.

SECOND CLASS MAIL | REGISTRATION NUMBER 2249 | CENA 1 DOLARS

Čekas upuris — Lidija Lasmane.

Kremļa kalpa Borisa Pugo čekas centrāle Rīgā.

Sirdsapziņas cietumnieks Ints Cālītis.

Augusta Vosa vietā varu okupētajā Latvijā pārņēmis čekists Pugo

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Lieldienu priekšvakarā no sarkanajiem stūrīšiem un citiem Ļeņina evaņģelija apgūšanas tempļiem okupētajā Latvijā negaidot noņēma Kremļa prokonsula rusificētā latvieša Latvijas komūnistu partijas 1. sekretāra Augusta Vosa bildes. Pēc Maskavas norādījuma viņa vietā par partijas 1. sekretāru iecelts Maskavas čekas Latvijas filiāles Valsts drošības komitejas KGB priekšnieks Boriss Pugo.

Līdzšinējā kvislinga Augusta Vosa aiziešana no augstā amata nāca pilnīgi negaidīti. Par to pasaulei pavēstīja dāņu prese, un dienu vēlāk ziņa parādījās arī dažos britu preses izdevumos.

Augusts Voss bija latviešu izcelsmes komūnists, kas aklā paklausībā partijai izpelnījās polītbiroja locekļa Arvīda Pelšes uzmanību. Vosa sieva krieviete apgalvo, ka viņu ģimenes sarunu valoda nav bijusi latviešu. Kā daudzi augstie partijas funkcionāri, arī Voss bija liels dzērājs. Dzērumā viņš atklājis savu īsto dabu.

Nav domājams, ka alkoholisms bijis par iemeslu Vosa atcelšanai no partijas 1. sekretāra amata. Pieņem, ka Vosa akcijas Kremlī sāka krist pēc Pelšes nāves, un par Vosa spējām augstās domās nav bijis Andropova ieceltais jaunais Vissavienības čekas šefs Viktors Čerbikovs.

Augusts Voss nomainīts.

Interesanti atzīmēt, ka tieši Vosa nokronēšanas periodā Viktors Čerbikovs Maskavā tika paaugstināts māršala činā. Tikai Staļina uzticības vīrs Lavrentijs Berijs savā laikā tika līdz šai augstajai pakāpei. Čerbikova paaugstināšana ir reizē arī brīdinājums visiem disidentiem. Arī Borisa Pugo paaugstināšana no Latvijas čekas priekšnieka par kompartijas 1. sekretāru norāda, ka Maskava izšķirsies paklaut okupētās Latvijas komūnistu partiju vēl stingrākai čekas un Kremļa kontrolei.

Par čekista Borisa Pugo pagātni ir tikai trūcīgas ziņas. Viņa paaugstināšana oficiālā Kremļa prokonsula amatā tikai liecina, ka viņš ir bijis paklausīgs valdošās kliķes kalps. Ir pāragri minēt, kā Pugo stāšanās Latvijas kompartijas vadības amatā ietekmēs jau tā grūto latviešu tautas dzīvi svešas varas jūgā. Varētu pieņemt, ka čekista rokās pātaga būs vēl sāpīgāka. Par Vosa aiziešanu dažu asaru nobirdinās tikai viņa dzīļu biedri. Nav domājams, ka Vosa protežētais dzejnieks I. Ziedonis sacerēs sava drauga piemiņai kādu epifāniju.

Režīms paliek nemainījies, un kamēr tas paliek, pat augstāko funkcionāru nomainīšanai būs tikai kosmētiska nozīme.

Latviešu tautas paklausība okupantu varai nemazināsies, jo tā zina, ka okupantu valdīšanas laikam dienas jau tiek skaitītas. Taisnīgam sodam neizbēgs ne Voss, ne Pugo, nedz arī viņu paklausīgie sulaiņi.

Latviešu mākslinieki ļoti kritiski vērtē no Zviedrijas saņemto ziņu, ka okupētajā Latvijā 1975. gadā mirušais gleznotājs Ģederts Eliass atstājis mantojumā pāri par 1 milj. zviedru kronu (apm. 150.000 dol.) latviešu mākslai.

Šī noslēpumainā mantojuma lieta turēta lielā slepenībā, un tikai šī mēneša sākumā Ģederta Eliasa 95 g. vecā māsa Maija Eliase-Cielēna atļāvusi savai meitai Izabellai Stokholmā nolasīt vēstījumu, ko daži trimdinieki naīvi uzskata par milzu labdarības aktu.

Ģederta Eliasa atstātā nauda atrodas Stokholmas bankā, un tās pārvešana no Rīgas izkārtojis Cielēnas znots, kas ir zviedrs.

Maija Eliase-Cielēna ir kādreizējā revolūcionāre, kas 1905. gadā kāpa baznīcu kancelēs aicināt uz dumpi. Savā tālākā dzīves gaitā tā apprecējās ar latviešu sociāldemokratu

(Turpinājums 20. lp.)

Latviešu Preses Biedrības Kanadas kopa Toronto latviešiem dod iespēju apliecināt atbalstu mūsu kultūrai:

Svētdien, 29. aprīlī, plkst. 15.00

Latviešu Namā

tikšanās ar pazīstamo rakstnieku

Eduardu Freimani

Rakstnieks mērojis tālu ceļu no Edmontonas. Pagodināsim viņu ar divu stundu klātieni Toronto Latviešu Namā.

DV TORONTO SIEVIEŠU KORA **ZĪLE** **KONCERTI**

DIRIĢENTS ARVĪDS PURVS

Piedalās: *Pēteris Zariņš — klavieres; Karl Rohowsky — flauta.*

Toronto Latviešu Namā, 491 College St.

Svētdien, 6. maijā, pl. 17.00

Ieeja $9.00, pens. un stud. $7.00

Sestdien, 12. maijā, pl. 19.00

Ieeja $15.00.

Pēc koncerta saviesīgs vakars.

Zakuļa deju kapella. Galdiņi rezervējami.

Ieejas kartes iepriekš dabūjamas pie koristiem, kā arī DV grāmatnīcās, Broadview delikatešu un Gardenia veikalos, koncertu dienās pie kases.

SIRSNĪGI IELŪDZ ZĪLE

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1984. GADA 28. APRĪLIS, 17. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — V. Plūdons, T. Kronbergs, A. Šterns. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466—1514

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Lai Ronijs Rēgens neaizmirstu. Dadža zīm. LA.

Sigurds Lindiņš

Kurzeme

Vācieši Kurzemes cietoksni sauca par Kurzemes katlu. Tas tādēļ, ka tur bieži vārījās kā katlā, cietoksnis tādēļ, ka vienu daļu Kurzemes ierobežoja fronte, otru daļu noslēdza jūra. Tāds stāvoklis vēl bija 1945.g. 8. maija rītā. Vēlāk tajā pašā dienā Lielvācija kapitulēja visās frontēs, un līdz ar to kaujas, aizstāvot Kurzemi, izbeidzās.

1945.g. 8. maijs paliks ierakstīts uz mūžīgiem laikiem latviešu tautas vēsturē kā sēru diena, jo šajā dienā tik daudzu cerības tika iznīcinātas. Tik daudz jaunu cilvēku dzīvības bija ziedotas uz Kurzemes altāŗa. Vai tiešām būs tā, ka upuŗi uz Tēvijas altāŗa bija doti veltīgi? Vai tie neiedvesmos un nedos spēku un gribu latvju tautas jaunajām audzēm Latviju atkal redzēt brīvu. Ticēsim tam, jo latvju tautas šūpulis jau no sendienām ir kārts pie Dzintara jūras. „Kurzemīte, Dievzemīte, brīvas tautas auklētāja..."

Nebrīnīsimies, ja daudzi no jaunākā gadu gājuma jautās, kādēļ latvieši cīnījās kopā ar Vāciju pret Pad. savienību, jo vācu muižniecība bija verdzinājusi latvju tautu 700 gaŗus gadus. Atbilde būtībā ir vienkārša: mēs cīnījāmies pret mūsu tautas un pasaules lielāko nelaimi — Padomju savienību. Mēs jau toreiz izpratām, ko daudzi vēl pasaulē neizprot šodien, proti, ja šīs cilvēces ļaundabīgais audzējs — Padomju savienība tiks kādreiz iznīcināta, tad pasaule izveseļosies, būs citāda, proti, balstīta uz goda un morāles principiem. Un tautas, kuŗas augsti vērtēs savu brīvību, būs brīvas.

Jājautā, cik daudzi no tiem, kuŗi esam šeit brīvajos rietumos, apzinās, ka viņi ir mūžīgu pateicību parādā par savu dzīvību šeit gan krituša-jiem, gan arī dzīvi palikušajiem Kurzemes leģionāriem.

Kurzemes cietokšņa cīņas bija sīvas un varonīgas, jo bija jākaŗo pret desmitkārtīgu labāk apbruņotu pārspēku. Latviešu kaŗavīrs Kurzemē cīnījās un cerēja, ja kaŗš beigsies un Kurzeme būs mūsu rokās, tad vismaz daļa Latvijas piederēs mums. Toreiz kurzemniekiem nebija zināms Jaltas un Potsdamas līgums. Mūsu rokās esošajā Kurzemes daļā 44.g. rudenī un 45.g. ziemā bija apm. 1.000.000 kaŗavīru, kurzemnieku un bēgļu.

Vēl 7. oktobrī 19. divīzija bija pie Siguldas, kad saņēma pavēli atiet uz Kurzemi. Kaŗavīriem pārejot Rīgas tiltus, skumjš bija prāts, bet tomēr braši atskanēja Daugav' abas malas... un Nu ardievu Vidzemīte... 19. latviešu divīzijai nonākot Dobeles rajonā, bija steidzīgi jāizbūvē ierakumi. To izbūve vēl nebija nobeigta, kad 15. oktobrī sākās pirmā no sešām Kurzemes lielkaujām. Visās lielkaujās Kurzemes aizstāvji bija uzvarētāji, un sarkanarmijas vienmēr atjaunotais desmitkārtīgais pārspēks pārvērtās asiņainā neveiksmē.

Tāpat kā latviešu strēlnieki 1916.gada Ziemsvētku kaujās kļuva slaveni pasaulē ar savu varonību, tāpat slaveni kļuva ar savu drošsirdību 1944.g. Ziemsvētkos 19. latviešu divīzijas leģionāri. 23. decembŗa rītā pēc ilgas un intensīvas ienaidnieka artilerijas un gaisa spēku viesuļuguns sākās vēl nepiedzīvots un neiedomājami spēcīgs ienaidnieka tanku un kājnieku uzbrukums. Šķita, ka pēc tik smaga granātu orkāna reti kāds varētu būt palicis dzīvs. Tomēr bija noticis brīnums. Leģionam bija samērā mazi zaudējumi. Sarkanarmijas uzbrukuma viļņi turpinās bieži, pat naktīs. Visi uzbrukumi tiek atvairīti, un Ziemsvētku kaujās ienaidnieks atkal cieš neiedomājami smagus zaudējumus.

Tikai tagad pēc kaŗa kļuva zināms, ka 23. decembrī dažās stundās ienaidnieks bija izšāvis un nometis 170.000 dažādu granātu, raķešu un bumbu 35 km gaŗā frontes joslā, t.i. vairāk nekā 900 sprādzienu minūtē (Kurzemes katls).

Tā varonīgi cīnoties pienāk 8. maijs. Vācija kapitulē, un kaŗa darbība izbeidzas arī Kurzemē. Latvieši baltus karogus nepaceļ. Daļa leģionāru saiet mežos un kā partizāni cīnās vēl desmit gadu un pat ilgāk.

Daļa kaŗavīru mēģina nokļūt Zviedrijā. To liktenis, kuŗi tur nokļūst, mums ir zināms. Lai par to zviedru tauta atbild Dieva un vēstures tiesai. Lielu daļu latviešu kaŗavīru sarkanarmieši saņem gūstā. To liktenis ir neapskaužams, jo krievi Ženēvas konvenciju neievēro.

(Turpinājums 19. lp.)

Lasītāju vēstules

VALDIS LIEPIŅŠ PASKAIDRO

Apmēram vienīgais no visa, ko A. L. Hamiltonā raksta savā lasītāja vēstulē (LA 7. apr.), kas atbilst patiesībai, ir, ka es referēju Hamiltonā minētajā dienā, minētajās telpās par minēto tematu. Viss pārējais pierakstāms A.L. izdomai.

Nevienā vietā savā referātā nesludinu ne sadarbošanos ar Latvijas okupantiem, ne kultūras sakarus. Apgalvojums, ka referāta politiskā daļa bijusi pārblīvēta ar šo sakaru propagandu, ir galīgi aplams. Tas pats attiecas uz apgalvojumu, ka esmu teicis, ka jāatbalsta kāds no esošiem bērnu namiem okupētajā Latvijā. Un par mūsu mācītāju spredikošanu arī neko neteicu, bet minēju, ka būtu labi mūsu mācītājiem tikties pašu kontrolējamos apstākļos, ne tādos, kur viņi nostādīti savstarpējā konfliktā. Baltijas institūtu Stokholmā nemaz nepieminēju. Konferences pieminēju tikai sakarā ar mūsu tautas traģiski zemo dzimstību.

Toties A.L. pareizi uztvēris, ka kāds nesavaldīgs tautietis izcēlās ar absurdiem apvainojumiem un jautājumiem, prasīdams, vai es pārstāvot Dardedzi un ko es vispār uz Hamiltonu braucot! Uz to paskaidroju, ka man nav nekāda sakara ar Dardedzi un ka mans nolūks nav sludināt, bet gan izraisīt pārdomas. Armēņi ir spilgts piemērs, ka maza tauta var pārvarēt lielu tautu uzmākšanos un nodrošināt savu nacionālo pastāvēšanu. Tādēļ vien ir vērts apskatīt, kā viņi to panākuši, un izvērtēt, kas mums no viņu pieredzes un pieejas noderīgs. Tas, ka armēņi arvien vairāk pakļauj savas politiskās atšķirības savām kopējām nacionālām interesēm, ir paraugs, kam varam sekot arī mēs. Un ja es kaut ko sludināju, *tas* ir, ko es sludināju, lai izvērstu pārdomas par to, kā mēs kā tauta pārdzīvosim.

Valdis Liepiņš.

BĒDĪGS FAKTS

Ir taču tā — ja piedzimst bērns, tad tam dod vārdu un dzimšanas dokumentā ieraksta, kas ir bērna tēvs. Tāpat tas ir, ja nodibina kādu biedrību, klubu, banku vai pat politisku partiju u.t.t., tad arī dibināšanas protokolā ieraksta, kas ir dibinātājs, dibinātāji. Bet ziņu sniedzējs Toronto to ignorējis, jo rakstot Latvju Enciklopēdijas papildinājumos 119. lp. par Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā dibināšanu un darbību, nav pierakstījis, kas ir šīs jumta organizācijas dibinātājs, dibinātāji; bet īpaši gan uzmanījis un ierakstījis Padomes vēlēšanu skaitļus, uzsveŗot, ka 1960. gadā pats dabūjis vislielāko balsu skaitu. Nepareizs Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā dibināšanas gada skaitlis 1947 — pareizi jābūt 1948.

Tautas Enciklopēdija ir mērena tautas pase. Tajā nevar būt nepareizi dati un noklusēti fakti. Šinī konkrētā gadījumā, rakstot par Latviešu Nacionālo Apvienību Kanadā, tās dibinātāja Konrada Dobeļa vārdam tur vajadzēja būt ierakstītam ar lieliem burtiem.

E. Sproģis Vilaudēlē.

LŪGUMS

Pēdējos gados esmu pa reizei saņēmusi anonimus sūtījumus, un tāds man pienāca arī šodien, š.g. 3. aprīlī. Tā kā nedz vēlos, nedz arī varu uz vēstulēm bez paraksta un adreses atbildēt vai izteikt savas domas par tur minētiem jautājumiem, laipni lūdzu attiecīgās personas man turpmāk šādus anonimus sūtījumus neadresēt. Pasta zīmogs uz aploksnes vēstī tikai to, ka vēstule nāk no Kanadas ar kodu: M4L 3TO. Lūdzu šo manu vēstuli ievietot Jūsu laikrakstā, jo sūtījuma saturs norāda, ka anonimie rakstītāji lasa latviešu laikrakstus.

Austra Liepiņa
Londonā, Anglijā.

Vēstule Angelikai

Korporācijas Varavīksnes rakstniecei Angelikai Gailītei 100 g. dzimšanas dienas atceres sarīkojumā dzejniece Ingrida Vīksna nolasīja šim sarīkojumam uzrakstīto vēstuli:

Mīļā Agelika,

Šai stundā, kad Tu ar savu gudro smaidu noraugies uz mums no savas sendienu Vecpiebalgas satumsušajiem mākoņiem, nebrīnies, ka Tevi piemin tik daudz senu draugu — sirdis, pilnas godbijības un pateicības.

Tu zināji, ka cieņu un mīlestību dzīvē nevar nopelnīt ar lētu smaidu vai tukšiem, saldeniem vārdiem. Tavi vārdi, kaut dažreiz paskarbi, nepazina liekulības, Tavs smaids nepavērās negribēts, lai kādam izpatiktu.

Bet aiz Taviem it kā skarbajiem vārdiem allaž varēja saklausīt Tavus siltos sirdspukstus un jaust cildeno prātu.

Savas paaudzes un laikmeta latvju sievietes cīņu pilno ceļu ejot, Tu netaupīji savus spēkus, lai sasniegtu augstāko izglītību, izprastu pasaules seno gadsimtu spožumu un pievērstos Vakareiropas kultūru krāšņajiem, gara bagātību pilnajiem apvāršņiem.

Savās zināšanās un cēlumā Tu dalījies ar jauno audzi, ar saviem draugiem, darba biedriem un visiem, kas krustoja Tavas dzīves ceļus.

Šai gaitā Tavs skaidrais prāts necieta duļķainas domas, neīstus vārdus, apmiglotus apvāršņus. Tavās bagātīgās dzīves gaitās iegūtais spēks nicināja nevarību, negribu un nespēku, — to Tu nepieļāvi ne sev, ne citiem ap Tevi.

Nekas Tevi tā nesatrauca kā diletantisms un nevīžība, un, kopīgu redakcijas darbu strādājot, bieži redzēju, kādā priekā pacēlās Tava balss, manuskriptā atklājot vērtīgu spriedumu, dziļu domu, skaidru stilu un labu latviešu valodu. Un kādā sašutumā pazibēja sarkanais zīmulis, nevīžīgas kļūdas labojot, jo Tu mīlēji par visu vairāk mūsu latviešu valodu un īgni novērsies no tās nievātājiem un kroplotājiem.

Šos vārdus sakot, lai arī es drīkstu izteikt savu silto paldies par to mācību, pieredzi un sirsnību, ko ieguvu ar Tevi kopā deviņus gadus strādājot.

Bet ikdienas darbā vadītās dienas atklāj cilvēka domas un darbus vistiešākajos dziļumos. Nekad neaizmirsīšu to reizē zīmīgo un drusku komisko notikumu, kas tik labi raksturo Tavu stingrību pret sevi un citiem, Tavu apslēpto spēku grūtuma brīdī. Šķērsojot dubļainā rudens dienā satiksmes straujo Spadainas ielu, Tu paslīdēji un paklupi, un mūsu kollēga Jēkabs Vītols steidzās palīdzēt Tev piecelties, bet Tavās acīs pazibēja spīts un pretestība, un Tava trauslā dūre iecirtās glābēja plecā:

„Es varu pati! Pati! Man nevajaga palīdzības!", runāja neizteiktie vārdi, un Tu biji jau augšā, ielas dubļus no sevis nokratot.

Pārsteigums, vēlāk nostāsti un jautrība par šo notikumu vēl ilgi skanēja redakcijas sienās, un kas gan skaidrāk varētu liecināt par Tavu stingro, nepiekāpīgo sīkstumu, par Tavu izturību dzīves nedienās un cīņās, kas bieži mainījās ar retākām saules dienām.

Bet latvju sievietes stāja, gudrība un izturība allaž palika Tavas dzīves gaišās vadlīnijas, un tās Tu esi iezīmējusi arī visās tais sirdīs, kuŗas Tu mūža tecējumā esi skārusi ar savu skaidro, tīro smaidu.

Ingrida.

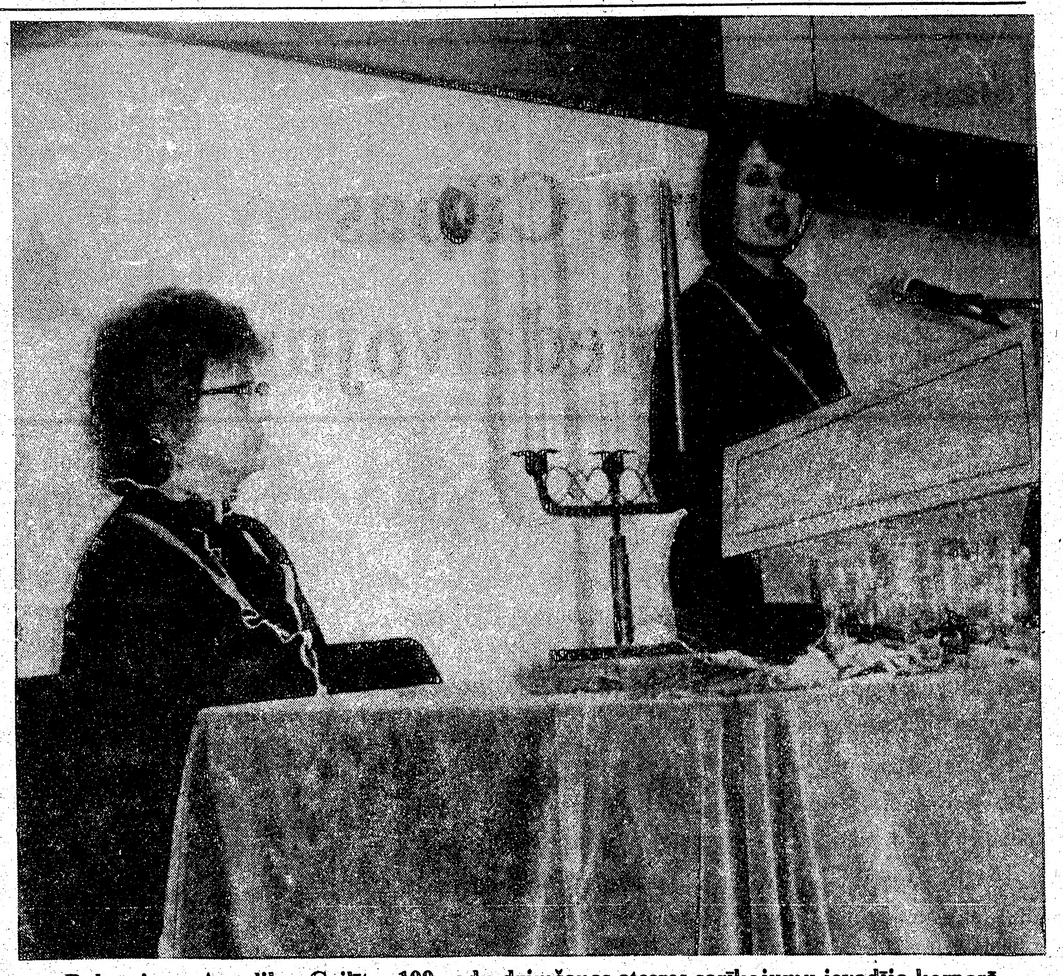

Rakstnieces Angelikas Gailītes 100 gadu dzimšanas atceres sarīkojumu ievadīja korporācijas Varavīksne seniores Gundegas Upānes apcere A. Gailītes mūža ceļš. Viceseniore Dzidra Avena runāja par A. Gailītes bagātā mūža devumu latviešu tautai. Foto A.K.

Rakstnieka cienītāji Kalifornijā

Jāņa un Emīlijas Klīdzēju dārzā Napā vienmēr ziedi, lai kādā mēnesī pagadījies tur iegriezties. Lielajām rozēm zari zied, bet ap Jāņa septiņdesmitajiem šūpuļsvētkiem šī gada 6. maijā, tāpat kā citos pavasaros, noteikti ziedēs baltās pīpenes un oranžās Kalifornijas magones. Lielie rododendroni, pilnos ziedos, būs sapulcējušies ielas pusē — gar parādes durvīm — kā goda sardzē, ciemiņus gaidot...

Jāņa dzimtajā pusē, Sakstagala pagasta Livžās, smaržos gaišzaļi bērzi, ziedēs pa ceriņu un jasmīnu krūmam; arī tur varam domās aizstaigāt. Vismaz Klīdzēji to noteikti darīs.

Rakstījis Jānis Klīdzējs nu jau apmēram piecdesmit gadu. Šais gadu desmitos viņa talantam saradies daudz cienītāju. Jaunākajā Klīdzēja romānā Otrais mūsos jūtama tāda kā sasaukšanās ar viņa pašu pirmo — Jaunieši. Temati abiem pirmreizīgi, kaut atšķirīgi. Pirmajā Latgales jaunieša, bet otrā — ASV studējuša sociologa novērojumi darbā, krāsaini un daudzveidīgi — tādi, ko būtu vēlēšanās parādīt arī citu valodu lasītājiem. Visiem nav rakstnieka un sociologa vienā personā.

Kalifornijas latvieši — Jāņa Klīdzēja talanta cienītāju saime — nolēmuši rakstnieku viņa goda dienā, šī gada 6. maijā pulksten 16 aicināt uz latviešu īpašuma ērtajām telpām skaistajā, kaut vējainajā Sanfrancisko pilsētā, lai dažas stundas pakavētos atmiņās — kas zina — varbūt arī pārcilātu nākotnes plānus un iespējas. Ja kādam no citurienes vēlēšanās piedalīties — tā kā sarakstīties vairs laika nepietiks — ir iespēja sacināties ar rīcības komiteju pa vienu vai otru telefonu: E. Ducis (415) 938-2844 vai E. Elstiņš — (415) 530-3894. Uz redzēšanos kopā ar Klīdzējiem!

Antonija Millere
Kalifornijā.

Pateicība

Mani ļoti aizkustināja lielā sirsnība, ko baudīju savas simtgades atceres laikā, un es sirsnīgi pateicos par personiskiem un rakstītiem apsveikumiem, ziediem un balvām visiem, visiem, kas mani atcerējušies. Paldies Latviešu Preses Biedrībai un jo sevišķi tās Anglijas kopai, Latvijas sūtniecības Londonā vadītājam P. Reinhardam, diplomātiskam pārstāvim Francijā K. Bērendam, archibīskapam A. Lūsim un Latvijas ev. lut. baznīcas pārvaldei, prāvestam R. Mužikam un latviešu draudzēm un mācītājiem Anglijā, virspriesterim A. Černajam un latviešu pareizticīgo baznīcai Anglijā, Latviešu katoļu biedrībai Anglijā, LAK EC prezidija priekšsēdim J. Rankam, LNPL prezidija priekšsēdim A. Abakukam, Latviju mājas Almēlijā komitejai, vadībai un saimei, PBLA Dziesmu dienu rīcības komitejai un tās pārstāvei Anglijā M.A. Zariņai, DV CV, DV priekšniekam J. Frišvaldam, vanadžu priekšniecei A. Liepiņai, DVF valdes priekšsēdim L. Rumbam, vanadžu daļas vadītājai E. Sarkanbārdei un visai valdei, daudzām DVF nodaļām un vanadžu kopām, Latviešu zemnieku savienības biedriem, Latvju biedrības Lielbritanijā priekšsēdim J. Andrupam, ELJAs Anglijas nodaļai, kā arī daudzajiem darba gaitu, priecīgo un skumjo trimdas ceļu līdzgaitniekiem. Paldies arī tālā ceļa mērotājai rakstniecei Indrai Gubiņai, kas atveda Kanadas LPB kopas sveicienus. Paldies tām daudzajām čaklajām rokām un atsaucīgajām sirdīm, kas izkārtoja manu dzimšanas dienu tik bagātīgu, sirsnīgu un jauku.

Eduards Līcis
Londonā, 1984.g. 27. martā.

MŪSU SIMTGADNIEKS ANGĻU PRESĒ

Par Eduarda Līča simtgadu dzimšanas dienu rakstus ievietojuši divi Londonas ziemeļu rajonu laikraksti: Hendon Times un Hampstead & Highgate Express savos 30. marta izdevumos. Abi laikraksti, kam kopējais metiens sniedzas vairākos desmit tūkstošos, ievietojuši gavilnieka fotografiju, Hendon Times pat pirmajā lappusē. Abos rakstos minēts, ka Līcis ir latviešu trimdinieks, kas bijis spiests atstāt savu dzimteni, kad Padomju savienības bruņotie spēki to okupēja. Minēta arī Līča piederība Zemnieku savienībai un viņa literārais un žurnālistikas darbs. Tāpat izcelta viņa lielā mūzikas mīlestība un biežie operas apciemojumi. Viņš esot visaktīvākais „Agnew" mājas iedzīvotājs. „Viņš iet staigāt viens pats, un bez mazākām rūpēm izmanto pazemes vilcienu, lai apmeklētu savus draugus Latviešu klubā." (Jāpiezīmē, ka šis brauciens ar pazemi saistās ar pārkāpšanu ļoti dzīvā pazemja mezglā). Rakstos atzīmēts, ka arī savā dzimšanas dienā Līcis došoties uz Latviešu namu, kur Latviešu preses biedrība viņam rīkojot svinības, un tieši šajā dienā publicējot viņa dzeju krājumu. Viņš neesot redzējis savu sievu un bērnus kopš 40 gadiem, tomēr saņēmis sveicienus no ģimenes Latvijā.

Gavilnieks E. Līcis LPB Anglijas kopas vidū, ar ciemiņu no Kanadas: sēž (no kr.) Indra Gubiņa, Terēze Lazdiņa, gavilnieks, Austra Liepiņa; stāv: (no kr.) Marta Prauliņa, Anna Lomane-Lindena, Alfonss Lindens un Zigrida Daškevica. Foto P. Pētersons.

Jānis Širmanis

Alberta Cilpas piedzīvojumi

Copyright by Jānis Širmanis

(34. turpinājums)

»Gulēsim,« Klāvs beidzot pārtrauca nikšanu. »Arī cilvēks būvēts kā akumulators. Šad un tad vajag uzpildīt jaunu enerģiju. Vislabāk tas izdodas miegā.«

Gulējām ilgi. Akumulatoros gan pamazām krājās jauna enerģija, bet mēs īsti nezinājām, ko ar to iesākt. Kamēr tā gurdi apspriedām jaunas darbības plānu, lēnām atvērās bīdāmās durvis.

»Spoks, tu vēl te?« Klāvs izlikās pārsteigts. Patiesībā tāds viņš nebija. Spoka nozušanai mēs neticējām. Uzbāzīgai mušai nepietiek ar vienas reizes aizdzīšanu.

»Man nepatīk jūs atstāt,« Spoks atzinās. »Gribas dzirdēt, kur jūs bijāt nozuduši, ko piedzīvojāt.«

Biju vēl tik nikns, ka negribējās uz Spoku ne paskatīties, bet Klāvs smīnēja:

»Ak ziņkāriba tevi dīda? Par vēlu! Tu paliki Rutka alā un zaudēji vienu no vislielākajiem piedzīvojumiem. Mēs atradām dārgumu kaltuvi un noliktavu. Tur varēja zeltu ar lāpstu maisā bērt, varēja likt galvā pasakaini mirdzošu karaļa kroni. Žēl, ka bunkurs nelaimīgā kārtā pieplūda ar ūdeni. Dzīvības gan izglābām, bet dārgumi palika lejā.«

»Fi-ū!« Spoks iesvilpās. »Kaut ko tādu paredzēju, tāpēc negāju prom. Palīgs jums noderēs. Un te es esmu! Vienmēr gatavs pakalpot. Ja jums patīk, dzīvošu Pažobelē. Nākšu laukā tikai tad, kad mani sauks. Esmu visādi ar mieru. Pat tad, ja jūs mani pamatīgi piekautu, es neietu prom. Gribas redzēt, kas te notiks.«

»Te nekas liels vairs nenotiks,« Klāvs paskaidroja. »Mēs laikam drīz posīsimies ceļā.«

»Kā jums tīk. Es gan ne. Maizes netrūkst. Palikšu par sargu un gaidīšu jūs atgriežamies.«

»Kāpec tu domā, ka mēs atgriezīsimies?«

»Zelts pievelk . . . «

»Mēs saligsim ūdenslīdējus. Tie izcels dārgumus.«

»Ūdenslīdēji bez jums neiztiks. Vajadzēs kādu, kas tiem pieplūdušo bunkuru parāda.«

»Ja arī mēs rādīsim ceļu, tu tā kā tā būsi lieks.«

»Nē!« Spoks piemiedza vienu aci. »Ko te bez manis var iesākt? Vajaga kādu, kam galva. Tagad pat mācīšu jums ābeci . . . «

»Ko tu teici?« Klāva pirksti savilkās dūrē.

Spoks pamanīja šo niecīgo kustību.

»Došu padomu,« viņš pazemīgi teica. »Nevajaga ar ūdenslīdējiem pīties. Būtu muļķīgi no ostas vest te šurpu visādus tipus. Ej tad nu zem ūdens uzmani, ko katrs iegrūdīs lielajās kabatās. Kur zelts un visādi dārgumi mētājas pa kaktiem, tur sastrādāt var tikai godīgi, uzticami cilvēki.«

»Tu laikam būtu īstais?« Klāvs nopūtās.

»Ja, ja skaidri noruna. Izcelšu kroni. Vai puse no tā piederes man?«

»Tikai ceturtā daļa. Mums jau sen tāda noruna.«

»Labi. Arī ceturtās daļas dēļ vērts mērcēties. Vai dārgakmeņi īsti?«

»Nezinu, cik akmeņi vērtīgi, bet tie spīdēja kā pūķa acis pusnaktī.«

Spoks novilka svārkus.

»Iesim!«

Dārgumu glabātuve nu bija pilnīgi pieplūdusi. Nirējam, paceloties virs ūdens, nevarēja būt nekādu izredžu ieraut elpu. To varēja izdarīt tikai tad, ja galva izšautos tieši pa āliņģi. Es neparko neriskētu.

Spoks vēl laikam nenojauta, kā jūtas cilvēks, kas pa spundes caurumu ielīdis pilnā mucā. Virves galu ap krūtīm apsējis, viņš pašapzinīgi jautāja:

»Kuŗā kaktā kronis, kuŗā zelta gabali?«

»Zelts pa kreisi, kronis Albertam nokrita kaut kur ap vidu,« Klāvs diezgan nevērīgi palaida virvi.

Man aizrāvās elpa. Vai tiešām Klāvs taisās atbrīvoties no uzbāzīgās mušas? Tas nenāktos grūti. Pietiktu palaist virves galu un nodzēst gaismu.

Virve strauji slīdēja āliņģī. Satraukts vēroju drauga kustības, noslēpumaino seju. Tās bija tikai sekundes, bet es neizturēju:

»Klāv!«

»Nebaidies! Es tik gribēju pārbaudīt Zilā kalna puiša sirdsapziņu . . .« Klāva lūpu kaktiņos lēkaja mazs smīniņš. Pazibēja un nozuda. Rokas steidzīgi rāva virvi.

Spoks bija krietni sarijies ūdeni. Mēs dabūjām izmēģināt slīkoņa atdzīvināšanas paņēmienus. Tie mums izdevās. Drīz vien sīkstais indiāņu pēctecis sāka žēloties, šķaudīties un lūdza cigareti.

»Plaušas jāžāvē,« viņš kaunīgi aizbildinājās.

»Vai tu taisies vēlreiz nirt?« Klāvs pasniedza cigareti.

»Nē, pietiek! Puikas gados zem ūdens peldēju kā grundulis, bet tagad . . . Laikam vairs neesmu puika. Un tur — lejā bunkurs melns kā bībeles vāks. Alberta spuldze nav vērtīgāka par kaķa aci. Ja gribam ko izcelt, tad vajaga prožektora.«

»Likās, tu esi varonīgāks.«

»Kā tu vari vērtēt? Tumsā neviens manu varonību neredzēja.«

»Ko tagad tu gribi darīt?«

»Uzvilkt sausas bikses. Slapja pakaļa arī neveicina varonību. Par kroni un zeltu padomāsim. Man ir labs draugs, kas prot iet caur uguni un ūdeni. Tiesa, viņš nemīl strādāt. Pat velns tam sakas kaklā neuzmauks. Bet ja tas kādreiz saož treknu kumosu, tad jums to vajadzētu redzēt. Lokomotive, salīdzinot ar Beniju, izliksies rotaļlietiņa.«

»Vai tavs Benijs cietuma durvis no stenderēm kādreiz izgāzis?« Klāvs gribēja sīkāk iepazīties ar slavētā vira spējam.

»Nerunāsim par sīkumiem,« Spoks aizdomīgi paskatījās uz Klāvu. »Ko Benijs var, to viņš pats parādīs. Par to nešaubos.«

»Es arī ne,« Klāvs kļuva nopietns. »Albert, vai tu šaubies?«

»Nekādā ziņā!«

»Spoks, nu tu redzi, ka tavs Benijs mums neder. Mes jau ar tevi netiekam galā. Dabūt uz kakla otru — vēl spējīgāku? Nē, pateicos. Iegaumē, mēs pateicamies. Nepiemini vairs Beniju. Un par tevi pašu mēs vēl padomāsim.«

Spoks uzvilka sausas drēbes, izdzēra krūzi karstas kafijas, bet sena omuliba neatgriezās.

»Tev laikam nervi neatslābst?« Klāvs apjautājās.

»Nervi?« Spoks paraustīja plecus. »Nervu man nemaz nav. Es tik nevaru saprast, kādā ziņā jūs ar mani netiekat galā? Vienmēr paklausu, vienmēr gatavs pakalpot. Jāsaka — labs cilvēks. Bet jūs kā eži.«

»Tu samaitāji vecos rakstus.«

»Dabūsim citus. Un ja tas neizdosies, izgludināšu saburzītās lapas.«

»Neaiztiec!« es iekliedzos. »Ja tur vēl kas glābjams, tad es to darīšu. Tu dzirdi? Aizmirsti mugursomu ar pikām un vistokļiem. Man pacietība tuvojas beigām. Kas tad notiks, to laikam tu vari iedomāties?«

»Nē. Man nepatīk zīlēt. Ja iekulšos nepatikšanās, tad domāšu, kā izlocīties. Kas man tagad būtu jādara?«

»Pastāsti, kuŗā vietā tu ceri citus rakstus atrast.«

»Visur! Te, tur, citur. Paredzēt nekā nevar. Jāpaskatās . . . «

(Turpinājums sekos)

Ļoti sekmīga debija

Jaunā dziedone Laimdota Gleške-Anšmite savā pirmajā patstāvīgajā koncertā Čikagas Latviešu biedrībā svētdien, 25. martā, sniedza ne tikai vispusīgu, rūpīgi sagatavotu koncerta programmu, bet iepriecināja, pat pārsteidza klausītājus, ka mūsu vidū ir izaugusi daudzsološa māksliniece.

Mums visiem labi pazīstamā Rūzvelta universitāte Čikagā, kuŗā prof. Dr. Voldemārs Dobrovoļskis bija ļoti iecienīts mācībspēks — garā priecājas līdz ar mums, ka šīs universitātes stipendiju fonds piešķīra mūsu talantīgai un centīgai tautietei Laimdotai Gleškei-Anšmitei akadēmisko stipendiju: liels pagodinājums, spoža zvaigzne darba priekam, nopietna mūzikāla izglītība un pelnītais meistara grads.

Jaunai dziedonei ir slavējama balss, labi ievirzīta elpas technika ar skaisti niansētu piano, ir skatuvisks talants ar dziesmu izteiksmīgiem tulkojumiem un, visam pāri — nepārprotama mākslinieces dzirksts; ko vēl varam vēlēties jaunas dziedones debijā!? — Varam tikai no sirds novēlēt pacietību un izturību kāpt stāvajā, prasīgajā mākslas kalnā ar darba prieku.

Ļoti laba doma šo koncertu ievadīt ar Georga Filipa Telemanna — Kanāriju putniņa kantāti, stīgu ansambļa mūzikālā pavadījumā: Judy Wilson — vijolniece, Perry Smiar — viola, Māra Kārkliņa-Leonard — čells ar Valdi Treimani pie klavierēm. Kantāte rakstīta 18. gadsimtā — tālaika vieglu emociju un humora garā, kas ienesa sniegumā patīkamu dažādību.

Turpinājumā — A. Ponchielli un Ch. von Gluka operu ārijas mecosoprānam, Fr. Šuberta divas dziesmas, A. Koplanda — šūpļa dziesma, lieliskā sniegumā, un B. Brittena Jaunais arājs.

Pēc starpbrīža sevišķi teicamā izpildījumā dzirdējām Bernharda Sosāra — Āksta dziesmu (rakstīta Mārtiņa Zīverta lugai Āksts Dailes Teātrī). , pirmo reizi Čikagā. Sekoja E. Dārziņa, J. Kalniņa, J. Vītola, A. Kalniņa, A. Žilinska un J. Ķepīša iejutīgi dziedātās dziesmas ar atkārtojumiem, ziediem, tautasdziesmu piedevām.

Nevar neredzēt, ka mīlestība un sadarbība ar latviešu dziesmu ir ielolota mazās Laimdotas sirdī ar viņas mātes, labi pazīstamās latviešu dziesmu entuziastes Lilijas Gleškes iedvesmojumiem.

Jaunajai dziedonei no sirds vēlam skaisti dziedot — mūžu nodzīvot!

Vienmēr prieks redzēt Valdi Treimani pie klavierēm, kas arī šai debijai bija spožs līdzgaitnieks.

Lidija Venta-Dobrovoļska.

Dr. G. Šubiņš

Nākotnes stratēģija

Pirms sākam domāt par to, ko būs darīt turpmāk, ir derīgi atskatīties un apsvērt, kur esam un kas ir ap mums. Nākošo mēnešu laikā paies trešiem 40 gadu, kopš lielais daudzums latviešu trimdinieku atstāja Latviju. Atgādināsim sev un īpaši tiem, kuŗu rīcība norāda, ka tie ir aizmirsuši, ka, kaŗa darbībai izbeidzoties, uz sarkanarmijas okupēto Padomju varas valdīto Latviju varēja atgriezties ikviens, kas to gribēja.

Vēl svarīgāk, bija daudzi gadījumi, kur latvieši tikai ar grūtībām izglābās no dažādo komiteju, komisiju un organizāciju centības sadarboties ar Padomju savienību un repatriēt bēgļus uz viņu pirmskaŗa dzīvesvietām, ko kaŗa darbības rezultātā bija okupējusi Padomju varа. Ne visiem tas arī izdevās. Labi zinām, kas notika Zviedrijā, un bija arī citas vietas — Austrija, Čechija, Vācija. Ne visi atstāja Latvijas zemi no laba prāta un pēc brīvas izvēles. Bija tādi, kuŗus vācu okupācijas vara bija izsūtījusi darbos vai soda nometnēs. Arī tie, kuŗi bija kaŗapulkā, varēja izšķirties tikai pēc kaŗa darbības izbeigšanās, un vairums tikai pēc gūstniecības izciešanas. Lai kādā laikā un veidā kuŗais atstāja Latviju, ir ļoti svarīgi, ka šeit palikt neviens netika spiests. Katrs, kas gribēja repatriēties tad un vēl tagad, to var.

Pašreizējā trimdas latviešu saime ir prom no dzimtās zemes brīvprātīgi un politisku iemeslu dēļ. Lai neaizmirstam, ka izceļojot no Vācijas nometņu periodam beidzoties, bija ļoti nedaudzi, kas, meklējot mājvietu svešumā, iedomājās ērtu pilsonisku dzīves veidu. No visa, kas izceļotājiem bija zināms par tālajām emigrācijas zemēm, mēs bijām pārliecināti, ka mūs sagaida smags fizisks darbs un mazs atalgojums. Mēs braucām, zinādami, ka mūs sagaida darbs ogļu raktuvēs, mūža mežos, prērijās un pie milzīgiem būvdarbiem. Tomēr mēs izvēlējāmies smagu fizisku darbu, mazu atalgojumu, gara brīvību, bet atteicāmies atgriezties savā vidē, savos ļaudīs zem okupantu varas. Mēs to darījām bez vilcināšanās, jo ikvienam vēl prātā bija Baigais gads. Šeit nevar but runas, pretēji šad tad lasītājam, ka klaidas latvieši ir tur, lai paturētu savus veco laiku labumus un privilēģijas.

Šodien, pēc četrdesmit trimdas gadiem, Latvijas tautu joprojām apspiež tā pati okupantu vara, kas mums deva Baigo gadu. Zinām arī, ka pirmajam Baigajam gadam ir pievienoti vēl citi ciešanu un terrora gadi.

Daudzas lietas trimdas gados ir izkārtojušās daudz labvēlīgāk nekā tas sākumā likās. Gandrīz bez izņēmuma esam ieguvuši saimniecisku turību un stabilitāti. Mūsu mākslas un kultūras dzīve ir turpinājusies ar atzīstamu rosmi. Mūsu nākošā paaudze tikusi vecāku apgādāta un labi izglītota. Mums pieder nami, centri, nometnes, fabrikas, veikali, uzņēmumi un pat bankas, ar respektējamu kapitālizāciju. No mūsu vidus ir radies pulks zinātnieku, inženieŗu, ārstu, audzinātāju un mākslinieku.

Mums vajadzētu būt priecīgiem, laimīgiem un pateicīgiem. Vajadzētu būt, bet mēs tādi neesam. Mēs respektējam mūsu mītnes zemju iekārtas un viņu saimnieciskās un politiskās sistēmas, bet pateicīgi neesam, jo to, kas mums kā individiem un arī kā grupai pieder, mēs esam nopelnījuši. No mūsu darba peļņu un vērtību guva arī mūsu mītnes zeme — tādēļ mēs esam brīvi, nedz ņēmēji, nedz lūdzēji. Īsti priecīgi un laimīgi mēs tomēr nekad nespēsim būt. Mūsu prieku par veikto klusina apziņa, ka tauta dzimtenē tiek turēta gūstā. Viņiem nav ļauts strādāt un sasniegt to pašu, ko mēs esam spējuši. Pastāvīgi trūcīgā dzīve Padomju iekārtā nav tikai nejaušība un nemākulīga plānošana. Trūkums ir plānots, jo tikai tas, kas visu savu laiku pavada rūpēs par to, kā sevi apgādāt ar dzīvei nepieciešamo, nevar sev atļauties domāt par polītiku un citām varai netīkamām lietām. Lai cilvēku savaldītu, viņš nav tūlīt jāliek cietumā. Pietiek, lai tādam piedraudētu ar darba un iztikas atņemšanu.

Pieņemot svešumu, to darījām ar vēlēšanos būt brīvi un ar solījumu darīt visu, kas mūsu spēkos, lai Latvija top brīva no apspiedēja. Gan klusi savās domās, gan apliecinot citiem, to darījām mēs visi. Ka darbs nebūs viegls, nedz arī īss, visi sapratām. Tie, kuŗi bija ņēmuši kaŗa rīku rokā, lai kautu naidnieku, zināja, ka arī paši var tikt naidnieka kauti. Tie, kuŗi reiz bija gatavi dzīvību ziedot, zina, ka mūsu darbs Latvijai, ko šeit darām, nav ne smags, ne nāvējošs.

Vēl Latvija ir nebrīva, tādēļ mūsu solījums Latvijai ir vēl spēkā un pildāms. Kareivis nevar pateikt, nav vērts, man apnicis, nevar pateikt, es vecs, lai nāk cits manā vietā. Cīņa ir jāturpina. Kuŗš to nedara, ir dezertējis.

Mūsu trimdas sabiedrībā sāk parādīties tādi, kas saka: — „Raugi, draugs, kam tu runā niknu valodu, kam esi nīgrs. Latvijā dzīvo tauta, tur dzied, dejo, spēlē un raksta skaistas dzejas. Tur aug jauna krāšņa tautas kultūra, tā mums visiem ir nepieciešama. Bez tās mēs nīkdami izniksim." To dzirdot, lai atminam prof. Dr. Haralda Biezā rindkopas —

„...ierašanās Latvijā ir kā ieiešana pa cietuma vārtiem. Tikai tam tur ir atļauts ieiet, kam administrācija to atļauj. Bet šai cietumā, tāpat kā daudzos citos cietumos, ir savas darbnīcas galdniekiem, grāmatsējējiem, kurpniekiem u.c., kas spēj pagatavot teicamus priekšmetus. Arī Latvijas cietumā mīt un darbojas daudzi teicami amata meistari literātūrā, glezniecībā, mūzikā...Trimdas jaunatne, nobraukusi Rīgā, aizmirst, vai vēl labāk, neapzinās, ka atrodas cietumā, un jūsmo, gluži kā mēs jūsmojam par senās Romas skaistajiem tempļiem, ko patiesībā cēluši vergi. Vēl mazāk šī jaunatne saprot, ka visi kultūras reprezentanti, ko viņi tur sastop, ir cietumnieki, kas ļoti labi pazīst cietuma reglamentu, ko drīkst, ko nedrīkst. Tas ir, jaunatne to nevar saprast."

ASV latviešu pārstāvniecības augsta amatpersona nesen mēģināja analizēt it kā divas pastāvošās trimdinieku grupas, un katrai no šīm grupām piešķir virkni pieņēmumu, tad no šiem pieņēmumiem viņš rod secinājumus. Pārdomas ir lasītas, un dažam rakstītais licies īpaši vērtīgs. Kāds lasītājs raksta un izsaka prieku un pateicību par rakstu:

"Ar patiku lasīju -es kunga rakstu. Tik skaidru, saprātīgu un racionālu apskatu par trimdas visgrūtākiem jautājumiem reti kad dzird, it sevišķi te, Toronto. Šejienes organizāciju vadītāji pārāk bieži ieiet tukšā polemikā un saukļos, kurpretim -es pieeja veicina mūsu kopējo saskaņu un draudzību."

Nav šaubu, raksts ir pareizi būvēts, lai patiktu naīvam lasītājam. Ir bazisko pieņēmumu uzrāde un secinājumi. Bet viss balstās uz bazisko pieņēmumu pareizumu. Ja pieņēmumi nepamatoti, savstarpēji pretrunīgi vai nereāli, tad no raksta paliek pāri tikai dzeja.

Dialektiskā stilā autors salīdzina divus trimdas saimes nogrupējumus, kuŗu vērtības ir stipri atšķirīgas. Pats autors sevi laikam pieskaita „A" grupas domātājiem, jo iztirzājot šīs grupas domas, viņš bieži lieto vietniekvārdu „mēs".

Uzmanīgs lasītājs atzīs, ka abām grupām piedēvētie pamatpieņēmumi, kaut doti salīdzināšanai, patiesībā nav salīdzināmi, jo neattiecas uz to pašu jēdzienu vai ir nedebatējami. Piemēram, pieņēmumi 1A un 1B, ka tautas likteņi izšķirsies „*tikai* dzimtenē" vai „*tikai* svešumā", ir tik pārspīlēti naīvi un vienkārši, ka neviens debatētājs par to nesāktu debatēt. Pieņēmumi 2A un 2B nav savstarpēji salīdzināmi, jo pieņēmums 2A ir pieņēmums, kas nosaka, *ko* macionālā kultūra dod, — proti, „uzturēs tautu dzīvu un aizvedīs to līdz brīvībai," kamēr pieņēmums 2B ir pieņēmums par to, *kur* nacionāla kultūra var rasties — „tikai brīvā zemē un dzīvojot brīvos apstākļos." Autors šeit salīdzina divu grupu domas, lietojot nesalīdzināmu mērauklu. Salīdzinājums būtu pieņemams, ja starp grupām būtu dažādība jautājumā par to, kur kultūra var izveidoties vai arī, ko kultūra var dot. Droši vien, ja tādas grupas pastāv, tad arī domu dažādība šajos jautājumos būtu. Raksts to tomēr nepiemin.

Ja man būtu jādebatē par apspiestībā izveidotas nacionālistiskas kultūras vērtību, man gribētos noskaidrot, vai autors domā nacionālu vai nacionālistisku kultūru? Tūlīt pēc tam gribētu meklēt kādu piemēru, kas šādu Padomju apspiestībā izaugušu nacionālistisku kultūru demonstrē par iespējamu, un tad ļoti cītīgi meklētu kaut vienu vienīgu piemēru, kas liecinātu, ka šāda, ar Padomju apspiestības palīdzību audzināta nacionālistiska kultūra ir glābusi kādu tautu un vedusi to brīvībā. Meklēju, bet neatradu; atradu gan vairākus piemērus, kur mazas tautiņas ir jau galīgi zudušas. Un ja nu autoram ir taisnība, tad gan jāsaka, ka armēņu, gruzīnu, džordžiešu un tatāru disidenti ir neprašas. Un afganistāņu partizāni laikam ir ārprātīgi.

Latviešu nacionālo kultūru pirmajā Padomju okupācijas gadā sāka mācīt no pirmā brīža. Vēl šodien atceros, kā tika mācīts, cik skaisti un pareizi ir mācīties no brālīgās tautu saimes devuma un cik jauki skan Tautu tēva un Zinātņu un Mākslu Korufeja un tautu kultūras vadītāja mīļākā dziesma Suļiko. Tāpat mums iemācīja dziesmu par Varen Plašo, kā arī par brašajiem trīs tankistiem un lidotāju, kas tiecas augstāk, tik augstāk. Kad novembŗa rītā bariņš jauniešu vidusskolas pagalmā sāka dziedāt Svēts mantojums, tos izklīdināja, bet dažus no tiem skolā neredzējām ne nākošajā rītā, nedz jebkad pēc tam. Tas nav izgudrots. To piedzīvoju Jelgavā. Latviski nacionālistisko versiju par „Balto kazu, kas stāv uz klints" arī vēl atceros, bet patiesi šaubos, vai latviešu tautas kultūra būtu nabadzīgāka, ja mums ne Padomijas, ne Nacionālistiskā versija no šīm būtu tikusi liegta. Lai arī 2A un 2B nav salīdzināmi, tomēr minētie piemēri lasītāju aizved pavisam citā domu virzienā — proti, smelsimies pie padomju atļautā kultūras avota; ja to darīsim, tad apspiestā tauta dzimtenē gūs spēku un tiks atbrīvota.

Ja patiesi tāda iespējamība būtu, ja uzklausot šeit trimdā Padomju varasvīru izmeklētās un atļautās dzejas, dziesmas un gleznas, mēs dotu tautai dzimtenē spēku, ja tas darītu viņu nastu vieglāku un viņu slogu mazāku, un ja nu, augstā laime, tas beidzot novestu pie brīvas tautas un neatkarīgas valsts, tad es klausītos Ziedoni, Peteru, Vācieti, krievu vai tataru. Es tos klausītos, skatītos, vadātu, baŗotu un guldinātu. Bet mana stulbība laikam ir tik liela, ka es šo izdevību nespēju aptvert un novērtēt.

Trešajā salīdzinājumu pārī šinīs pārdomās ir cīņas jeb darbības recepte. „A" grupas pieņēmums, minēts kā „*vienīgais* nopietnais pretestības veids, ir *sadarbošanās* ar okupantiem, jo citādi kultūras dzīve Padomijā ir neiespējama. Pretstatā „B" grupa esot ieskatos, ka mums mūsu spēki ir jāveltī brīvības cīņai starptautiskā forumā. Pret pēdējo man nav iebildumu. Man grūti saprast, kā var uzvarēt, pakļaujoties un sadarbojoties ar apspiedēju ienaidnieku. Pēdējais salīdzinājumu pāris ir neparasts. Ļoti iecietīgi un ar pamācīgu, šķietami pazemīgu izteiksmi, tiek norādīts, ka „kaut arī nepilnīgi,

„šie darbinieki pelnījuši mūsu atbalstu, jo tie šobrīd sastāda *vienīgo* mūsu tautas efektīvo vadību dzimtenē; nav tā, ka aiz tiem būtu citi, „īstie" tautas kultūras dzīves vadītāji, kas varētu ietekmēt mūsu tautu".

Tam pretim B. grupas piektais pieņēmums ir „graut, vienalga, kādi arī nebūtu iekšējie motīvi." Vārdu izvēle ir patiesi laba, lai panāktu to, ka B noslieces piekritēji vai atbalstītāji prot tikai graut, sist un postīt, kuŗu sirdīs nav vietas prātam, līdzjutībai vai pat laika apsvērumiem. B grupas trimdiniekam ir „vienalga." Taisni šī ir tā vilinošā sirēnas dziesma, kas, slēpjoties

(Turpinājums 6. lp.)

Mīļš paldies visiem, kas varēja būt klāt arī tikai domās, piedaloties mana mūža drauga

Hermīnes Pāvuls

izvadīšanā 1984. gada 13. aprīlī, apklājot viņas pēdējo ceļu ar ziediem.

Sevišķu pateicību izsaku mūsu archibīskapam A. Lūsim par skaistajiem atvadu vārdiem, jo Hermīnes sirds vēlēšanās bija sasniegt tālo krastu ar Dieva svētību.

Valentīns Pāvuls
ar ģimeni

Nākotnes stratēģija

(Turpinājums no 5. lp.)

aiz taisnīguma un līdzjutības šķidrauta, cilvēciņu pēc cilvēciņa iemidzina un iežūžo kā vaivariņu smarža, piesaules sūneklī atlaižoties. Kādreiz mums skolā mācīja dzejoli, kas sākās ar vārdiem:

Liec zobenu zem galvas,
Un dziļi neiemiedz.
Tavs goda un Tēvu zeme
Tev cieši dusēt liedz.

Andrejs Eglītis)

Zināma taisnība tomēr ir arī Pārdomu autoram. Nav noliedzams, ka dziļā sašutuma brīdī esam par laupītāju nodēvējuši dažu tādu, kas kā pusaudzis ir iegājis veikalā un nospēris konfekti vai paciņu papirosu... Tas var būt darīts izmēģināšanas, varbūt bravūrības, varbūt ziņkārības dēļ. Ne jau, ka šāda rīcība, kaut arī allegoriskā nozīmē, būtu attaisnojama. Bet par to arī nav jāsūta spaidu darbos uz visu mūžu. Dažs apmeklē kultūras sarīkojumus un ar to atklāti lielās, lai pierādītu, ka tam pašam ir tiesības izvēlēties savu rīcību.

Domājošs individs demonstrēs un ar to liksies mierā, bet ir žēl, ka šāda veida savas neatkarības demonstrēšana kļūst par paradumu. Tādā gadījumā spēkā stājas novērojums, ka ,,paradums jau ir otrā daba.'' Mums ir jābūt vērīgiem, modriem un ļoti uzmanīgiem, bet nav ne prātīgi, ne vajadzīgs visur saskatīt čekas aģentu vai līdzskrējēju katrā, kas nerunā taisni tā, kā tas tajā brīdī liktos vispareizāk. Ir varbūt arī sava taisnība diezgan naīvajam vēstules rakstītājam, ka tas ir diezgan dzirdējis saukļu. Klišejas un saukļi apnīk. Domu biedri un draugi to piedod, jo zina, ka runātājs to ir patiesi sirsnīgi domājis. Ne tā ar kritisku vērtētāju, un īpaši ne tā ar to, kas sagaida loģiku un pierādījumu vai vismaz labu pieņēmumu. No šeit sacītā varbūt varētu rast šādus secinājumus:

1) Uzklausot sacīto vai izvērtējot lasīto, ir derīgi būt uzmanīgam un paturēt prātā to, kas *patiesi* tika vēstīts.

2) Izvērtējot kāda cilvēka darbību, būtu labi, ja vērtētājs censtos savākt visu patiesību un par iespējami ilgāku laiku. Ja mūsu vidū ir patiesi īsti kalpotāji Padomju varai, tad agri vai vēlu tos uzzināsim; tādi ir, un daži *ir nešaubīgi zināmi.* Kā čeka cilvēciņu pēc cilvēciņa pievērš savam pulkam, tā arī mēs *cilvēciņu pēc cilvēciņa uzzinām.* Arī mums ir diezgan laika. Šodien es zinu vairāk nekā es zināju pirms pusgada. Atklājumi nāk lēni, bet droši. Tāda nu reiz ir ideoloģiju cīņa.

3) Iekšējā darbā vajaga vēl daudz vairāk savstarpējas lojālitātes un uzticības. Vienmēr visi nevaram domāt vienādi. Ir *jāraugās uz mērķi*, ne uz acumirklī izvēlēto līdzekli. Ja tev ir zināms labāks ceļš kā pie mērķa nokļūt, neapkaro manējo, kurš tajā brīdī tev varbūt liekas grumbuļains. Palīdzi man paveikt manu negludo posmu, tad rādi, kur tavējais ir pārāks nākamās jūdzes veikšanai. Ja to atcerēsimies, tad augs draudzība, zudīs greizsirdība un veiksies darbs.

Atcerēsimies vienmēr, ka *varas mums nav nevienam.* Mūsu darba sekmes balstās uz savstarpējas un vispārējas uzticības un sadarbības pamatiem. Atcerēsimies, ka visi esam tikai cilvēki, un tādēļ, darbu darot, arī kļūdāmies. Ir jāprot savas kļūdas atzīt, jo tikai tad tās var labot.

4) Tiem, kas katrā izdevīgā brīdī mīl deklarēt, ka šeit ir brīva zeme, kur katram ir brīv darīt, kā tīk, atgādināsim, ka liela brīvība un lielas tiesības uzliek arī lielus pienākumus, bet lieli pienākumi ir saistīti ar vēl lielāku atbildību. Arī visbrīvākajā demokratiskajā iekārtā joprojām valda vairākuma radītais likums. Tam ir jāpakļaujas visiem tiem, kuŗi grib palikt šīs sabiedrības locekļi. Ir atļauts mēģināt vairākuma gribu virzīt savā iecerētajā virzienā, pārliecinot piekritējus. Bet arī tas ir jādara sabiedrības normu pieņemtajā veidā un laikā. Der atcerēties un atgādināt citiem, ka brīvība nenozīmē brīvību *neievērot* vairākuma nolemto. Bez likuma valda anarchija. Anarchijā *vara* ir *brutāls spēks.* To nevēlas gandrīz neviens paradīzes putniņš. Tiem allaž ir dūša tikai barā.

5) Gribētu visiem no sirds vēlēt, lai katrs mēs būtu spēku apziņā, ka mūsu darbs ir virzīts tā, lai kādreiz atkal būtu brīva zeme, kur dzīvos brīva latviešu tauta. Varbūt ka palīgs mūsu vājumam būs par jaunu sev izteikts jautājums: *,,Kāds labums Latvijai no tā, ko pašreiz daru? Ko par mani domātu tie, kuŗi Latviju cēla, un tie, kuŗus iznīcināja tādēļ, ka tie Latviju un tās brīvību mīlēja?*

CANADIAN COALITION FOR PEACE THROUGH STRENGTH inc.

The Canadian Coalition for Peace through Strength, together with the Young Vietnamese for Freedom, The Free Viet Community Canada and a number of other et nic organizations appeal to you to demonstrate your support for the aspirations of the oppressed people of Vietnam while simultaneously demonstrating your support for testing the cruise and for our NATO alliance as a base of world peace and freedom.

Join us at 11:00 A.M. April 28 at Nathan Phillips Square, Toronto, City Hall.

Draugam šķiņoties!

Viens no mūsu ievērojamākiem valstsvīriem — kaŗavīrs, tas bija jau tāds, pirms Latvija bija,

pulkvedis Aleksandrs Plensners

dzimis 1892. gada 25. aprīlī, aizsaukts 3. aprīlī, kaŗavīru vakara jundas stundā, Latvijas mūžīgajā brīvības armijā.

Pulkveža sniegumus šeit neiespējams minēt, taču tikai kaut vienu — pulkvedis Plensners Latvijas brīvības grenadieŗu laikmetā vadīja Imantas pulku!

Aizsaukšanas ceļā pulkvedi mīlestībā pavada

Kārlis Lobe

Zviedru zemē
1984.g. aprīlī

Latviešu Preses Biedrības jaunā centrālā valde. Uzņēmumā jaunā valde kopā ar revīzijas un vēlēšanu komisiju locekļiem: no kr. — valdes informācijas vad. Sigurds Rudzītis, vēlēšanu kom. priekšsēdis prāv. Jānis Turks, valdes priekšsēdis Kārlis Ķezbers, sekr. Ilze Šīmane un vēlēšanu kom. sekretārs Ernests Brože. Otrā rindā no kr. — vicepriekšs. Ojārs Jēgens, revīz. kom. priekšsēdis Jānis Balks un vicepriekšsēdis kasieris Vilis Miķelsons.

Foto V. Namatēva.

Kanadas vanadzes atskatās uz paveikto

Kanadas DV vanadžu salidojumu Toronto atklāja Kanadas vanadžu vadītāja Nora Pulciņa. Sanāksmi sveicot, Kanadas DV valdes priekšn. vietnieks A. Šterns cildināja vanadžu mērķtiecīgo darbu un panākumus. No Toronto no Kalgarijas u.c. Ar rakstu bija sveikuši DV CV ideoloģiskās daļas vad. J. Leitītis no Rietumvācijas, DV Kanadas zemes valdes priekšs. G. Brikmanis un vicepriekšs. A. Kalupnieks, Kanadas vanadžu vad. Nora Pulciņa, Londonas DV nodaļa (Z. Petrovskis), Manitobas nod. (J. Preimanis). Par vakara azaidu rūpējās vanadzes Elmas Brūzes vadībā, bet par loterijas galdu vanadžu kopas vad. Zenta Stepermane ar palīdzēm. Vakara jautrās programmas daļu vadīja P. Heinbergs ar H. Skrastiņu. Sarīkojums izdevās teicami un deva rīkotājiem arī atlikumu.

DV kopas sveica A. Jākobsons. Rakstveida apsveikumu bija sūtījuši DV CV priekšnieks I. Frišvalds, priekšniece A. Liepiņa un goda priekšniece M. Ķeņģe.

Par salidojuma vadītāju ievēlēja Martu Dālbergu. N. Pulciņa un delegātes pieņēma vanadžu Kanadas valdes darbības pārskatu par 1983. gadu. Tāpat pieņēma iesniegto budžeta projektu.

Turpmākās darbības izvērtēšanas ietvaros Kate Lapiņa aicināja ar vēstulēm un saiņiem atcerēties okupantu varas apcietinātos soda nometnēs. Viņa ierosināja arī griezties pie Kanadas valdības, lai tā izsludinātu 14. jūniju par Baltiešu ciešanu dienu.

Vanadzes paredzējušas atzīmēt Kr. Barona 150 g. dzimšanas dienu.

Daudz pūļu vanadzes veltījušas labdarības koncerta Taisnība uzvarēs sarīkošanai. Vanadzes piedalīsies ar izstādi Kanadas DV 35 gadu jubilejas svinībās 1985.g. no 27. apr. — 5. maijam.

EDMONTONA

● DV nodaļas 30 gadu jubilejas sarīkojuma vakaru Rosslyn Community zālē ievadīja nod. ilggadējā priekšs. A. Stepermaņa uzruna, apcerot nodaļas darbību 30 gados. Jubilāri nodaļu sveica vietējās Latviešu biedrības Imanta priekšn. J. Birzgalis, Sv. Jāņa draudzes pārst. R. Vilks, LNAK pārst. A. Štāls, DV Albertas nod. priekšs. V. Korns

Trim
piezī

ASV Dau
delegātu sa
Rapidos pie
noderēs kā c
turpmākai
darbībai! Tā
gabalaina (
viengabalain
ba un jopro
rās nacionā
apvienību r
savas organ
ka ietekmē
sabiedriskās
nālpolītisko
Nenoliedzan
aicinājumi u
Grand Rap
mūsu ,,trim
— ASV kon
Delegātu
rinās ideolo
attieksies ar
rējo nacion
vienību, tā
Ja pēdējā t
dzīties un
daļēji vain
kas sākuši
— liberāli
līdz, mēģin
čaulīgās jau
dīgajām id
tik tālu, ka
pašu vadīb
līnijas. (Pē
gada 17. a
salidojums
turoties, pi
ka ikviens
DV organiz
kārtības na
ģina tās lab
dījumā nes
tājus par
un ,,ūdens
no dzirnav
nekārtības
klusē, ir tā
dienas vēlā
vadītājs AL
vienības de
mumu cini
nībām: ,,V
zēsim ziņo
tīgākos ziņ
ar DV goda
Aizmugu
bē ar fron
K. Lobe, b
res frontei
ciplīnēta i
fronti, tā
kuma pie
ir jārespek
drīz arī pa
ties uzskat
mūsu sabie
ju vadītājie
latviešu bie
R. Egle, k
raksti nesa
biem, kas
ticību.

DV Cen
30 gadiem
ma ,,bausl
rakstu 5-1
cīnītāja go
ar jebkādu
ar pašreizē

Vanagu Kārlis

Trimdinieka piezīmes 123

ASV Daugavas vanagu 34. delegātu salidojumā Grand Rapidos pieņemtie atzinumi noderēs kā ceļa zīmes trimdas turpmākai nacionālpolītiskai darbībai! Tā kā DV šeit ir viengabalaina (žēl, ka vairs ne viengabalainākā) cīņas vienība un joprojām veido ,,stingrās nacionālās stājas kodolu apvienību rosmēs, viņi ārpus savas organizācijas darba loka ietekmē visu trimdinieku sabiedriskās sadzīves nacionālpolītisko ievirzi šinī zemē. Nenoliedzami, ka DV lēmumi, aicinājumi un mudinājumi no Grand Rapidiem atbalsosies mūsu ,,trimdas parlamentā'' — ASV kongresā Kalamazū.

Delegātu salidojumā nostiprinās ideoloģiskas atziņas, kas attieksies arī uz trimdas vispārējo nacionālo atbildību un vienību, tāpat morālo stāju. Ja pēdējā trimdā sākusies lodzīties un atmiekšķēties, tad daļēji vainojami arī tie DV, kas sākuši lidot ,,pa vējam'' — liberāliem strāvojumiem līdz, mēģinot izdabāt mīkstčaulīgās jaunās paaudzes plāndīgajām idejām, noejot pat tik tālu, ka nesavaldīgi kritizē pašu vadības noteiktās vadlīnijas. (Pēc tam kad pag. gada 17. aprīlī 33. delegātu salidojums ar 46 balsīm, 5 atturoties, pieņēma arzinumu, ka ikviens DV atbildīgs par DV organizācijas darbu; nekārtības nav jānoklusē, jāmēģina tās labot, bet nekādā gadījumā nesaukt kļūdu uzrādītājus par ,,gaisa jaucējiem'' un ,,ūdens lējējiem uz sarkano dzirnavām'' un ka tie, kas nekārtības redz, bet par tām klusē, ir tāpat vainīgi. Dažas dienas vēlāk DV delegācijas vadītājs ALA un Ņujorkas apvienības delegāts par šo lēmumu ciniski rakstīja apvienībām: ,,Vai tad nu organizēsim ziņotāju tīklu un centīgākos ziņotājus apbalvosim ar DV goda rakstu?'').

Aizmugurei jābūt mijiedirbē ar fronti, reiz teica plkv. K. Lobe, bez stipras aizmugures frontei ir grūtības. Nedisciplīnēta izlēkšana dragā kā fronti, tā aizmuguri! Vairākuma pieņemtās vadlīnijas ir jārespektē visiem, citādi jo drīz arī par DV sāks ievīesties uzskats, kādu nesen par mūsu sabiedrisko organizāciju vadītājiem teica Ņujorkas latviešu biedrības priekšnieks R. Egle, ka viņu runas un raksti nesaskanot ar viņa darbiem, kas irdina tautiešu uzticību.

DV Centrālā valde pirms 30 gadiem Geteburgā pieņēma ,,bausli'' (sk. CV apkārtrakstu 5-1953), ka ,,ikviena cīnītāja gods nav savienojams ar jebkādu sakaru uzturēšanu ar pašreizējiem Latvijas okupantiem, viņu vagariem un kalpiem.'' Šo nosacījumu DV CV vēl skaidrāk kodificēja savā 1971.g. sēdē Toronto (CV protokols nr. 19): ,,DV organizācija noraida jebkādā veida sadarbību ar Maskavas komūnistu varas orgāniem Latvijā, arī sakaru meklēšanu ar viņu iestādēm, kuŗas uzskatāmas par latviešu tautas nebrīvības un ciešanu laika lielāko ļaunumu.'' Šīs DV galvenās vadības norādes nav atceltas, un DV zemju delegātu sapulcēs (delegāti gadu mijās taču mainās) būtu lietderīgi tās atgādināt, kad paceļas balsis noskaidrot un par to iestāties, ko apspiestā tauta tēvzemē gaida no mums un kas ir trimdas visgalvenais uzdevums — aktīvas bezkompromisa nacionālpolītiskas cīņas, jebšu nacionālās kultūras kopšana dziesmās, dejās, lugās, bildēs un iespiedumdarbos?

Pēc jaundibinātās Latvijas valsts bezcerību brīdī dezertējušo sociāldemokratu atgriešanās Tautas padomē, tās pirmās sēdes 1919.g. 15. maijā Liepājā protokolā lasāms: ,,Vienā valdībā nevar būtu divējāda virziena polītika.'' Tas pats attiecināms arī uz DV vadību, kuŗā jābūt viengabalainai nacionālpolītikai un kuŗai arī jārūpējas par disciplīnu tās īstenošanai.

Latvieši visās trimdas zemēs uzmanīgi vēros ASV DV vadības lielsaietu Grand Rapidos, kur ,,sanāca modrākie miegainos norūdīt, sanāca asināt domas un prātu, sanāca saliedēt kliedētos spēkus, kā būt, kā pastāvēt neprāta laikā!'' (Edvarts Tūters, DV).

Delegātu salidojums pag. gadā pieņēma E. Elferta u.c. ieteikumu, ka ,,DV sanāksmes ir tās pareizās vietas, kur jārunā par visām problēmām, arī kontroversāliem jautājumiem, taču tas jādara pamatoti, kodolīgi un bez personiskiem apvainojumiem.'' Uz to visu zemju Daugavas vanagi un visi brīvie latvji novēl ASV DV delegātu 34. salidojumam dievpalīgu, sekmes un panākumus. ,,Daudzi trimdas laukos zudīs, dadzi pāraugs sējas, tauta tomēr nepazudīs, ja kāds upurējas! Kamēr būs kam spītēt sokas, tauta tālāk dzīvos, augstāk cīnītāju rokās, brīves karogs plīvos!'' (V. Burģis, DV).

Lai mājup dodoties, ceļa maizei delegāti paņem līdz un liek pie sirds atziņu, ko ,,saviem vanagiem'' teicis prāvās kaimiņu DV saimes vadītājs, DV Kanadā priekšnieks Gundars Brikmanis: ,,Mums *visiem* jāapzinās, ka līdz tam laikam, kad dzimtenē atausīs brīvības rīts, mēs joprojām atrodamies kaŗa stāvoklī ar tēvzemes okupantiem! Kaŗa stāvoklī arī ar ikvienu, lai kur tas atrodas, kas apzinīgi vai neapzinīgi ar savu stāju vai darbošanos kaitē mūsu trimdas cīņas mērķiem! Sadosimies rokās!''

Vienotā vienībā Daugavas vanagiem jāatgūst spēks saviem likteņa lemtiem trimdas ceļveža pienākumiem!

LNAK labvēlis J. Mieriņš uzklausīja T. Kronberga plānus par LNAK darba paplašināšanu. Labajā pusē Dr. L. Lukss. Foto A. K.

Skolotāja V. Slavieša LNAK padomes sesijā ar TLB Sestdienas skolas 8. kl. audzēkņiem, kas ar jautājumiem piedalījās debatēs. Foto J. Liģers.

Bitinieki rāda un stāsta savus amata noslēpumus TLB rīkotajā raibajā pēcpusdienā Toronto Latviešu Namā 25. martā. No kreisās: Eduards Tiltiņš, Ādolfs Sudmalis, Jānis Kūlnieks un profesionālais bitinieks Stenlijs Vasarājs. Ontario provincē ir ap 50 latviešu bitinieku, kas darbojas ,,savam priekam'', izņemot S. Vasarāju, kuŗu labi pazīst arī kanadiešu sabiedrībā un presē. Foto J. Liģers.

TORONTO ZIŅAS

DV KV priekšsēdis G. Brikmanis un Kanadas vanadžu vad. N. Pulciņa pasniedza Toronto nod. priekšsēdim Z. Akotam un A. Jākobsonei sekmīgākās DV Kanadas nodaļas ceļojošo balvu par panākumiem 1983. gadā. Foto J. Liģers.

● Reliģisko pārdomu pēcpusdienā Latviešu Centrā 11. aprīlī piedalījās ap 80 klausītāju. Ieradies bija arī archibīsk. A. Lūsis. Šāgada referātu virstemata Svētuma sargi ietvaros māc. A. Celms bija izvēlējies atzīmēt Latvijas archibīskapa prof. Dr. Teodora Grīnberga dzīves gājumu. Šī gada 2. aprīlī apritēja 114 gadu kopš šī izcilā garīdznieka dzimšanas.

Referāta ievadā atskaņoja skaņu lentē uzņemtās archibīsk. T. Grīnberga divas runas, teiktas 1962. gada 2. aprīlī Vispārējā latviešu mācītāju konferencē Eslingenā. Tās izrādījās viņa pēdējās runas atklātībā. Viņš mira 14. jūnijā 92 gadu vecumā. Šajās runās archibīsk. Grīnbergs lika atcerēties, ka ,,dzimtene smok verdzībā. Mēs nezinām, kā beigsies cīņa. Viss Dieva rokās...ja Viņš ar mums, tad viss beigsies mums par svētību...cilvēka liktenis atkarīgs no Dieva.''

Māc. A. Celms pakavējās pie T. Grīnberga dzīves apceres.

Mācītāja Grīnberga raženākais dzīves posms — 27 gadi, risinājās kopš 1907. gada, apkalpojot Ventspils draudzi, līdz laikam, kad 1932. gadā viņu iecēla par archibīskapu un 1934. gadā pārcēlās uz Rīgu. Grīnbergam tuvi bija jaunatne un bērni, kas izpaudās viņa darbībā: 1908.g. viņš nodibināja Ventspils Evaņģelisko jaunības draugu biedrību — biedru kristīgās dzīves un pasaules stiprināšanai. 1913.g. māc. Grīnbergs dibināja, izdeva un rediģēja nedēļas avīzīti bērniem un jaunatnei, kuŗa mācīja reliģiskas un tikumiskas vērtības. Strādājošo vecāku bērnu aprūpei viņš nodibināja patversmi. Ventspils bērnu svētki, kas izvērtās par bērnu pasaulē priecīgi sagaidītu gadskārtēju notikumu, bija māc. Grīnberga organizēti.

Pēckaŗa laikā, dzīvodams trimdā Vācijā, archibīskaps iestājās par latviešu gūstekņu Cēdelgēmā atbrīvošanu, un lūdza Dānijas karalim palīdzību.

Pēcpusdienu beidza māc. J. Cālītis ar kopdziesmu un lūgšanu. Nākošā Reliģisko pārdomu pēcpusdiena notiks trešdien, 25. aprīlī, pl. 13.00 ar māc. A. Celma referātu Andrejs Eglītis — brīvības pravietis un skaņu lentē atskaņoto Dievs, Tava zeme deg! pirmatskaņojumu Māras baznīcā.

● Toronto Korporāciju Kopa ievēlējusi šādas amatpersonas 1984. gadam: seniors A. Kabucis, Vendus — 125 Memorial Drive, Brantford, Ontario, N3R 5S4, tel. (519) 752-3170; viceseniors V. Miklašēvics, Lac., 98 Pinecrest Road, Toronto, Ontario, M6P 3G5, tel. 767-8143; sekretārs A. Bernšteins, Fr. Imant., P.O. Box 184, Jacksons Point, Ontario, L0E 1L0, tel. 722-6444.

● Latviešu konservātīvo partijas kluba biedru nākošā sanāksme notiks 7. maijā pl.20 Igauņu namā, 958 Broadview Ave, Toronto (461-7963). Kluba biedru skaits jau tuvojas pirmajam simtam.

● Latvieši, kas vēlētos nākošās parlamenta vēlēšanās atbalstīt liberāļu partijas līdeŗa kandidātu Džonu Terneru (Turner), lūgti iegriezties Ternera vēlēšanu kampaņas galvenajā mītnē 33 College St., Toronto.

● 27. aprīļa konservātīvo partijas lielsanāksmē visas vietas izpārdotas. Sanāksmē runās opozicijas līderis B. Malrūnijs un Ontario provinces premjērs B. Dēviss. Sanāksmē piedalās arī Latviešu konservātīvo partijas klubs.

● Latviešu skolas bij. pārzinis Jānis Ozols saņēmis aicinājumu iesaistīties Latvija Amerikā redakcijas darbā.

● Latviešu Centrā 15. aprīlī notika Dr. A. Vanaga slīdīšu un filmas skate pa Nāves ieleju un Grand Canyon. Referents stāstīja par tur redzamo floru un faunu, kā arī savstarpēju mijiedirbi dabiskās dzīvības ķēdes uzturēšanā. Turpmākie ceļotāji guva vērtīgus norādījumus, ceļojot pa šīm vietām.

● Viešņa — Minsteres Latviešu ģimnazijas direktrise Ilga Grava rādīja Toronto Centrā slīdītes un stāstīja par dzīvi šai skolā, par jauniešiem, kas sabraukuši no dažādām zemēm. Šogad to skaits ir 65. Ģimnazijas telpās atsevišķas istabas — mūzeji iekārtoti Zentai Mauriņai, Jānim Jaunsudrabiņam un Pēterim Ērmanim. Bibliotēka un archīvs ļoti plaši. Top jaunas ieceres piepildījums — Latviešu Centrs Minsterē, kur apvienoti būs skola, internāts un kultūras centrs. Zeme jau iepirkta, vācu valdība piešķīrusi 5 milj. DM no pilnas projekta izmaksas 6,5 milj. DM Minsteres Latviešu ģimnazijai jāsagādā 25 proc. no šīs summas, ko centīsies sagādāt ar ziedojumiem, kā arī pārdodot loterijas biļetes. Izloze notiks šovasar Dziesmu svētku laikā Minsterē.

● LNJAK rīkoja 7. un 8. aprīlī nedēļas nogali Saulainē, veltītu 7. Vispasaules latviešu jaunatnes kongresa priekšdarbu iesākšanai.

Nedēļas nogales programmu vadīja Alberts Upeslācis un Baiba Rubesa, piedaloties 35 dalībniekiem. Dalībnieku vecums no 15—35 g; tie bija sabraukuši no Otavas, Toronto, Filadelfijas un San Francisko.

Divās dienās iztirzāja galvenos jautājumus, kas saistīti ar nākošo kongresu: programmas galvenos tematus, reklāmu, financēšanu un vietas izvēli. Par lektoru bija aicināts Valdis Liepiņš, 1. un 2. VLJK rīcības komitejas loceklis, kas stāstīja par notikumiem un atzinumiem pirmajos kongresos.

Virtuves darbus vadīja Pauls Miniats ar palīgiem Albertu Vītolu, Guntaru Šilderi, Sigi Fronckēvicu un Jāni Korbu. Pirmo financiālo atbalstu 7. VLJK sniedza Saulaine, noziedojot šim sarīkojumam telpu īri, un Dr. Miniats no Gvelfas gādāja par cienastu dalībnieku vakariņām!

Svētdienas pēcpusdienā LNJAK valdes priekšsēdis Ēriks Ruģelis paziņoja, ka LNJAK valde apstiprinājusi sekojošos 7. VLJK rīcības komitejas dalībniekus: Albertu Upeslāci kā rīcības komitejas priekšsēdi un komitejas locekļus Aiju Abeni, Baibu Rubesu un Ingu Upeslāci.

● Latvijas valsts svētku 66 gadu atceres 18. novembŗa svētku sarīkojuma akts notiks svētdien, 18. novembrī, pl. 16 Toronto universitātes auditorijā. Organizāciju pārstāvju rīcības komiteja par svētku akta runātāju vienojusies aicināt ALAs Ārējās informācijas daļas vad. Aristīdu Lambergu no Bostonas.

● Kanadas latviešu kaŗa invalidu apvienības jaunievēlētā valde savā pirmajā darba sēdē priekšs. vltn. A. Eglīša vadībā sadalīja amatus.— Apvienības valde ļoti pateicīga Port Arturas un Port Viljamas ev. lut. latviešu draudzei par novēlēto 200 dol. ziedojumu. Apvienības gadskārtējais pavasaŗa sarīkojums notiek 28. aprīlī (Pl. 20) Toronto DV nama zālē.

● Dainas koŗa saviesīgais vakars ,,Saulei, dziesmai un ziediem'' Latviešu Namā bija pulcinājis ap 150 apmeklētāju. Koris diriģentes Vizmas Maksiņas vadībā vakara programmu ievadīja ar bij. koŗa diriģenta komp. Jāņa Cīruļa Maldi (K. Skalbe). Ar klausītājiem koris vienojās kopdziesmās Lokatiesi mežu gali, Div' pļaviņas es nopļāvu, Meita gāja uz avotu, Še, kur līgo priežu meži u.c.

Zāle bija dekorēta ar pavasarīgiem ziediem. Lielu piekrišanu guva loterija, kuŗu vadīja bij. koŗa priekšn. Melita Lapiņa.— Velgu Jansoni, Ritu Auziņu, Silviju Birkānu, Skaidrīti Brenci apveltīja ar koŗa zelta nozīmi (par 15 dziesmotiem gadiem) diriģente un koŗa priekšn. Juris Tērauds.

● Toronto Latviešu Biedrības gadskārtējā biedru sapulcē Latviešu Namā bija 36 dalībnieki. To ar uzrunu ievadīja priekšs. L. Ozols, pateicoties dažādo darbu darītājiem, it īpaši biedrības 35 g. jubilejas sarīkojuma izkārtošanā.

Ar klusuma brīdi godināja aizvadītā darbības gadā mūžībā aizsauktos biedrības biedrus — Ireni Stagavu, J. Ozoliņu, A. Leju, L. Vēveri, K. Purmali un G. Adleri.

Biedriem darbības pārskati jau bija izsūtīti iepriekš, kādēļ amatpersonām plašāki ziņojumi nebija jādod.

Debates īpaši skāra tautas deju kopas Diždanča aktivitātes, kas neizpaužoties biedrības rosmju virzienā, par ko galvenokārt bija neapmierināts J. Grodnis. Biruta Senkēviča atgādināja Krišjāņa Barona 150 gadu dzimšanas atceri nākamā gadā. Skolas pārzine Milda Matīsa uzsvēra bērnu audzināšanas nozīmi, aicinot vecākus piedomāt par bērnu sūtīšanu latviešu skolā. L. Ozols norādīja uz šai vasarā notiekošo Brīvo Olimpiadu sakarā ar vispasaules olimpiadu Losandželosā. Biedrības drāmas kopas vad. Maija Ķuze informēja, ka kopa ar saviem līdzekļiem domājusi iegādāties auto mašīnas piekabi dekorāciju materiālu ērtākai pārvadāšanai.

Pieņēma budžetu 4.800 dol. apmērā. Biedru naudu noteica līdzšinējo 10 dol. Par biedrības goda biedriem izraudzīja bij. biedrības priekšn. J. Briedi un Sestdienas skolas lielo atbalstītāju un biedrības darbinieku V. Pakalnu.

Valdē ievēlēja visus līdzšinējos: J. Briedi, L. Ozolu, Ingeborgu Veinbergu (33 balsis), J. Galēju (31), O. Lepši, Zigrīdu Birni (29) un Aldonu Kormu (28); revīzijas komisijā līdzšinējos E. Broderi, I. Alksni un no jauna V. Kalniņu.

● Cikla Sievietes Centrā pēdējā lekcijā referēja Judīte Vagnere par tematu Latviešu raksti un to izlietošana ikdienā. Viņa ar meitu Dainu rādīja paŝdarinātos ādas izstrādājumus, sieviešu apģērbu, gultas segas, galda paklājus, traukus u.c. darbus. Tie lekcijas dalībniecēm patika. Bija pulcējušās 25 klausītājas.— Nākamā sanāksme Latviešu Centrā 9. maijā pl. 18. Referēs Ilze Kalniņa par tematu Neparasti ģimenes ceļojumi. Referente rādīs arī slīdītes.

Pēdējais
pirmdienu vakars šinī sezonā!

Arizonas universitātes profesors
Dr. Rolfs Ekmanis
● grāmatas par okupētās Latvijas literātūru autors ●
1984.g. 7. maijā, pl. 19.30

LATVIEŠU CENTRĀ RUNĀS PAR TEMATU

IEZĪMES LATVIJAS KULTŪRAS DZĪVĒ PĒDĒJOS GADOS

*Ieeja pret ziedojumiem * Atspirdzinājumi*

Valentīns Pāvuls

Neptūna kalps

(36. turpinājums)

Mani pārsteidza profesors Dauge, lasīdams jaunekļu un pusaudžu psiholoģiju. Viņš bija ticis klāt pie manas dienasgrāmatas! Citādi viņš nevarētu zināt visus tos noslēpumus, ko uztic tikai dienasgrāmatai un aizslēgtam skapītim.

Biju iedomājies, ka tāds esmu tikai es viens pats pasaulē. Izrādījās, ka tādu esam daudz, un tie citi ir bijuši pļāpīgāki par mani. Citreiz kopā ar Ibsena Brantu pieprasījām visu vai neko! — vai lobījām mizu sapņotājam Peram Gintam. Sevi mēģināju iebāzt kaut kur pa vidu, bet Ibsens man nebija atstājis vietu.

Klausīdamies, kā runāja Nīčes Saratustra par pārcilvēku, taisīju gudru seju un augstā stilā runāju līdz par pārgovi un pārkaķi, kam vajadzētu reprezentēt sievietes augstāko pakāpi.

Tēvs daļu ziemas pavadīja sarkanajos spīķeŗos pie Plēsuma, taisīdams vinčas no veciem zobratiem, asīm un dažādiem dzelžiem. Uz tādām lietām viņam bija nags. Dažreiz gāju palīgā. Ja uztaisītās vinčas pārdeva, tēvs dabūja savu daļu.

Lielāks darbs gadījās pavasarī. Purmalis bija uzņēmies uzmontēt uz vagoniem vai prāmjiem kādas fabrikas tvaika katlus, un tēvu salīga par darbu vadītāju. Tēvs atkal mani un brāli pieņēma pie vinču griešanas. Nostrādājām divus mēnešus, no marta līdz aprīlim. No šī darba man palika vainas apziņa, tulznainas rokas un ļauna sirds.

Vainas apziņa tādēļ, ka palaidu vaļā vinčas rokturi brīdī, kad katls no krasta slīdēja uz prāmi. Tas nu ar ieskriešanos pārgāja prāmim pāri un iegāzās ūdenī. Tēvam bija jāņem ūdenslīdēji un celtnis, kas to atkal izcēla.

Tulznas rokās gadījās no vinčas griešanas, bet ļauna sirds tādēļ, ka vinča bija jāgriež. Vakaros, pa Kaļķu ielu mājās nākdams, melns un piekusis, negriezu ceļu nevienam, it kā tās izpucētās jaunkundzes un nolaizītie puiši būtu vainīgi, ka man jāgriež vinča un nevaru klausīties jaunekļu psiholoģiju, sēdēdams Izoldei blakus.

Sirds kļuva vieglāka, kad padzirdēju, ka tēvs sarunājis izcelt pie Melnsila nogrimušo Kaiju. Varēšu atkal tikt pie jūras, prom no visiem katliem un smalkajiem Kaļķu ielas pārīšiem.

Braucot jūrā ar Neptūnu, sametās tā sērīgi. Ne tēvam, ne man te vairs nav nekādas teikšanas. Pie stūres stāv citi vīri. Tēvs gan sēž stūres mājā, jo ir draugos ar kapteini. Manā kojā zem komandtilta gul cits stūrmanis.

Jaunie īpašnieki Neptūnu ir pagarinājuši, lai kuģa vēderā būtu vairāk vietas reņģēm vai malkas kravai, jo vasaras vidū reņģu nav ko vest. Līdzbraucējiem atstāta tā pati mazā kajīte kuģa priekšgalā, kur tiem, vētrai uznākot, jāsaspiežas ciešāk kā reņģēm kravas telpā.

Braucēju šoreiz maz. Pāris vecu zvejnieku ar sievām snauž kajītē, bet pilsētniekiem, kas brauc pamērcēties sālsūdenī un saulē cepināties jūrmalas smiltīs, kajītē gaiss par biezu. Tie paliek uz klāja, lai baudītu nakti uz jūras.

Neptūns, šķeldams rāmo jūru, aiz sevis atstāj spožu mēness ceļu, kuŗa viņā galā zibsnī Daugavgrīvas bākas dzeltenā acs. Pie stūres stāv labs stūrmanis, jo baltais ceļš aiz kuģa ir pavisam taisns. Kādreiz tas iet līču loču, ja stūrmanis ir vairāk ieņēmis vai kapteinim gulot paņēmis kādu vasarnieci sev palīgā.

Jūnija nakts ir īsa. Gaismai austot jau esam pie Upesgrīvas, un tvaikoņa gaŗie svilpieni pamodina vēl snaudošo ciemu un kaijas liedagā. Rīta klusumā dzird kaiju brēcienus, vīru balsis un aiŗu kliedzienus, kad mums pretī iziŗas laiva, lai saņemtu tukšās reņģu kastes un kādu līdzbraucēju. Kuģa svilpieni un kaiju brēcieni atkārtojas pie Mērsraga, Rojas, Ģipkas un Purciema, kur pienāk mūsu reize izkāpt.

Mums pretī atbrauc platdibene, kuŗā sasviež tukšās reņģu kastes un daļu no mūsu mantām, bet pārējās mantas novedam krastmalā paši savā no klāja noceltajā laivā.

Mantas izkraujam, un tēvs aiziet meklēt mājvietu. Palieku krastā ar brāli, viņa sievas brāli Vili un pārējiem vīriem.

Esam izmetuši enkuru pie Purciema simtām reižu, uzņemdami reņģu, melleņu, brūkleņu kastes vai pat malkas kravu, bet krastā nekad neesmu bijis. Tagad ziņkārīgi raugos pēc ciema, ko nevaru saskatīt. Redzamas tikai dažas būdiņas, ieplakušas smiltīs starp jūru un priežu sili, kas vietām pietuvojas jūrai. Paejot pa smilšaino taciņu starp kāpām, ieraugu vecu, apsūbējušu divstāvu ēku, aiz kokiem aizslēpušos, lai vējš to neaizpūstu. Savā jaunībā ēka, liekas, ir redzējusi labākas dienas, jo kādreiz bijusi krāsota sarkana ar baltām palodzēm. Izbalējusī krāsa vietām atlupusi un atklāj zaļganus dēļu plankumus. Māja ir tikpat sakņupusi kā večuks, kas kopā ar tēvu no tās iznāk un ierāda mums tīklu būdu, kuŗā nelīst lietus. Gulēšana mums būšot labu labā katram savā istabā, jo bez večuka lielajā mājā palikusi tikai viena neizprecēta meita.

Mājas saimniece — briļļaina, runīga vecmeita — tā ap sešdesmit — mani uzņem kā sengaidītu brūtganu un ierāda istabiņu, kur varēšot dzīvot un gulēt kā kungs. Viņa ir sausa un plakana kā saulē izkaltusi plekste.

Mūsu ierašanās purciemiešiem ir liels notikums. Nez', kur gadījušies, ap mums sanāk veči, sievas, spēka vīri, uzposušās meitas un bariņš bērnu, kas vaļējām mutēm apbrīno mūs un mūsu mantas tāpat, kā esmu savā laikā apbrīnojis leijerkastnieku ar mērkaķi, kad tas, ienācis mūsu sētā, grieza leijerkasti skaistā meldiņā, kamēr mērkaķītis par mazu naudu mums katram izvilka laimes lozi.

Katru lietu, katru sīkumu izcilā, izgroza un aptausta kā lielie, tā mazie dabas bērnu ziņkārībā. Jautājumi nāk no visām pusēm. Kas tā par mašīnu, kas tas par pulksteni, kādēļ tik liela cepure, kas un kādēļ, kas un kādēļ?

Bērnu ziņkārība pārvar kautrību, un viņiem ļoti gribas visu noskaidrot.

Kuŗš ir tas taukers?

Jā, kuŗš ir tas taukers, to arī mēs paši nezinām. Mēģinu bērniem iestāstīt, ka ,,tas mašiņš'' ir leijerkaste, bet to mērkaķi, t.i. taukeru paši uztaisīsim.

Kad jau izrāde, tad izrāde! Ceru visdrīzāk tikt vaļā ar jokiem. Nevar jau bērniņus paspert sāņus kā kucēnus un uzsaukt: ,,Ko tu te kvekšķi!''

Vīri jautā, zinādami ko jautāt, un mums jāzina, ko atbildēt, bet bērni no mums gaida burvju mākslas, un tās tad arī parādām.

Sūkņa kastei uz asu galiem katrā pusē uzbāžam smagos sparu ratus ar rokturiem. Gaisa šļūtenes vienu galu pievienojam pie kastes, otru pie ķiveres, bet ķiveri savienojam ar zemē noguldītu tērpu, kuŗa piedurknes sakrusto uz krūtīm un tērpa plakanās kājas ieloka ceļos. Izskatās pēc plakana vīra ar milzīgu četracainu galvu, kas nolicies zemē atpūsties. Atliek tik iepūst dzīvības dvašu. Kā burvju mākslinieks izrādē paskaidroju, kas notiks, un brīdinu ,,tautu'' tuvumā nenākt, jo taukers mostoties mēdzot būt negants.

(Turpinājums sekos)

Sirsnīgi pateicos

radiem, draugiem, manu grāmatu cienītājiem šeit un plašajā pasaulē par labiem vārdiem, ziediem un balvām. Savu astoņdesmit pirmo gadu iesāku patiesi iepriecināts. Paldies!

Jānis Širmanis

Nikolajs Kalniņš

Rakstniekam un draugam

Širmaņu Jānim

80. gadslieksni pārkāpjot

Līdz simtam ozols stāv vēl cēls,
Un tāds būs Zilākalna dēls!
Lūk, tāpēc manā viedumā
Tu vēl tik pašā briedumā!

Ar Lāčakķepu, kapteini —
Kam īstais vārds bij Volfgangs Kuģis —
Tu Mūzas ostā iebrauci,
Kaut jūra tam bij — ielas bruģis.

Un brīnums bija arī tas:
Aiz Kuģa Jūras zaķi nāca
Un Vilki, pele, kucēns mazs,
Un Tincis kaķu skolā māca.

Mums vērās Brīnumpasaule,
Kur Gaujas vīri, Vakarviesi...
Bet visus nosaukt grūti te,
Jo viņu pulks ir lieis, patiesi!

Tev draugos labvēlīgas mūzas,
Kaut dzīves vēji skarbi svilpa —
Kad aprakstīsi Sirakūzas,
Vēl tālāk vedīs Alberts Cilpa —
Ar viņu kopā daudz vēl spēsi
Un visās cīņās uzvarēsi!

Ja straujos dančos griezties vari,
Un lielu vīru svārkos tērpies,
Tad priekšā Tev vēl gadi gaŗi,
Kaut pavediens sirms matos vērpies.

Tā nav tik mana fantazija:
Par to pats avīzēs Tu stāsti;
Un ja tas tikai pērn vēl bija,
Tad augsti kalni tiks vēl gāzti!

Par to nav šaubu ne par matu,
Kad jubilāram roku kratu,
Kaut šoreiz tik no tālienes...
Daudz diždarbu vēl vēlu es!

1984. gada 4. aprīlī

* * *

Biruta Senkēviča

Cīnītāja lūgšana

Es draudzībā ar tevi iešu
Un dienas briedu kūļos siešu.
Ko spēkā sirds silst apņemties,
To palīdz turēt tuvais Dievs!

Lai mūžs mans svētīts cīņā iet,
Kā manas dienas baltas zied!
Kā ezers uztveŗ debesi —
Tā dvēsle darbos Dievu nesi!

Gars tavā garā rokas jūdz
Un sirds ar pazemību lūdz:
— Kungs, palīdz nest man mieru sejā,
Kad jānoliekas sāpju lejā.

Lai dvēselei nav ienaidnieka,
Lai sirds ir pilna Tava prieka;
Kas tavai gaismai atvēries,
Lai palīdz tevī, lielais Dievs!

* * *

ŠTEINA
zīmējumu un grafiku
IZSTĀDE
SV.JĀŅA BAZNĪCĀ
200 BALMORAL AVE.
TORONTO
4.MAIJĀ NO PL.18-22
5.MAIJĀ NO PL.12-20
6.MAIJĀ NO PL.12-19

Sarīkojumu Kalendārs

28. aprīlī pl. 20 DV namā Latviešu karaļa invalidu apvienības saviesīgs vakars. E. Zakuļa deju mūzika. Visi laipni aicināti.

29. aprīlī pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14.00 vid. zālē prof. Dr. Uldis Bluķis no Ņujorkas referēs par tematu ,,Latviešu sabiedrība brīvajā pasaulē".

29. aprīlī pl. 15 Walmer Rd. baptistu baznīcā Amerikas latv. baptistu draudžu koļu dziesmu diena .

29. aprīlī (svētdien) pl. 15.00 Latviešu Namā LPB Kanadas kopa rīko rakstnieka Eduarda Freimaņa darbiem veltītu pēcpusdienu ar autora piedalīšanos.

2. maijā pl. 20 DV namā vēsturnieks Visvaldis Roze referēs ,,Piemineklji." Pēc referāta skate ,,Brīvības piemineklis!"

4.—6. maijam Sv. Jāņa baznīcā I. Šteina zīmējumu un grafiku izstāde. (sk. LA slud. nr. 17)

5. maijā pl. 10—15 Latviešu Namā Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotā lietotu mantu izpārdošana.

5. maijā pl. 19.30 Church of the Redeemer, Bloor un Avenue Rd. stūrī, Jaunbalss 5. gadskārtējais koncerts.

6. maijā pl. 15 Latviešu Centrā TLB Sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums. Visi aicināti.

6. maijā pl. 17 DV Toronto sieviešu koļa Zīle koncerts Latviešu Namā.

7. maijā, pl. 19.30, Latviešu Centrā pēdējais pirmdienu vakars; prof. Rolfs Ekmanis — ,,Iezīmes Latvijas kultūras dzīvē pēdējos gados." Ieeja pret zied. Atspirdzinājumi.

12. maijā pl. 19 DV Toronto sieviešu koļa Zīle koncerts ar sekojošu saviesīgu vakaru Latviešu Namā. Zakuļa deju mūzika.

13. maijā no pl. 11.30—15 Latviešu Centrā Mātes dienas azaids.

13. maijā pl. 15 Latviešu Namā katoļu vienības Mātes dienas sarīkojums.

27. maijā pl. 16.00 DV namā Ziemeļlatvijas armijas 65 gadu atcere.

27 maijā pl. 17.30 Latviešu Centrā Latvijas aviācijas pulka 65 g. dibināšanas atcere.

27. oktobrī Latviešu Nama gada svētki.

3. novembrī komponista Jāņa Kalniņa jubilejas koncerts Toronto. Apvienotie koļi.

SV. JĀŅA DRAUDZES SARĪKOJUMI

29. aprīlī pl. 13.00 Sv. Jāņa baznīcā kamermūzikas koncerts Artura Jansona vadībā.

SV. KATRĪNAS

5. maijā pl. 19 vīru koļa Viesturs gadskārtējais Koncerts—Balle Folks Art Centre telpās, 185 Bunting Rd., St. Catharines, Ont. (pie Q.E.W.). Diriģente Vizma Maksiņa. Spēlēs Zakuļa kapella.

KIČENERA-VATERLŪ

12. maijā pl. 19 Philip Room, Birgemann Park, Ceriņu balle (sk. slud. Nr. 16).

SIDRABENE

26. maijā pl. 19 sezonas atklāšanas sarīkojums. Priekšnesumi un deja.

SAULAINĒ

5. maijā (sestdien) pl. 15 Saulainē Kurzemes krišanas atceres svētbrīdis pie pieminekļa. Pēc tam groziņu vakars.

23. jūnijā Jāņu sarīkojums.

Dundas un Kingston Rd rajonā

izdodamas 3 istabas ar mazu virtuvīti. Auto novietošana. Klusa māja. Zvanīt pēc pl. 17

247-6509.

Ar baltu dziesmu puķi Zīle iet

,,Kad krustneši, bīskapi un tirgotāji uzzēģelēja latviešu zemi, tur jau bija dziesmas un dziesmu vārdi, tikai neviena roka necēlās, lai pierakstītu." (No Andreja Irbes Meitene ar baltu puķi — komp. Andris Vītoliņš).

Un pagāja atkal gadu simti, līdz latviešu sieviete sāka pierakstīt mūsu tautasdziesmas vai, kā Andrejs Irbe saka,

,,Pa dziesmas kāpnēm viņa kāpj
un iekāpj rīta gaismā."

Šos vārdus varētu attiecināt uz DV Toronto sieviešu kori Zīle, jo šīgada gadskārtējā programmā ir sešas dziesmas, komponistu veltījums korim, radot ne tikai jaunas dziesmas, bet arī iemūžinot dzejnieku vārdus skaņās.

Dziesma nerodas radīšanas pēc, tā domāta dziedāšanai un, kā komponists Jānis Kalniņš kādreiz izteicās, ka tikai sieviešu korim Zīle var pateikties par bagātīgo pienesumu sieviešu koļu repertuārā. Nenoliedzami, ka dzejnieks vēlētos savu dzeju dzirdēt izcilā priekšnesumā, tāpat komponists savu skaņdarbu iecerējis noklausīties labā izpildījumā. Ja skaņraži būtu savās cerībās kādreiz vīlušies, līdz ar to zustu arī viņu interese un iedvesma jaunu darbu radīšanai.

Kā diriģents Arvīds Purvs, tāpat koris pirmā vietā izvirzījis priekšnesuma kvalitāti, kas rodas neatlaidīgā darbā.

Nesenā pagātnē man bija iespēja noklausīties Lielo jundu jaukta koļa izpildījumā un salīdzināt to ar DV vīru koļa Kanadā sniegumu. Tanī brīdī es jo pilnīgi aptvēru, ko nozīmē dziesmas izprašana un pareiza interpretācija. Toreiz es sapratu, kāpēc diriģents Purvs dažbrīd koristēm ,,veltī" ne visai glaimojošus aizrādījumus. Dziesmu var trallināt, padziedāt un pat nodziedāt, bet, ja tai trūkst dvēseles, tad šīs skaņas aizsniedz tikai ausis, ne sirdi. Šo domu visskaistāk pateicis Jānis Akurāters savā dzejā ,,Manas tautas dziesmas (komp. Helmers Pavasars)

Nāk dziesmai līdzi mirdzēšana
No gaišo dienu senatnes;
Kā dūja dvēsele tad ceļas,
To dziesmu spārni viegli nes.

Šo ,,mirdzēšanu" var iegūt, dziesmu nepārtraukti slīpējot un spodrinot.

Kāds Ņujorkas juvelieris, ceļojot pa Afriku, nonācis pie dimantraktuves. Kad raktuves darbu vadītājs tam parādījis nule kā izrakto dārgakmeni, juvelieris izsaucies: ,,Un par šo necilo stikla gabalu jāmaksā tūkstoši!"

Raktuves vadītājs iesmējies: ,,Ne par šo, bet par to, ko no tā izstrādās."

Ja par pēdējo dziesmu svētku koncertu Milvokos nebija visai labas atsauksmes, tad tur nav vainojami ne svētku rīkotāji, ne diriģenti, bet gan paši dziedātāji. Lielais vairums prata tikai ,,vecās dziesmas", nebija apmeklējuši mēģinājumus ,,savās mājās", kā arī mēģinājumus Milvokos turēja par vienkāršu pulcēšanos, kuŗu pēc pirmā starpbrīža var atstāt. Daudziem dziedātājiem visos dziesmu svētkos liekas, ka pārējo ir tik daudz, ,,bez manis var iztikt. Es ieradīšos koncertā."

Tādā korī kā Zīle ikviena dziedātāja ir nepieciešama, nav nevienas, bez kuŗas varētu iztikt. Par dziedātāju pienākuma apziņu, kā arī lielo respektu pret diriģentu liecina šāds gadījums.

Floridā uz īsu laiciņu bija ,,atlaidušās" divas zīles — Ariāna Liepiņa un Aija Kārkliņa. Es domāju, ka nu abas saulē vien gulēs, bet šīm — deguni notīs, un ausīs (pēc jaunākās modes) iebāztas tādas kā pogas, klausoties lenšu atskaņotāju.

,,Ņemiet taču tās papīra lapas no sejas nost, tām saule cauri netiek," es saku, bet viņas tik pamāj ar roku, lai taisos projām. Labi, ka pati esmu ,,veca zīle", citādi būtu apvainojusies.

Tāpat kā izraktais dimants atmirdz septiņās varavīksnes krāsās tikai pēc ilgas un nepārtrauktas slīpēšanas, tāpat arī dziesmas tikai tad

,,Kā zelta bites paceļas",

ja koris un diriģents ir sava uzdevuma augstumos.

Šogad Zīlei paredzēti divi koncerti. Viens tikai ar koncerta programmu, otrs ar koncertam sekojošu balli, lai gūtu papildus līdzekļus tālajam lidojumam uz Minsteri. Koncertos piedalīsies arī pianists Pēteris Zariņš un flautists Karls Rohowsky. Programmā Jāņa Norviļa, Alfreda Kalniņa, Jēkaba Graubiņa, Rutas Brožes, Imanta Saksa, Helmera Pavasara, A. Okolo-Kulaka, Jāņa Kalniņa, Lolitas Ritmanes, Andŗa Vītoliņa, Pāvula Jurjāna, Arvīda Purva un Tālivalža Ķeniņa darbi.

Skaists, neparasts un nebijis ir Andŗa Vītoliņa skaņdarbs ar Andreja Irbes tekstu — Meitene ar baltu puķi. Klavieŗpavadījums, solo dziedājumi un teicēja.

Kā komponists Andris Vītoliņš, tā diriģents-komponists Arvīds Purvs ir latviešu dziesmas ,,jaunlaiku archeologi", kas, pamatojoties uz senvēstures faktiem, savos darbos iedzīvina ilgi nedzirdētus latviešu dziesmu izpildījumu veidus.

Ēģiptiešiem ir piramidas un faraonu kapenes, italiešiem senās Romas drupas, grieķiem Partenons un Krētas sala, francužiem Uzvaras vārti un Eifeļa tornis, ķīniešiem Ķīnas mūris, un tā joprojām — viena vēsturiska varenība lielāka par otru, pa lielākai daļai drupu atveidā. Mūsu tautas lielākais un dzīvais piemineklis ir

,,Dziesmas, manas tautas dziesmas,
Kaut nīktu viss, jums mūžam būt!
Kaut nīktu viss, vēl nemirstību
Ar dziesmām tautai nolemts gūt."
(J. Akurāters, H. Pavasars)

Sieviešu koris Zīle ar sabiedriskā darbā tik ļoti aktīvo priekšnieci Moniku Jonāni un visai latviešu saimei tuvumā un tālumā pazīstamo koļa diriģentu — komponistu Arvīdu Purvu, nenoliedzami, ieņem īpašu vietu mūsu mūzikas dzīvē, ko apgalvos katrs, kas šo kori dzirdējis. Pierādījums tam ir ienākušie naudas ziedojumi no privātām personām Minsteres braucienam, šinī gadījumā tieši jaunās paaudzes (studenšu) atbalstam.

,,Un viņa iet, un rokās viņai stīga
no dziesmu meldiņiem un vārdiem."
(Andrejs Irbe)

Tonija Krūka

Jaunie autori!

Jūsu sacerējumus lietpratīgi sagatavo publicēšanai.

* **Izvērtē**
* **Novērš valodas kļūdas**
* **Rediģē**
* **Sagatavo salikumu**
* **Iekārto manuskriptu iespiešanai**
* **Palīdz aprēķināt publicēšanas izmaksu vai sagādā izdevēju**

Kvalificēti lietpratēji romānu, atmiņu, dzeju grāmatām kā arī organizāciju periodiskiem izdevumiem.

Tuvāka informācija:

Latvian Publishing Consultants
38 Morningside Ave.
Toronto, Ontario
M6S 1C4 Canada

Augstā kalnā

Sirakūzu latviešu sabiedrība 7. aprīlī godināja iemīļoto pasaku meistaru Jāni Širmani, atceroties viņa astoņdesmito vasaru. Literārā ražībā pasaku jomā nepārspētam latviešu jaunatnes rakstniekam, arī vairāku skolas mācību grāmatu otram autoram, steidzīgais laiks nav varējis atņemt nedz darba prieku, nedz mazināt gara spriegumu un iejūsmu: vēl joprojām no klusajām Sirakūzām ar Širmaņa grāmatām izstaro saistīga gaisma uz tāliem apvāršņiem, kas priecina gan jaunos, gan sirmos latviešu literātūras cienītājus.

Atceres brīdi ievadīja māc. I. Gaide, vērtējot jubilāra dzīves un rakstniecības gaitas, ar kuŗām tas kalpojis gara skaistumam un savai tēvzemei.

Sveicēju pulkā gan ar ziediem, gan vēlējumiem, bija daudzo organizāciju pārstāvji. Sirakūzu latviešu skolēni pasniedza tradicionālo dzimšanas dienas kārumiņu un gaisā pašūpoja jauneklīgo Krikša krusttēvu.

Rakstveida sveicēju kuplums, ap 70, liecināja, ka rakstnieka ražīgie gadi turpinās ar kāpjošu popularitāti, tālu atbalsodamies zemju novados. Viņu bija sumināju̧si B. Zommere (ALAs izglītības birojs), mākslas kalpi A. Ruņģis (Latviešu rakstnieku apvienība), K. Ķezbers (Latviešu preses biedrība) u.c.

Savam vectēvam veselīgu un ilgam mūžam noderīgu dāvanu bija sūtījuši mazbērni (meitas Vītoliņas ģimenē) — makšķernieka piederumu komplektu. Par to jubilārs bija sevišķi iepriecināts, kaut gan viņa zīmīgajā smaidā bija samanāms, ka viņš vēl nepieciešams darbam literātūras laukā, ar ko saistīts jo garš mūža posms.

Pateicībā visiem apsveicējiem un laba vēlētājiem vēl jauneklīgais pasaku krīvs viņam raksturīgā asprātību un vērīga smīna gaisotnē klāstīja savas izjūtas, kāpelējot pa gadu kalniem. Viņš vēl nejūtas nobriedis atpūtai: tūkstošiem eksemplāros izdotajam 28 publicēto grāmatu kopskaitam drīzumā pievienosies vēl divas, no tām vienai manuskripts jau gatavs, bet otra ir ceļā uz to. Bija arī gavilnieka sarakstīto grāmatu klāsts, kur varēja iegādāties pēdējos gados publicētus izdevumus. Sarīkojuma norisi raiti kārtoja mākslinieks J. Aistars. Kuplais tencinātāju un draugu pulks kopā ar rakstnieku aizvadīja jaukas un sirsnīgas stundas. Tika atzinība un godinājums vīram, kas to uzvijām pelnījis.

A. Sed.

BĒRZAINE

5. maijā TLMM kluba rīkotās tītaru šaušanas sacensības. Visi aicināti.

16. jūnijā Jāņu ielīgošana Bērzainē.

Kanadas Daugavas Vanagu Brīvības vairogu par nopelniem nacionālās stājas sardzē saņēma Latvija Amerikā atbildīgais red. A. Kundrats. Ar to pagodināts kā laikraksts, tā daudzie līdzstrādnieki un labvēļi visā pasaulē.

Foto J. Liģers.

RAIBĀ NEDĒĻA

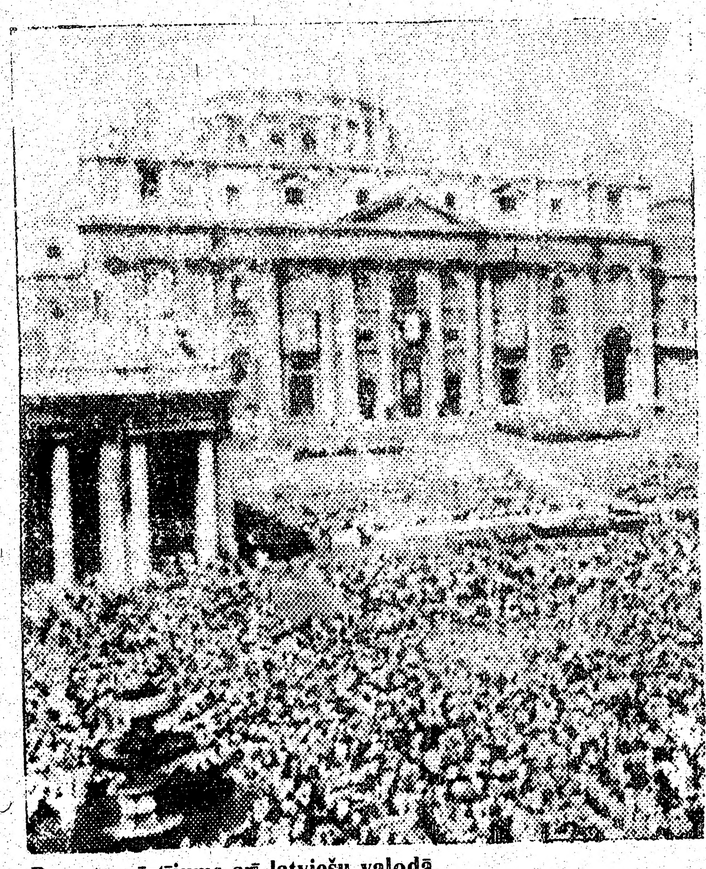

Pāvesta vēstījums arī latviešu valodā.

PĀVESTS APSŪDZ VARMĀKAS

Lieldienu rītā pāri par 350.000 svētceļnieku pulcējās Sv. Pētera laukumā Vatikānā, lai dzirdētu pāvesta Lieldienu rīta vēstījumu. Svētais Tēvs savā runā cita starpā norādīja, ka cilvēces ilgas pēc miera šodien atkal apdraud lielvaru bruņošanās drudzis. Cilvēku tiesības pārkāpj ar brutālu cietsirdību un varmācību, sirdsapziņas brīvību iznīcina ar spīdzināšanām un terroru.

Svētais Tēvs Kristus augšāmcelšanās vēsti teica 45 valodās. Pāvesta Lieldienu sveicienu latviešu valodā Vatikāna radio pārraidīja uz okupēto Latviju. Mēs varam būt pateicīgi pāvestam, kas, liekot savu morālo autoritāti svaru kausos, iestājas par apspiesto tautu atbrīvošanu. Mēs varam arī būt pateicīgi, ka viņš savās lūgšanās vairākkārt piemin mūsu tautu un mūsu valsti.

Jeruzalemē, Lieldienu zvaniem skanot, pulcējās 30.000 svētceļnieku, kas svinīgā procesijā devās uz Kristus kapa vietu. Neņemot vērā sasprindzināto politisko atmosfairu, Lieldienu svinības svētajā zemē noritēja bez traucējumiem.

Jāatzīmē, ka Polijā kardinālis Glemps savā svētku runā cildināja poļu jaunatni, kas ar sekmēm apturējusi Varšavas režīma mēģinājumu novākt katoļu baznīcas svētumus un krusta zīmi. Glemps norādīja: ,,Mēs zinām, ka ir nepieciešama ne tikai sociāla, bet arī morāla pārdzimšana. Dievs ir ar poļu tautu, un pēc pārbaudījumiem mēs varēsim sākt atkal gaismas pilnu dzīves posmu.''

Pad. savienībā, lai gan čeka mēģina atbaidīt kristīgos no reliģiskām manifestācijām, visas baznīcas bija pārpildītas Milzīgā dievlūdzēju skaita dēļ daudzās Maskavas ielās normālā satiksme bija jāpārtrauc. Nekur tik pacilāti neizskanēja Lieldienu vēsts Kristus ir augšāmcēlies kā Dieva noliedzēju varas imperijā.

Šogad Lieldienas Pad. savienībā sakrita ar Ļeņina 114 gadu dzimšanas dienu. Kā paradokss izklausās partijas propagandistu sauklis: ,,Ļeņins nav miris, viņš ir dzīvs mūsu vidū!'' Čekas raidītājs, kas atrodas Maskavā, bet maskējas kā Baltijas republiku raidītājs, pat pārraidīja 15 minūšu ilgu Ļeņina 1917. gadā skaņu platē uzņemto runu. Šajā runā asiņainais revolūcionārs aicināja bez žēlastības iznīcināt visus, kas pretojas komūnistu varai.

VAIRĀK NEKĀ ATTIEKSMJU UZLABOŠANA

Prezidenta Rēgena 6 Pekingā pavadītās dienas neapšaubāmi veicinās Vašingtonas un Pekingas attieksmju pozitīvu tālāku veidošanos. Amerikāņu saimnieciskām koncesijām būs izšķirīga nozīme ķīniešu rūpniecības produkcijas celšanā. Kaut arī to pie lielā zvana nekārs, Rēgens atradīs kopēju valodu ar tagadējiem Ķīnas mandarīniem abām valstīm svarīgākajā jautājumā — kopēju stratēģiju Pad. savienības ekspansijas centienu apturēšanā. Ir zināms, ka ASV aizsardzības ministrs Kaspars Veinbergers par kardinālu jautājumu uzskata Ķīnas armijas modernizēšanu, un amerikāņi jau principā piekrituši daudzu stratēģiski nozīmīgu ieroču piegādei Ķīnai.

Ceļā uz Pekingu Rēgens Honolulu teiktajā runā norādīja: ,,Es uzskatu šo savu ceļojumu par nozīmīgu pasaules miera nodrošināšanas misijā. Mūsu centienos pēc īsta miera mums nepieciešami sabiedrotie un atbalstītāji. Vislabāk to sapratīs tieši tie, kas, tāpat kā mēs, sastopas ar nepārtrauktiem draudiem. Meklējot mieru, mēs tajā pašā laikā paturēsim savu spēku un modrību.

Atstājot Vašingtonu, Rēgens to pašu apliecināja arī īpašā preses konferencē Baltajā namā, ko nākamajā dienā sevišķi pozitīvi novērtēja Ķīnas oficiālās ziņu aģentūras pārstāvis.

Jāpiemin, ka ceļojumu sākot, Rēgens uzklausīja arī trīs iepriekšējo prezidentu Niksona, Forda un Kārtera pieredzi Pekingā, kā arī viņu ieteikumus.

MONDĒLS PRIEKŠGALĀ

Demokratu partijas kandidātu priekšvēlēšanu kampaņā bij. viceprezidents Valters Mondēls tagad aizsteidzies krietnu gabaliņu priekšā savam nopietnākam sāncensim senātoram Hartam. Mondēls jau paspējis nodrošināt lielo

Mondēls aizsteidzies priekšā Hartam.

pusi no delegātu balsīm, kas nepieciešamas viņa kandidatūras nominēšanai Sanfrancisko demokratu partijas kongresā. Hartu daudzi vēlētāji uzskata par ne visai pārliecinošu prezidenta Džeka Kenedija imitētāju. Mondels viņu nosaucis par naīvu sapņotāju, un, ņemot vērā trešā kandidāta nēģeru sludinātāja Džeksona negaidītos panākumus, Harta izredzes Sanfrancisko uzskata par ļoti minimālām. Iespējams, ka Mondels, izvēloties Džeksonu par eventuālu viceprezidentu, pirmo reizi ASV vēsturē pavērs kandidēšanas iespējas uz šo augsto amatu melnās rases pārstāvim.

Gubernātore Sauve Maskavas apciemojumā tikās ar politbiroja tagadējo kroņprinci Garbačovu.

JAUNOS AMATOS

Tagadējā Kanadas ministru prezidenta valdīšanas laiks iezīmējies ar daudziem pārsteigumiem, kuŗus laika tecējumā kanadieši arī akceptējuši. Jau būdams tieslietu ministrs, viņš panāca, ka pieņēma likumu par homoseksuāļiem. Viņš savā laikā par Kanadas augstākās tiesas priekšsēdi iecēla žīdu izcelsmes juristu. Kanadas valsts prezidenta funkcijas pienākas ceremoniālam ģenerālgubernātora amatam. Reizē ģenerālgubernātors ir arī karalienes oficiālais pārstāvis. Arī te Trudo sagādāja pārsteigumu, ieceļot vācu izcelsmes politiķi — Manitobas provinces sociālistu partijas vēlēšanās zaudējušo, līdz šim tikpat kā nepazīstamo Ed. Šreieru. Tagad, Šreiera pilnvarām izbeidzoties, Trudo ģenerālgubernātores amatā iecēlis līdzšinējo federālā parlamenta priekšsēdi Jeanne Sauve. Vicekaralienes amatā tā stāsies 14. maijā. Viņa amatā būtu ievesta daudz agrāk, ja nebūtu pavadījusi vairākus mēnešus slimnīcā. Smagā slimība viņu piemeklēja Otavā drīz pēc atgriešanās no ciemošanās Maskavā pag. gada augustā. Šajā Maskavas apmeklējumā Sauve tikās ar politbiroja locekli Michailu Garbačovu, bet Kanadas prese brīnumainā kārtā šo notikumu tikpat kā noklusēja.

Nupat Maskavā paziņots, ka arī Garbažovs uzņēmies jaunus pienākumus. Viņš iecelts par centrālkomitejas ārlietu komisijas priekšsēdi. Šis amats viņu ierindo tagad otrā vietā tūlīt pēc oficiālā sarkanā cara Čerņenko. Ārzemju diplomāti pārliecināti, ka Garbačovam ir vislielākās izredzes pārņemt visu varu savās rokās brīdī, kad Čerņenko slimības dēļ noies no skatuves.

KONFRONTĀCIJA LONDONĀ

Libijas prezidents — dēkainais avantūrists pulkvedis Kvadafi, nemaz neņem ļaunā, ja viņu dēvē par Kremļa kreiso roku. Viņš ir arī viens no starptautiskā terrorisma izteiktākiem atbalstītājiem.

Aizvadītajā nedēļā Londonas sirdī pie Libijas sūtniecības neliels nacionālo libiešu studentu pulciņš demonstrēja pret Kvadafi režīma patvarībām. Pēkšņi no sūtniecības ēkas atskanēja vairāki mašīnpistoles šāvieni, kas ievainoja desmit demonstrantu un nogalināja vienu angļu policisti. Aizbildinoties ar diplomātisko neaizskaramību, Kvadafi diplomāti atteicās izdot slepkavu angļu policijai. Sūtniecību ielenca, un pēc sešu dienu ilgas sasprindzinātas nervu pārbaudes britu valdība paziņoja, ka nedēļas laikā visiem libiešu diplomātiem ir jāatstāj Lielbritanija. Ko īsteni Kvadafi vīri Londonā perina, nav zināms, jo viņi apsolījušies atstāt Londonu tikai britu ultimāta noteiktā pēdējā dienā.

GAMAJELS SAŅEM ASADA SVĒTĪBU

Pēc tam kad Lebanonas prezidents Gamajels devās uz Damasku uzklausīt Sirijas prezidenta Asada norādījumus politiskam izkārtojumam Lebanonā, pilsoņu karā plosītā Beirutas frontē iestājās negaidīts un šķietams pamiers. Kristīgo falangistu un musulmaņu milicijas vienību apšaudīšanās tagad tikpat kā norimusi. Gamajels solījies radīt jaunu valdību, kuŗā līdzīgi būšot pārstāvēti visi opozicijas novirzieni. Par pamiera iestāšanos varētu tikai priecāties, bet jāievēro, kas īsteni diktē pamiera noteikumus. Nav jāaizmirst, ka Sirijā atrodas vismaz 5.000 Pad. savienības padomdevēju. Prezidenta Asada veselības stāvoklis nav spožs,un jau tagad Sirijai draud nopietna iekšpolītiska krize, jo bez tagadējā prezidenta brāļa varu savās rokās grib iegūt arī citi politiķi, pie kam lielākās izredzes būs tam, kas baudīs Kremļa emisāru labvēlību.

Gamajels Beirutā noklausījās Asada diktātu.

Grupu lidojumi uz

Dziesmu dienām

Minsterē 1984

AR Air Canada jeb Lufthansa

Cena Kanadas dol. 869, bērniem līdz 11 g. 549, plus 12.50 dol. nodoklis, turp un atpakaļ, ieskaitot busu uz Minsteri, apdrošināšanu u.c. Pērkot pirms 29. febr., 50 dol. lētāk.

Lidojumi: *27. jūlija vakarā*
28. jūlija vakarā.

Par svētkiem un naktsmājām zvanīt **Monikai Jonānei, tālr. (416) 536-5235.**

Par ekskursiju braucieniem zvanīt
Inesei Grodnis uz Avenue Rd. biroju.

HELLO WORLD TRAVEL LTD.

RICHMOND HILL	AVENUE RD. N.	UNION STATION
884-2122	789-5304	368-7451
10520 Yonge St. N.	1843 Avenue Rd.	65 Front St. West
Richmond Heights Plaza	(6 blks. North of Lawrence)	Arrivals Concourse

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

L. Bārene — Atvasara, st.	$12.00
Ed. Tomāss — Pededze, Lubāns, Aiviekste	$ 5.50
A. Grīns — Varoņu grāmata	$ 5.50
Pirmie Tūkstoš vārdi, il. vārdn., ies.	$11.00
Dzīvā mašīna (no angļu valodas tulk.)	$11.00
V. Galēna — Vienmēr kāda zvaigzne aust	$14.50
Alb. Eglītis — Nesaules laika dziesmas	$17.50
J. Širmanis — Zilā kalna puisis, jaun.rom.	$10.00
K. Akmens — Asinsbalss, dz. un poēmas	$25.00
Andr. Eglitis — Gallows over Europe, poems	$ 8.50
T. Tomsons — Portrets, dz.	$12.00
E. Kreišmane — Es un pīlādžkoks, st.	$10.00
J. Soikāns — Mākslas kritikas un esejas	$32.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums	$15.00
A. Arājs — Garīgs apskats, rakstu kr.	$ 7.00
Latvija Šodien 1983.	$12.00
J. Medņis — Lūdziet.	$ 2.50
M. Kalmane — Laikam līdzi, dz.	$12.00
Rūgtais Apenis Nr. 56.	$ 3.50
Teach Yourself Latvian.	$ 9.00
K. Ķezbers — Rumba, rom.	$12.50
T. Brence — Ik brīdi svētī sirds, dz.	12.50
A. Melnalksnis — Rotaļas	$ 6.75
Eg. Grīslis — Toreiz un tagad ticībā, esej.	$18.00
L. Ozolkalne — Pārnākšana	$ 9.00
K. Pētersons — Dieva meklētāji	$14.00
K. Arums — Ačgārnā māja, pasakas	$ 7.50
J. Veselis — Māras sauciens.	$15.00
E. Andersons — Latvijas bruņotie spēki	$38.00
Alma Bēne — Pērnā Zīle, dz.	$14.50
V. Mangulis — Latvia in the wars of the 20th C.	$26.25
O. Šmits — Žēlastības brīnumi	$ 4.00
A. Melliņš — Uz klusuma spieķa, dzej.	$12.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom.	16.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV GRĀMATNĪCA, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921 - 7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

Darba laiks: no pirmd. — piektd. pl. 11—19.30 vak.
sestdienās pl. 9—13.00 dienā

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

Darba laiks: no otrdienas līdz piektdienai
no pl. 15.00—20.00
sestdienās no pl. 10.00—15.00
svētdienās no pl. 12.00—15.00

ČIKAGA

● Emmai Gulbei, Čikagas DV apvienības ilggadējai vanadzei, 26. aprīlī apritēja 85 mūža gadi. Viņa dzimusi Katlakalna pagastā, dzīvojusi Rīgā, ilgus gadus bijusi 2. Rīgas pilsētas vidusskolas darbvede. Vācijā bēgļu gaitas vadījusi Augsburgas nometnē, kur strādājusi birojā līdz izceļošanai uz ASV, vispirms uz St. Paulu, Minesotā, bet 1953.gadā pārcēlusies uz Čikagu un strādājusi amerikāņu birojā. Jubilāre vēl arvien čakla darbiniece apvienības vanadžu kopā. Darbojas IWCA un ev. lut. Ciānas draudzē. No apvienības viņai pasniedza grāmatu. Vēlam saulainu mūža novakari. Par nopelniem DV organizācijas darbā apbalvota ar DV Centrālās valdes atzinības rakstu.

● 76 g. vecumā 15. martā miris Čikagas Daugavas Vanagu apvienības biedrs Roberts Katvars, dzimis 1907. gada 3. decembrī Siguldā. Latvijā strādājis Bekona eksportā. Katvaru lielā ģimene 1917.g. revolūciju pārdzīvojusi Maskavā. Otrā pasaules karā cīnījies 15. divīzijā. Pomerānijā pie Landekas smagi ievainots. Pēc gūsta Vācijā bijis Vircburgas nometnē, pēc tam 8 ar pus gadus nostrādājis Beļģijas ogļraktuvēs. 1955. gadā, R. Hirša izsaukts, iebraucis Ņujorkā, kur īsu laiku strādājis Rīsberga uzņēmumā, tad pārcēlies uz Čikagu un strādājis vīriešu apģērbu uzņēmumā līdz aiziešanai pensijā.

19. martā viņu no Ciānas draudzes baznīcas pārpelnošanai uz Okridžas kapliču izvadīja māc. V. Vārsbergs, Par viņu sēro dzīvesbiedre Melita, trīs brāļi Latvijā, divi brāļi Anglijā un brālis Kanadā, kā arī DV saime.

● Čikagas vanadžu kopas rīkotajās vakariņās 16. martā Latviešu namā bija pulcējušies tuvu pie 50 viesu. Tā kā tās gadījās tieši Leģiona dibināšanas dienā (40 gadu atcere), tad apvienības sarīkojumu daļas vadītāja Sarma Priedulāja, uzrunājot vakara dalībniekus, teica: „Šodien ir Leģiona diena, mūsu pienākums ir neaizmirst un atcerēties šo nozīmīgo dienu un varonīgos cīnītājus. Mēs varam būt lepni, teica jauniete, ka mums tādi ir bijuši, jo tie ir cīnījušies un guvuši uzvaras, kam līdzīgu nav mūsu tautas vēsturē. Reizē ar viņiem lai slava mūsu kritušajiem un vēl dzīvajiem varoņiem." Viņa aicināja nodziedāt leģionāru dziesmu Paliec sveika, baltā bērzu birze.

Vakars noritēja lielā sirsnībā un draudzībā, atceroties bijušos cīnītājus un tālās dienas un cīņu laukus. **A. Z.**

Vecākais latviešu puķu veikals

Vesma

ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM

Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.

231 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO.

Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.

A. PUTNIŅŠ

Ja domājiet iegādāties jaunu māju vai pārdot esošo, būšu priecīga Jums pakalpot.

A.E. LePAGE (ONTARIO) LTD REALTOR

Maria Tiltins, B.A., B.Ed.

1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4

Birojā: (416) 537-3431
Mājās: (416) 536-3702

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI

šuj apģērbus pēc mēra un gaumes

Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider

7 Riverview Gardens — 769-9535

PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

Ratas Optical

Igauņu uzņēmums.

219 Danforth Ave, Toronto, Ont. M4K 1N2 465-6251

Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15

- **Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontakta lēcas.**
- **Rāmji lielā izvēlē.**
- **Izkārtojam acu pārbaudes.**
- **Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.**

GRUPU LIDOJUMI UZ

DZIESMU DIENĀM MINSTERĒ

1984.G.

Pavadonis prof. Dr. Gunars Šubiņš

NR. 1 — 29. JŪL. — 6. AUG. $1190.00 (US $975.00)
NR. 2 — 29. JŪL. — 12. AUG. $1330.00 (US $1090.00)

Ieskaitīts lidojums turp un atpakaļ, viesnīca un brokastis, visi transferi u.c.

* Iespējama atgriešanās arī vēlāk — bez piemaksas
* Pieejamas daudzas Eiropas tūres, Oberammergauas spēles, Euralpases un Studentu pases.

Rezervācijas jau pieņem

ATLAS TRAVEL SERVICE

103 RONCESVALLES AVE, TORONTO, ONT. M6R 2K9

Tel.: (416) 531-3519

Runājam latviski

Izdaru krāsošanas darbus

Nocenošana par brīvu.

Zvanīt no pl. 10—23, tālr. 924-7095.

Kārļa Suntaža būvdarbi,

Metro lic. B 2494.

Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas. Zvanīt 751-6829.

GUNARS CONSTRUCTION

izdara visāda veida **pārbūvju un piebūvju darbus,** ieskaitot **plumbing un elektrību.**

Lūdz zvanīt **889-5076.**

Toronto ziņas

● TLB inženieru un tehniķu kopas referāta vakarā Latviešu Namā par eļļas un naftas iegūšanas problēmām runāja jaunās paaudzes ķīmijas doktors Jānis Auns, savu interesanto referātu papildinot ar 2 skaņu un krāsu filmām. Viņš apskatīja naftas resp. eļļas iegūšanas vietas Kanadas tālajos ziemeļos (Bolforta jūras — mākslīgā sala). Runātājs uzsvēra, ka dārgā eļļa Kanadai pietiks vairākus gadu simtus, bet lētā eļļa minimāli 10 gadus (viegli izmantojama).— Pēc referāta kopas dalībnieki pulcējās savā biedru gada sapulcē. To vadīja L. Ozols ar sekr. Ed. Broderi. Priekšs. R. Strazds ziņoja, ka aizvadītā darbības gadā notikuši 5 referātu vakari, caurmērā pulcinot 35 klausītājus. Kopa apvieno ap 60 biedru, no kuŗiem tās darbā aktīvi ir ap 35. Jaunajā kopas valdē darbosies līdzšinējais priekšs. R. Strazds ar vietnieku O. Lepši, sekr. Ed. Broderis un no jauna kasieris Arnolds Liepkalns. Revīz. komis. Ed. Tiltiņš, R. Šteinbergs un J. Balodis.

Sapulces ievadījumā ar klusuma brīdi godināja aizvadītā gadā mūžībā aizsauktos bij. kopas priekšs. inž. O. Dzērvīti, bij. valdes loc. A. Leju un kopas revīz. komis. priekšs. L. Vēveri.

● Mednieku un makšķernieku kluba šī pavasaŗa sezonas pirmās tītaru šaušanas sacīkstes notiks 5. maijā pl. 10 rītā kluba īpašumā Bērzainē. Tajās aicināti piedalīties visi interesenti, neatkarīgi no piederības pie kluba.

MONTREALA

● Vanadžu kopa 14. aprīlī bija iekārtojusi bāru-restorānu jaunajā Latviešu Centrā. Tas darbojas visu dienu un, kā ēdienu kartē redzams, izvēle nebija visai plaša, bet latviešu gaumei piemērota. Paredzētas brokastis, pusdienas un vakariņas. Maizītes un tortes lielā vairumā un dažādībā; arī stiprāka malka cienītāji varēja izvēlēties dažādas stipruma pakāpes. Līdz agrai pēcpusdienai bija pamieloti ap 150 viesu. **D. V.**

LONDONA, ONT.

● Londonas latviešu jaunās paaudzes angļu valodas sanāksmju grupas — Canadians of Latvian origin — otrā sanāksme notika Pūpolu svētdienas pēcpusdienā Kivanis centrā, pulcinot ap 50 dalībnieku, ieskaitot bērnus. Tie ar interesi noklausījās skolotājas L. Lukstas stāstījumu par latviešu Lieldienu tradicijām, krāsoja un rotāja ornamentiem Lieldienu olas, minēja mīklas un mielojās ap rīcības komitejas sagādātiem Lieldienu gardumiem. Nākošā dienā kāds šī sarīkojuma foto uzņēmums parādījās laikrakstā The London Free Press.

A.

Aizsaules pulkiem piepulcinājies
Latvijas armijas un Latviešu leģiona
pulkvedis

Aleksandrs Plensners

1984. gada 3. aprīlī Stokholmā.
Izvadīts š.g. 27. aprīlī.

Piemin
Daugavas Vanagu Centrālā valde

Aizsaules pulkiem piepulcinājies ilggadējais
DV ASV priekšnieka vietnieks

Voldemārs Aparjods

dzimis 1910. gada 20. februārī,
miris 1984. gada 19. martā.

Pateicībā par DV veltītiem
darba gadiem
Daugavas Vanagu Centrālā valde

Latvijas Kaŗa aviācijas pulka
novērotājs-lidotājs
virsleitnants Toms Kleinbergs
miris Arģentīnā.

* * *

Lidotājs un žurnālists
Seržants Rūdolfs Celms
dzimis 1894. gada 9. janvārī Ventspilī, Latvijā,
miris 1984. gada 10. februārī Rīgā, Latvijā.
Par viņiem sēro
Aviācijas pulka
bijušo kaŗavīru saime

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

29. aprīlī pl. 15 dievkalpojums.

6. maijā pl. 11 dievkalpojums; 13 dievkalpojums angļu valodā.

13. maijā pl. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma Ģimenes dienas sarīkojums.

20. maijā pl. 11 draudzes jauniešu iesvēte, dievgalds, koris.

27. maijā pl. 11 dievkalpojums.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont., MIK 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danf orth Ave.

29. aprīlī pl. 13 Lieldienu atsvētes dievkalpojums.

6. maijā pl. 13 dievkalpojums.

13. maijā pl. 13 Ģimenes dienas dievkalpojums.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6, tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr.dievnamā.

Toronto latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 16 Walmer Rd. baptistu draudzes dievnamā.

Lūgšanas sanāksmes notiek katru trešdienu pl. 19.30.

GAISMAS TELEFONS — ticības stiprināšanai 635-8582 atkal atjaunots un darbojas 24 stundas. Programmas latviešu valodā, maina 2 reizes nedēļā.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 67 Curzon St., Apt. 315, Toronto, Ontario, M4M 3J3, tālrunis (416) 466-7037. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pl. 13.00.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marrylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

29. aprīlī pl. 11 draudzes dievkalpojums.

6. maijā pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola, bībeles klase; pl. 11 draudzes dievkalpojums; pl. 12 draudzes pēcpusdiena.

13. maijā pl. 10 dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi; pl. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums; pl. 12 Svētdienas skolas noslēgums.

20. maijā pl. 11 Jauniešu iesvēte ar dievgaldu. Dziesmu lapiņas.

MONTREALAS DRAUDZES

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal, P.Q. H4B 2G6. Tālr. 489-3224. Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

29. aprīlī pl. 13.30 dievkalpojums.

6. maijā pl. 13.30 dievkalpojums.

13. maijā, Ģimenes dienā, pl. 11 draudzes namā svētbrīdis un reliģisku pārrunu stunda.

19. maijā pl. 19 iesvētes mācību noslēguma dievkalpojums.

20. maijā pl. 13.30 Rosedale baznīcā (iesvētību) dievkalpojums ar dievgaldu.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks St.

29. aprīlī dievkalpojuma nebūs.

6. maijā pl. 14 dievkalpojums Pētera baznīcā.

13. maijā pl. 14 Ģimenes dienas dievkalpojums Pētera baznīcā. Piedalās bērni. Dziesmu lapiņas.

20. maijā pl. 14 dievkalpojums ar jauniešu iesvētīšanu Pētera baznīcā. Dievgalds, dziesmu lapiņas.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
30 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSIETIES „LABĀS ZIŅAS" RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont.
M9V 2B4
tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bufalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

Viņš bija ievainots mūsu pārkāpumu dēļ un mūsu grēku dēļ satriekts. Mūsu sods bija uzlikts Viņam mums par atpestīšanu, ar Viņa brūcēm mēs esam dziedināti (Jes. 53:5).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey, B.C. V3T 5B7.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — trešdienai, iesk.,no pl. 14 — 22,
ceturtd. no pl. 14 — 24,
piektd., sestd. no pl. 12 — 24,
svētdienās slēgts.

VALUDE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
un
POKO'S MEAT
376 College Str. (tuvu pie Bathurst), Toronto, Ont.
tel. (416) 922-1300
Piedāvā:
- lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
- žāvētus tītarus, zivis,
- pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
- klāj viesību galdus.

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē.
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

Humphrey Funeral Home
A. W. Miles Chapel
1403 Bayview Avenue, Toronto
(at Davisville)
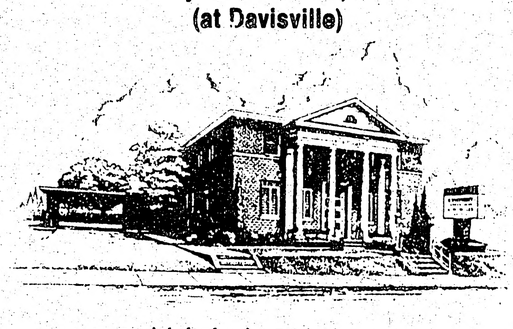
Toronto centrā vislabāk situētais bēru nams — tuvu Sv. Jāņa, Sv. Andreja un Sv. Barnabas baznīcām. Smalkjutīgi pakalpojumi latviešu ģimenēm katrā laikā. Bēru namu vada Humphrey ģimene jau trešā un ceturtā paaudzē.
487-4523

Ērgļu ligzdas medus
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs
ĒRGĻLIGZDAS

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221—1159

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19 2/3 mārc. netto
LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.
Jūnijā, jūlijā un augustā — atvērts trešdienās, slēgts sestdienās.
BALTIC Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
tālr. 531-3098

Alcan Building Products Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
ietaupait ar ALCAN SIDING
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mīne
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6 **534-2864**

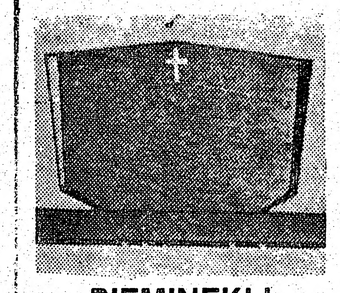
PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
137 Yonge St. — Shopping Mall,
(Ieeja no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
Tel.: 368-5011

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
- Izjusti personīgi pakalpojumi
- Pastāvīga kapella

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

Klīve tomēr kandidēs

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS VALDES SĒDE

ALA 14. aprīļa valdes sēde notika Filadelfijas Brīvo Latviešu Biedrības telpās Sēdes sākumā dalībnieki ar piecelšanos un klusuma brīdi atcerējās mūžībā aizgājušos V. Aparjodu, A. Plensneru.

Tā kā pēc dažām nedēļām Kalamazū notiks kārtējais ALA kongress, valde pētī nākamo valdes sastāvu. Visu gadu darbojas arī Nominācijas komisija kandidātu izraudzīšanai. Lai gan Nominācijas komisijas priekšsēdis Dr. I. Spilners bija klāt, nekādu ziņojumu nebija. Vienīgi ALA priekšsēdis prof. V. Klīve paziņoja, ka viņš tomēr kandidēs arī nākamai valdei, kaut iepriekš ar rakstu bija paziņojis, ka pēc viena gada darbības vairs nekandidēšot. Par pārējiem valdes un revīzijas komisijas locekļiem nekādas skaidrības nav. Ir zināma neapmierinātība, kādēļ paredzams, ka vismaz daži valdes locekļi vairs nekandidēs.

Par pārsteigumu jāuzskata ALA Kultūras biroja vadītājas Birutas Abulas ierosinājums atcelt agrāk izstrādātās un apstiprinātās honorāru likmes par komponistu un literāro darbu atskaņojumiem latviešu sarīkojumos. Agrāk šos honorārus savāca un attiecīgiem autoriem nosūtīja ALA, bet tagad — pēc B. Abulas ierosinājuma to atstātu rīkotāju kārtošanai.

Latviešu Studiju Centra bibliotēkai ir izstrādāti noteikumi (angļu valodā).

Informācijas laukā — turpināta Latvian News Digest izdošana. Iecere par Latvian News in Review — latviski nerunājošiem tautiešiem bija jāpārkārto, jo nevarēja vienoties ar izraudzīto redaktoru par satura kontroli. Tagad izraudzīts jauns redaktors — Vilis Gulbis Filadelfijā. Mainīts arī izdevuma nosaukums — ,,The Latvians'', un tas nāks kā Latvian News Digest pielikums.

Olimpiadas laikā Losandželosā paredzēta visu tautību parāde, bet baltieši un ukraiņi (liekas, pēc komūnistu pieprasījuma) no tās izslēgti.

Bostonā jau trīs gadus darbojas 14. jūnija komiteja, un to vada jaunieši. Ir domāts par informācijas sakarnieku tīkla paplašināšanu. Turpmāk centīsies dabūt informāciju par to, kas tiek raidīts uz okupēto Latviju no Brīvības raidītāja un no Amerikas balss. Ir cerības uz ALA kongresu dabūt šo raidītāju pārstāvjus, lai saņemtu tiešu informāciju.

Plānots paplašināt Kalifornijā izdotā Baltic News Digest izsūtīšanu. Ierosināts atbalstīt prezidenta R. Rēgena Latīņamerikas politiku, rakstot saviem kongresa pārstāvjiem un sūtot telegrammas pašam prezidentam.

Olimpiadas laikā Losandželosā darbosies Baltiešu informācijas birojs, informējot presi un televīziju par Padomju savienībā ietilpināto baltiešu tautību, kā arī sniedzot palīdzību eventuāliem pārbēdzējiem. ALA šim nolūkam piešķīrusi 3,000 dol., ar iespēju šo summu palielināt.

Tā kā ALA informācijas biroja darbs izvērties ļoti plašs, plānots iesaistīt pastāvīgu darbinieku. Latvian News Digest paredzēts izdot 25,000 eksemplāros.

Ierosināts 16. septembri izsludināt par Ethnic America dienu.

Pasākta akcija, lai ASV tieslietu ministrija neizmanto Padomju savienības piesūtītās ,,liecības'', bet aicina liecinieku šurp. Lietuvieši 10 dienu laikā sastādījuši dokumentu krājumu (140 lp.) par nepareizībām, ko šādas liecības devušas. Lai gūtu panākumus, baltiešiem jāraksta ASV prezidentam, tieslietu ministram, saviem kongresa pārstāvjiem. G. Meierovics šo jautājumu ierosinājis Demokratu partijas juridiskā komisijā. 17. maijā paredzēti baltiešu apmeklējumi Vašingtonā šīs problēmas apgaismošanai kongresa vīriem.

Brīvības raidītāja budžetu tuvākā nākotnē palielinās, tā ka varēs paplašināt baltiešu raidījumus un ierīkot pētniecības nodaļu.

Par latviešu stipendiātu vasaras darbiem izraudzīja Zaigu Robiņu no Mineapoles. Viņas uzdevums būs izdarīt analizi par kongresmeņu nostāju, balsojot dažādos jautājumos.

Baltiešu jaunieši sekmīgi sadarbojas ar ukraiņiem. Š. g. jūnijā ir paredzēts kopīgs seminārs Vašingtonā, uz kuŗu sabrauks no Čikagas, Kalamazū u.c. pilsētām. Interesentiem ieteicams sazināties ar ALJA priekšsēdi V. Roni Kalamazū.

Pasaules Brīvo Latviešu Apvienībai izraudzīta jauna ģenerālsekretāre — Tija Krūmiņa.

Projektētā Kultūras padome ir veidošanās stadijā. Ierosināts jautājums, lai Cilvēku tiesību komisijas ASV delegācijā iesaistītu kādu no baltiešiem. Starptautiskās prāvas sagatavošana pret Pasomju savienību turpinās. Turpinās arī Sabiedrisko zinātņu semināra veidošana, kuŗam vajadzīgi apm. 12—15 studenti. Paredzams, ka šo skaitu sasniegt nebūs grūtību. Šim nolūkam būs vajadzīgs mūsu centrālo organizāciju atbalsts. Studijas vienam studentam izmaksās ap 3,500 dol. ALJA priekšs. V. Ronis iesniedza event. kandidātu sarakstu, kas ir divreiz lielāks par minimu. Semināra administrātors vēl nav izraudzīts. Mācības paredzētas Minsterē.

Kultūras biroja vadītāja ziņoja par nākotnes darbību. 1985. gadā iecerēts atzīmēt Kr. Barona 150 gadu jubileju ASV austrumkrastā, vidienē un rietumkrastā. Iecerēta arī brošūra par Kr. Baronu angļu valodā, Kr. Barona pastkartes, kā arī plakāts ar Kr. Barona attēlu.

Jaunizveidotā Informācijas sekcija apzinājusi 104 latviešu daiļamatniekus. Te jāpiezīmē, ka visi daiļamatnieki ir jau sen apzināti un organizēti Daiļamatnieku apvienībās, tie rīko izstādes, izdod grāmatas, žurnālus u. t. t.

Kultūras fonda priekšsēdis L. Reiters informēja, ka šī gada pirmajos mēnešos savākti 25,763 dolari (iepr. gadā — 19,721). Diemžēl, ļoti maza bijusi organizāciju un draudžu atsaucība.

Izglītības biroja vadītāja Biruta Zommere uzsvēra skolu svarīgumu un nepieciešamību gūt līdzekļus, sevišķi Kursas vasaras skolai. Latviešu Fonds vasaras skolu lūgumu ir noraidījis. No 13.—16. jūnijam Latv. Studiju Centrā Kalamazū notiks skolotāju seminārs, kas būs sadalīts 2 grupās — jaunāko klašu mācībām un vecāko klašu mācībām. Piedalīšanās 120 dol. Projektētā kabatas vārdnīca, ko sastāda Māra Soikāne-Trapāne, šoruden būs gatava manuskriptā. Daudz jautājumu pārrunās ALA kongresa laikā izglītības komisijā. J. Dimanti, seniors un juniors, sūdzējušies, ka ALA neievēro katoļticīgo bērnu intereses, bet kad ALA pieprasījusi programmas un skolotājus, nekāda atbilde 3 gadu laikā no ierosinātājiem nav saņemta. Nolēma griezties ar tādu pašu uzdevumu pie ASV latv. katoļu garīgās dzīves koordinātora prelāta Dr. Leona Vārnas.

ALA apgāds iegādājies mašīnu grāmatu pavairošanai. Labas atsauksmes ir par J. Širmaņa ,,Pīkstītes'' jauno izdevumu. Īsā laikā pārdoti 250 eks. Spiestuvē ir Biminotes Grundes ,,Pienenes pūka''.

Ārpusskolas izglītības birojs ziņoja, ka šogad ASV notiks divas 3 x 3 nometnes. Rietumkrastā tā nenotiks, jo lektori un interesenti būs aizņemti citos sarīkojumos, toties tur no 29. jūlija līdz 5. augustam notiks nometne jaukto laulību ģimenēm, ko vadīs Ligita Riekstiņa-Glass.

Izglītības biroja pārbaudījumi ziemas skolām notiks 28. aprīlī, Vasaras vidusskolām — 17. jūlijā.

Ziņojumā par J. Riekstiņa Latviešu Studiju Centru Kalamazū ierosināja jautājumu par šī centra pārvēršanu par pastāvīgu, neatkarīgu iestādi.

Studiju Centra bibliotēka ir gandrīz sakārtota, par ko pateicība pienākas Mairai Bundžai, kas bez tam veikusi arī saimniecības vadītājas pienākumus, pie tam par sevišķi minimālu atlīdzību. Studiju Centra tagadējā materiālā vērtība sasniedz 700 tūkst. dol.

Biedrzine Z. Freivalde ziņoja, ka tagad ir jau 3,274 mūža biedri. 1984. gadā jau saņemts 19,000 dol. biedru naudas.

ALA bidžetā resp. 1983. g. ienākumos un izdevumos ir 3,900 dol. iztrūkums, ko segs ar pārskaitījumiem no novēlējumu fondiem.

ALA kongresa priekšdarbi Kalamazū notiek sekmīgi. Par to pateicība pienākas V. Miķelsonam.

Ar 1984. gada 15. aprīli mainītas adreses ALAi, Apvien. Baltiešu Komitejai, Latv. Brīvības Fondam un PBLA. Tās ir: ALA — P. O. Box 4578, Rockville, MD, 20850 - 0432. Apv. Balt. Komit.—P. O. Box 4578, Rockville, MD 20850—0432. Latvijas Brīvības Fonds — P. O. Box 4016, Rockville, MD 02850—0432. Pasaules Brīvo Latv. Apvien. — P. O. Box 4016, Rockville, MD 02850 — 0432.

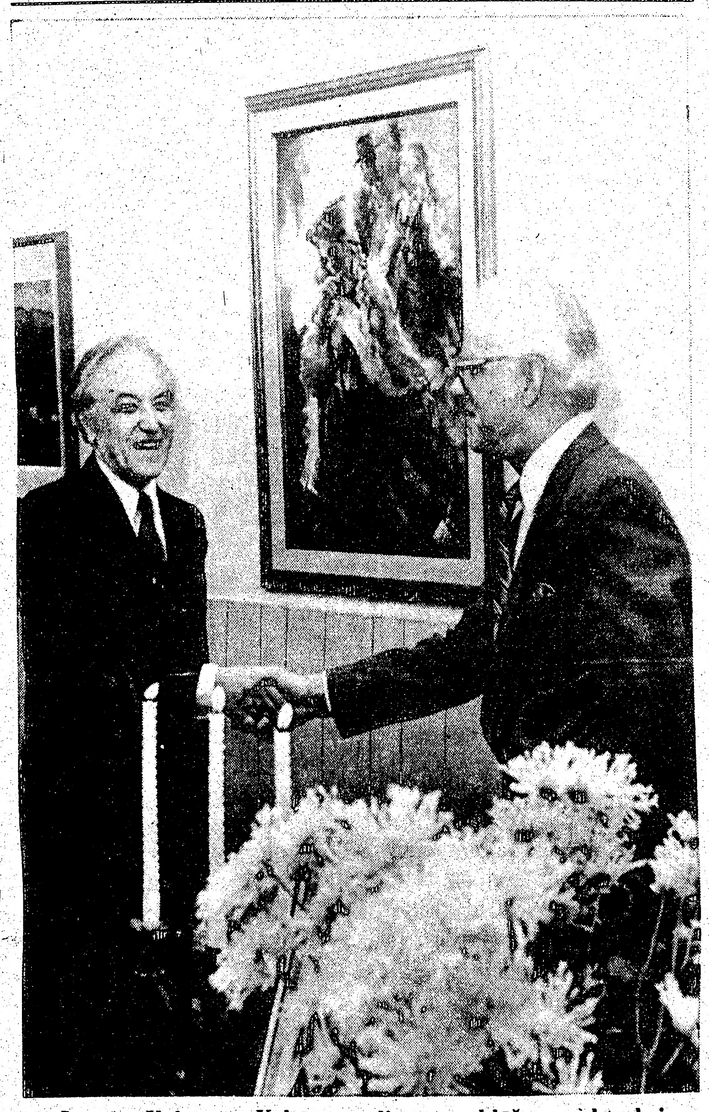

Ievadot Kalamazū Kultūras dienas, atklāšanas akta beigās gleznotājs Viestarts Aistars dāvināja Latviešu Biedrībai liela formāta speciāli gatavotu savu darbu Svētku rotā. Uzņēmumā aina pēc gleznas nodošanas, kas novietota pie sienas. No kr. biedrības priekšnieks V. Miķelsons un V. Aistars. Foto V. Namatēva.

NUJORKA

Ņujorkas Latviešu Biedrības sanāksmē 14. aprīlī DV namā priekšnieks R. Egle informēja par Ņujorkas latviešu organizāciju padomes sēdi, kam sekoja īsas pārrunas. Nobeigumā biedri pakavējās pie pašu nestiem groziņiem un atspirdzinājumiem. Biedrībā ir 120 biedru, bet sapulces parasti apmeklē tikai ap 10%. Daļa biedru pārcēlusies uz Floridu, lai dzīvotu siltākā klimatā.

ANGLIJAS LATVIEŠI PROTESTĒ

Pagājušā gada decembrī UNICEF bija izsūtījis aicinājumu ziedot šīs organizācijas mērķiem un rakstam pievienojis pasaules karti, kur visas trīs Baltijas valstis pilnīgi iekļautas Padomju savienības robežās, pat neatzīmējot to vārdus. Minētas bija tikai galvaspilsētas: Tallina, Rīga, Viļņa. Atsaucoties uz šo vēstuli, DV vanadžu priekšniece A. Liepiņa nosūtīja mazu ziedojumu, pievienojot protestu par aplamo karti. Pēc ilgāka laika viņa saņēmusi vēstuli no organizācijas direktora R. Smisa (R. Smith) ar atvainošanos par nokavēto atbildi un paskaidrojumu, ka pasaules karti viņi esot saņēmuši no UNDP (The United Nations Development Programme) un to izmantojuši tikai, lai vērstu uzmanību uz UNICEF darbības plašo apjomu un pasaules tautu ,,savstarpējo atkarību.'' Viņi par protestu pret Baltijas valstu nelegālās aneksijas ,,akceptu'' informēšot kartes izdevēju firmu Šveicē. Līdzīgu protestu nosūtījis un līdzīgu atbildi saņēmis ELJA Anglijas nodaļas politiskās daļas vadītājs I. Lieģis.

I.

PĀRDODAMS

Vidzemes vidienas tautas tērps. Zvanīt Erikai 221-0829 (vakaros pēc pl. 18)

Lietotu mantu izpārdošanu

rīko Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja

sestdien, 5. maijā, no pl. 10—15 Latviešu Namā.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu organizāciju padomes pilnsapulcē 8. aprīlī DV namā bija ieradušies 26 delegāti, pārstāvot 20 Ņujorkas organizācijas un draudzes. Padome aizvadītajā gadā rīkojusi Latvijas neatkarības atceres aktu Lēmaņa kolledžas lielajā zālē, Kultūras dienas DV namā, vairākas demonstrācijas, bet financiālam atbalstam rīkots labdarības sarīkojums Nīču mājās Longailendā, kas deva nepilnu 2700 dol. atlikumu. Darbības gadā izdoti 14.359, ieņemti 14.067 dol., bet, ieskaitot iepriekšējo gadu atlikumu, padomes kasē vēl ir 13.681 dol. Nākamā darbības gada budžetu pieņēma 11.500 dol. apmērā. Prezidijs un revīzijas komisija paliek līdzšinējā. Priekšsēdis U. Klauss, vietnieks O. Balodis, kasieris K. Kitners, sekretāre G. Cimbule, pārējie viceprieksšēži A. Bogdanovics, I. Kalniņš, K. Liepiņa, D. Rūse un E. Stots.

● Šī gada Latvijas valsts svētku aktā koncerta daļā piedalīsies vijolniece R. Lielmane un dziedātājs P. Berkolds. Sarīkojums paredzēts Lēmaņa kolledžas lielajā zālē. Kultūras dienu sarīkojums nākamā gada janvārī būs veltīts Krišjāņa Barona 150 gadu dzimšanas dienas atcerei. Abus sarīkojumus rīkos Ņujorkas latviešu organizāciju padome.

● Kārļa un Martas Prāmnieku ērģeļu koncertā 8. aprīlī Sv. Jāzepa baznīcā Gardensitijā, Longailendā, atskaņoja plašu programmu, ieskaitot katoļu 38. dziesmu. Tā komponēta pēc latviešu tautasdziesmas Kas tie tādi, kas dziedāja meldijas. Kā brālis, tā māsa ir jauni ērģelnieki. Marta Džuliarda mūzikas skolu beidz šogad, Kārlis pēc gada. Klausītāju vairums bija Longailendas latvieši. Vk.

ČIKAGA

● Čikagas latviešu katoļu Aglonas Dievmātes draudzes baznīcā 15. aprīlī, Pūpolu svētdienā, bija garīgs koncerts ar soprāna Māras Mozgas un pianistes Dainas Borgielas piedalīšanos. Pēc tam sarīkojumu zālē bija dabūjamas siltas pusdienas.

● 29. aprīlī Čikagas latviešu katoļu Aglonas Dievmātes draudzes baznīcas sarīkojumu telpās Rutas Pūliņas referāts ar Latgales keramikas izstrādājumiem — demonstrējumiem. Būs iespējams arī iegādāties viņas izstrādājumus. Paredzētas arī siltas pusdienas.

GRAND RAPIDI

● Grand Rapidu Latviešu biedrības valde pēc ievēlēšanas konstruējusies šādi: priekšnieks Aleksandrs Grīnbergs, pr. palīgs un sekretārs — Visvaldis Valkovskis, pr. 2. palīgs — Paulis Ritums, sab. kultūrālās nozares vadītāja — Ausma Linde, kasieris — Arvīds Lapsiņš, nama pārzine — Berta Maine, telpu izīrētāja — Elvīra Brūna, kasieŗa pal. un biedrzinis — Laimonis Lapiņš, sab. kult. nozares vadīt. pal. — Andris Runka, kasieŗa pal. — Alberts Unglenieks un valdes loc. sevišķiem uzdevumiem — Arnolds Balodis. Vairākiem no viņiem vēl uzticēti dažādi blakus pienākumi un uzdevumi.

● Grand Rapidu Latviešu ev. lut. draudzes izkārtojumā vokālā ansambļa Melodija garīgs koncerts Lieldienu ieskaņai notika 7. aprīlī pl. 17 draudzes baznīcā. Mūzikālā vadītāja Gunta Plostniece, pie ērģelēm Valdis Treimanis. Ansamblis savas gaitas sācis 1974. g. Filadelfijā un aizvadītajos gados iepriecinājis klausītājus ar saviem sniegumiem tālākus novadus.

● Grand Rapidu latviešu kora valdes sastāvā notikušas dažas pārmaiņas; priekšnieces amatu atkal uzņēmusies Biruta Auziņa, kas šo amatu veica kādreiz arī agrāk. Priekšnieces palīdze būs Aleksandra Geriņa, sekretāre Gaida Valkovska, mantzinis Paulis Ritums, kasieris Vilis Riepnieks un valdes locekle sevišķiem uzdevumiem Anna Daukste. Koris gatavojas savam pavasara koncertam maijā.

● Latviešu kreditsabiedrības Grand Rapidos un Kalamazū nodaļas gada sapulce notika 18. martā Latviešu biedrības namā. Tanī pašā laikā kreditsabiedrība atzīmēja 20 gadu darba atceri.

Kreditsabiedrības priekšsēdis T. Zeltiņš deva ieskatu par kreditsabiedrības tagadējo stāvokli. Gada beigās bijuši 694 biedri. Bilance un noguldījumi pieauguši par 350 tūkst. dolariem un gada beigās noguldījumos jau pārsniegta 2 milj. robeža, bet bilance to pārsniegusi agrāk. Latviešu nacionālo interešu atbalstam izmaksāti 2.050 dol., no tā lielākā summa jaunatnes atbalstam, skolām un stipendijām. Tālāk T. Zeltiņš pakavējās pie atmiņām par kreditsabiedrības tapšanu pirms 20 gadiem. Vicepriekšsēdis agr. J. Venners informēja, ka arvien dažādu jautājumu kārtošanā izpaudusies laba sadarbība starp Kalamazū nodaļu un Grand Rapidiem.

Sapulce vienprātīgi pieņēma valdes izstrādāto projektu latviešu kopības atbalstam. No jauna ievēlēja visas amatpersonas, kuŗām pilnvaru laiks izbeidzās: valdē — V. Tarbunasam un A. Valdmanim, kreditkomisijā — A. Grīnbergam un A. Balodim, revīzijas komisijā — A. Jansonam un V. Miķelsonam. Sapulces nobeigumā tika izlozētas dažāda veida pārsteiguma balvas u.c., Par nepārtrauktu kalpošanu visus 20 gadus tādas saņēma: T. Zeltiņš, V. Tarbunas, A. Grīnbergs, P. Ēriņš, V. Valts un pirmais kreditsabiedrības kasieris A. Zemītis. V. Z.

MILVOKI

● Milvoku Daugavas vanadžu kopa 17. martā atskatījās uz 32 gadu darbību.

Sarīkojumu Latviešu namā ievadīja māc. V. Rumpētera svētbrīdis. Seķoja vanadžu kopas priekšn. M. Cukuras uzruna. Kopā 116 vanadzes. Pag. gadā pievienojušās 13 vanadzes, līdz ar to kopa pašlaik atrodas otrā vietā ASV mērogā. Kopa sekmīgi atbalstījusi Patiesības Fondu un daudzus citus pasākumus. Kopā ar apvienības priekšnieku V. Zālīti viņa pasniedza vanadžu nozīmi vanadzēm, kuŗas pag. gadā pievienojušās kopai: Veltai Čakānei, Mildai Gīlei, Mildai Krauzei, Inārai Upītei, Skaidrītei Hutlai, Elfai Foldi un Vitai Foldi. Alīse Krūmiņa nozīmi saņēmusi reizē ar mūža biedru karti.

Trimdas dzejnieki apdzied dzimteni tālumā un apliecina savu ticību Latvijas rītdienai, pasvītrojot savu nepiekāpību pārspēkam. Viņu liecības ir spēka pilnas un varenas, ar ceļa zīmi uz brīvo dzimteni.

Gada svētku sarīkojuma daļā redzēja uzvedumu Dzejā viju Latviju. -is.

KLĪVLANDE

● Ventas 27. gaidu vienība un Daugavas 51. skautu vienība 31. martā atzīmēja gaidu vienības 30 g. darbības atceri. Sarīkojumu ievadīja ar karogu ienešanu un svētbrīdi. Lūgšanu sacīja Apvienotās ev. lut. draudzes mācītājs L. Grendze. Gaidu vienības dibinātāja M. Avena svētku runā pieminēja panākumus vienību dibinot un darbību sākuma gados. ASV Jendas skautu priekšnieks vadītājs J. Šķiņķis savā uzrunā cildināja gaidu un skautu vienību darbību Klīvlandē un nodeva sveicienus no Latviešu skautu priekšnieka vadītāja E. Priedīša, bet vadītāja G. Sīka sveicināja no Latviešu gaidu priekšnieces vadītājas B. Dumpes, Dzinteres II novada un Gaujas 31. gaidu vienības. Abi runātāji pasniedza apbalvojumus vienību labvēļiem, kā arī gaidām un skautiem. Vietējo organizāciju pārstāvji un atsevišķas personas saviem sveicieniem pievienoja apliksnes. Bija arī rakstveida apsveikumi, arī no Latviešu Skautu Pilnvarnieku Padomes priekšsēža vadītāja A. Budrevica. Visiem pateicās padomes priekšsēdis Z. Reineks un gaidu vienības priekšniece Z. Kēlere. Tālākā programmas daļā sekoja gaidu un skautu priekšnesumi. Sarīkojums, kas bija kupli apmeklēts, beidzās ar mantu izlozi un kopējām vakariņām.

● Liels draugu pulks 7. aprīlī pulcējās Apvienotās ev. lut. draudzes zālē, lai sumināt DV Klīvlandes apvienības priekšnieku un citu organizāciju darbinieku Viktoru Zemesarāju viņa 60. gadmijā. Vakara norisi vadīja Gunars Raņķis. Pēc māc. L. Grendzes lūgšanas un svētīšanas vārdiem sekoja priekšnesumi. Dziedāja 3 ansambļi. Flautas solo L. Zemesarājas klavieŗu pavadījumā atskaņoja L. Raņķe. Bija daudz apsveicēju — E. Priciņa no ASV vanadžu priekšnieces A. Ceriņas un vietējām vanadzēm, DV ASV zemes valdes priekšs. A. Spārniņa sveicienus nodeva A. Kubuliņš, Gaŗezera prezidents A. Pētersons sveica arī no padomes priekšsēža O. Cakara u.c. Bija arī rakstveida sveicieni. Klātesošo vakara dalībnieku vārdā jubilāru sveica un kopējo balvu pasniedza G. Raņķis. Cienastu vakara dalībniekiem bija gatavojušas Klīvlandes apvienības vanadzes.

J. Ū.

Kalpaka bataljona atceres sarīkojums Čikagā. Priekšā sēž: kalpakietis A. Burģis; aizmugurē no kr.: A. Aistars, L. Gleške, V. Treimanis, L. Gleške-Anšmite, M. Antēna un A. Gaiķis. Foto V. Jaunkalnietis.

Amerikas Latviešu apvienības kongresam tuvojoties

Laikrakstos lasām, tāpat sabiedrībā notiek pārrunas un minējumi, kas būs nākošais ALA priekšsēdis, jo no puslīdz drošiem avotiem zināms, ka pašreizējais priekšsēdis V. Klīve nekandidēšot. Ir notikušas slepenas apspriedes — sanāksmes un organizēšanās. Tad jau laikam atkal par jaunām pārmaiņām ir domāts, tikai atklātībai nekas nav zināms. Vairāk nekā priekš 10 gadiem pēc tādas slepenās sanāksmes arī tika panākts, ka vecākās paaudzes vietā stājās vidējās un jaunākās paaudzes pārstāvji. Tagad, kad ALA tik daudz gadus pārsvarā ir vidējās un jaunākās paaudzes pārstāvji, līdz šim nekādas jūtamas pārmaiņas nav notikušas, nedz kalni apgāzti. Katru gadu gan paaugstina biedru un mūža biedru dalības maksas.

Kādreiz cerēja panākt, ka gandrīz visi būs ALAs biedri. Līdz šim vēl esam tālu no tā. Varu droši teikt, ka ar biedru maksas paaugstināšanu vien nekas nebūs līdzēts. Manuprāt mūsu ziemeļu kaimiņiem kanadiešiem tanī ziņā veicas labāk, jo viņiem arī vēlēšanu sistēma ir demokratiskāka un atbilst parlamentārai iekārtai. Vai arī mēs nākotnē nevarētu panākt vispārējas vēlēšanas savā zemē? Šķiet, pēc tādas kārtības jau kopš gadiem tagadējā vadība cīnījās.

Kālab tagad jārīko slepenas sanāksmes un organizēšanās resp. darīt to, kas pašiem nav paticis? Kas tas būtu par varenu spēku, ja visi kļūtu par ALAs biedriem. Par to ir tik daudz runāts un rakstīts, it sevišķi Čikagā un apkārtnē, kur tik maz ALAs biedru, ka pat grūti panākt, lai katra organizācija varētu sūtīt savu pārstāvi uz ALAs kongresu. Bet nevienam nav īstas atbildes, kā to panākt, vai arī nevēlas saukt lietas īstajā vārdā.

Dzirdēti arī pārmetumi, sakarā ar mazo ALAs biedru karšu pārdošanu, ka to varētu izskaidrot ar zināmu neuzticību pret apvienību, sagaidot, ka ALA ieņems stingrāku un nacionālu stāju. Manuprāt tas ir panākams tikai ar uzticības iegūšanu, bez iepriekšējas organizēšanās, bet draudzīgi visiem, kā tas demokratiskā iekārtā pienākas. Ne tikai iet pie tautas, bet kopā ar tautu, tad panākumi būs.

A. Zaube.

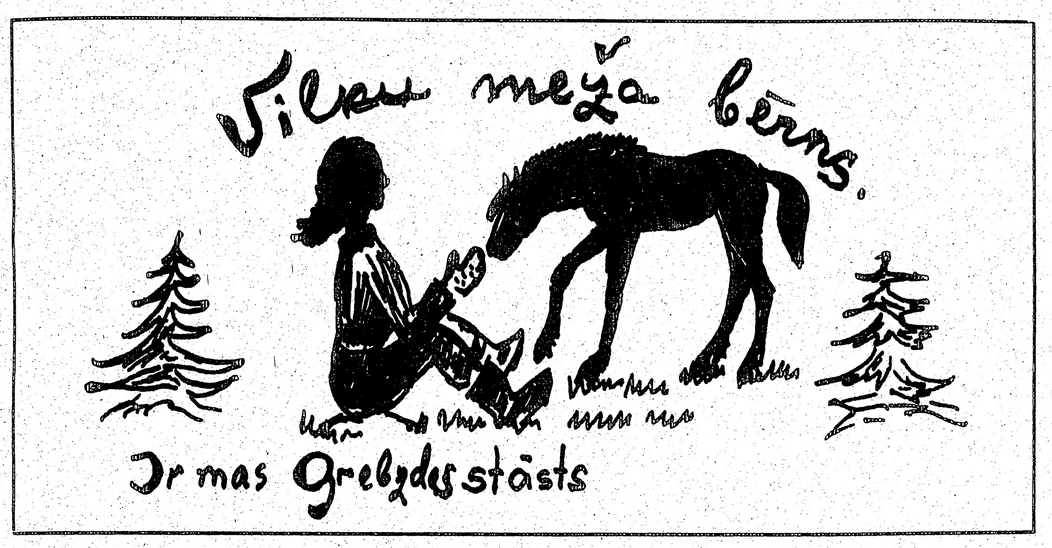

(Turpinājums)

Pirmdienas rīts izplaukst kā balts zieds. Tik tīrs un neskarts ir viss plašums ap Rūtām. Vilku meža egles sastingušas kā brīnumu sagaidījušas. Savos kuplajos zaros tās auklē baltu ziedu klēpjus.

— Ak! Tagad aizskriet pa taciņu egļu vieglajās ēnās! Projām! Kā pasakā, kuŗā viss skaists un labs un tīrs —. Jā!

Vai tā bija jau vakardiena? Aizvakardiena, kad Lita izauga no pasaku burvības? Tad, kad Svens sacīja tos dedzinošos vārdus —. Tad, kad tēvs atzinās, ka Litai kā bērnam nekas liels nav jāzina... Kad tas bija? Sen? Taču — dažas dienas tikai bija aiztecējušas. Tikai — dažas.

Šorīt Lita dosies uz pilsētu. Ceļa soma stingri piesaiņota. Divām nedēļām drānas, veļa un tas siltais plecu lakats, ko vecmāmuļa pēdējo adīja savos retajos vaļas brīžos —. To Lita dāvinās mātei. Lai viņai ir kaut kas, kas liktu atcerēties to — veco sievu —!

Lita saraujas kā sāpēs no šīs domas. Māte taču nekad neatbrauca šovasar uz Rūtām apmeklēt vecāsmātes kapu, un tas Litai liekas nepiedodami.

Tātad — viņa grib atriebties par to —. Vai tā ir? Vai patiesi? Laikam tomēr! Lai māte paraud par savu māti — atceroties... Lai paraud —. Vecāmāte arī raudāja!

,,Lita! Nāc lejā, Svens tevi gaida. Viņš piedāvājas tevi aizvest uz vilcienu,'' Andis sauc no lejas istabas —.

,,Laika nav daudz un nez' vai visi mazie ceļi jau iztīrīti. Naktī sniegs sagāzās lēveņiem.''

,,Svens! — Atkal Svens —! Neliek mierā,'' Lita pukojas. Viņa uzvelk silto kažociņu, paņem ceļa somu un iet lejā.

Tur viņš stāv. Un atkal Lita redz Svenu kā ar jaunām acīm. Ne zēnu, bet pieaugušu slaidu vīru, kuŗam derētu gan apgriezt matus —. Tāds — kā no meža nācis. No Vilku meža. No pasakas. Tāds — milzis.

Svens stāv Andim līdzās un smaida savu saulaino smaidu. Tā, it kā visa pasaule būtu tik tīra kā šā rīta sniegs. It kā nebūtu aizvakardienas. Tā skūpsta uz vaiga, tā grava Vilku mežā. Tie vārdi!

,,Labrīt —''

Viņš paņem Litas somu un iziedams saliecas, lai nesasistu durvīs galvu.

,,Tu neapgāz manu māju!'' smejas Andis. ,,Tu jau ieaugsi mākoņos. Kuŗš zirgs tevi — tādu gaŗo kārti — spēs panest.''

,,Viņš jau nesīs tos zirgus,'' Lita asi saka.

Svens liekas to nedzirdam.

,,Rausies nu mašīnā. Tēvs aizdeva savējo, lai tevi godam aizvizinu, mana mazā dāma —'' Tik mīksti un labsirdīgi tas skan.

,,Mazā dāma! Lūk, lūk — ne vairs bērns. Dāma!'' Lita pukojas. Tā viņa aši apsit rokas brālim ap kaklu.

,,Dzīvo vesels. Un — un — gaišus Ziemas svētkus, brālīt!''

,,Paldies —. Arī tev. Pasveicini māti —'', viņš saka.

Mašīna palecas sniega vilnītī, un nu viņi slīd projām no Rūtām. Tēvs neiznāca pagalmā izvadīt —. Neiznāca izvadīt uz Zelta pili savu meitu —! Lita norij rūgtu kumosu. Lai! Lai!

,,Raugi, kāda brīnišķīga diena!'' saka Svens.— ,,Viss kā ziedos. Katrs zars, — pat akmeņi ceļmalā zied —.''

,,To viņš pateica skaisti,'' Lita domā un klusē.

,,Tu taču neļauno uz mani — un — par to, ko sacīju gravā. Nē! Es zinu, tev nemaz nav viegli —. Tu domā, ka nezinu? Jā — mani vecāki un Hāga sūta Tev sveicienus un laba vēlējumus —. Princesīt, ilgi būsi projām —''

,,Tā? Es taču nebraucu uz mēnesi izplatījumā! Tepat — īsas trīs stundas —'', viņa nespēj apturēt savu mēles asumu.

,,Uz mēnesi nē. Bet — prom tu būsi. Divas nedēļas''...

,,Un tad?''

,,Tad es tā drusciņ par tevi domāšu... Gaidīšu varbūt ceļa galā, ka tu izjāj no Rūtām —. Droši vien gaidīšu —''

Tad — viņi klusē abi. Ziemas saule žilbina acis. Tās mazliet asaro —. Lita noslauka vaigus ar silto cimdu.

Viņi pabrauc gaŗām Vilku meža stūrim — tur, kur kapos gul vecmāmuļa —. Sasalušā zemē. Viņa to ir izteikusi — vārdos.

,,Nedomā tā, — '' Svens pēkšņi saka, ,,tev no tā jātiek vaļā. Tava vecāmāte savu mūžu nodzīvoja. Mēs visi nodzīvosim. Atceries, ko vakar mācītājs sacīja baznīcā?

,,Izlieto savas dienas derīgi. Tās ir dārga dāvana no Dieva...'' Tā viņš teica. Katra diena, pavadīta īgnumā, strīdos, naidā ir — pazaudēta un tukša —''.

Lita atkal izslauka acu plakstus. Kā tā saule gan var mocīt! Pat ziemā!

,,Sven, vai patiesi tu mani gaidīsi ceļa galā?'' viņa jūt, ka ledus lūst, ka jāsaņem gaisma, ka jāsaka kāds silts vārds. Tūlīt, tūlīt viņi būs pie stacijas — un būs par vēlu pasacīt to labo vārdu.

,,Katru rītu,'' viņš nopietni saka. Pa šoseju braukšana viegla un ātra. Viņi ir jau klāt!

,,Sven, es visu pārdomāšu —. Saproti? Man vajaga laiku. Esmu apjukusi —. Bet tu — tomēr gaidi. Un, noglāsti ,,Gurķīti'', kad esi Rūtās —.

,,To es darīšu —.''

(Turpinājums sekos)

Lūdzu kārtojiet

LATVIJA AMERIKĀ

1984.g. abonementa maksas, kas paliek nemainītas. ASV un citu zemju abonenti, kas maksā ASV dolaros, lūgti maksājumu summu nesamazināt par kursa starpību, jo laikraksta sūtīšana ārpus Kanadas gadā maksā 15 dol. vairāk nekā Kanadā. Piezīmējam, ka sūtīšanas pasta nodeva ir augstāka tiem abonentiem, kas maksājumus nav nokārtojuši.

RM

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD.

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Ingrida A. Matckars
B.A., M.A., L L B.
ADVOKĀTE pie
DYSON & KACABA Barristers & Solicitors
100 Richmond Str. W., Suite 400, Toronto, Ont. M5H 3K6
Tel. (416) 361-1777

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie ,,Chester'' pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Māra Lūsis un Inta Tauriņš

LATVIJA AMERIKĀ

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $40.00
☐ 6 mēnešiem $21.00
☐ 3 mēnešiem $12.00

Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums

Čeku lūdzu rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS
20 Queen Street West, Suite 1104, Box 48, Toronto, Canada M5H 3R3
Tel. (416) 977-8720

SAIŅUS UZ LATVIJU

ĀTRI UN KĀRTĪGI NOSŪTA LATVIEŠU UZŅĒMUMS

BALTIC PARCELS (V. Skultāne)
4 Baskerville Road,
London SW 18 3RJ
ENGLAND

Pieprasait cenrādi, standartsaiņu un pārtikas preču sarakstu latviešu valodā. Plašā izvēlē Latvijā vajadzīgās preces.

Standartsainis nr. 27 — 84.
Cena, muitu un visus sūtīšanas izdevumus ieskaitot, US $275.-
Labākās kvalitātes caunādas (mink) atdarinājuma kažoks ar vatētu oderi tumši vai gaiši brūnā krāsā,
3,5 metri divk. platuma kleitas drāna divām elegantām pavasaŗa kleitām,
680 gr šķīstošās kafijas.

Standartsainis Nr. 28 — 84.
Cena, muitu un visus sūtīšanas izdevumus ieskaitot, US $175.-
3 metri angļu worsted drāna ar ,,Made in England'' ieaudumu malā elegantam pavasaŗa uzvalkam pelēki zilā vai brūnganā krāsā.
2 metri angļu worsted drāna ar ,,Made in England'' ieaudumu malā pavasaŗa kostīmam dažādās krāsās.
3,5 metri divk. platuma sint. drāna divām skaistām vasaras kleitām.
200 gr šokolādes (Lieldienu ola vai šokolāde kastē)
250 gr dzeŗamās šokolādes
680 gr šķīstošās kafijas
Līdz ar rēķinu saņemsit nosūtīto audumu atgriezumus.

Latviešu raidījumu jubileja Bostonā

Latviskā mantojuma fonds, ko angļu valodā pazīst ar nosaukumu Latvian Heritage Fund, var atskatīties uz 15 intensīviem darba gadiem. Galvenais nopelns ir pusstundu gaŗā raidījumu programma ik svētdienas angļu valodā par latviešu kultūru, mūziku un Latviju. Šo radio raidījumu dvēsele ir Silvestrs Lambergs, pazīstamās Lambergu dzimtas loceklis, ko agrākajos gados redzējām arī kā aktieri Bostonas latviešu teātŗos. Kad teātris apsicis, Silvestrs kopā ar dzīvesbiedri Valentīnu savus centienus ieguldījuši radio raidījumu programmā, kas ir augstvērtīga.

,,Kopš 1969.g. 1. februāŗa,'' stāsta Silvestrs, ,,mēs turpinām pusstundu gaŗo radio raidījumu programmu ik svētdienas.'' To var dzirdēt pēc pl. 8 vakarā, kad elektroniskie ziņotāji beiguši lasīt ziņas un var nodoties mūzikai. Raidāmstacija — WBRS atrodas Bostonas pievārtē — Valthamā un dzirdama Jaunanglijas pavalstīs.

Kā šie raidījumi radās? ,,Mums uzdeva sastādīt Latvijas 50 gadu atcerei divas programmas. Tās visiem tā iepatikās, ka lūdza, lai raidījumus turpinām arī turpmāk,'' stāsta Silvestrs. Programmas sastādīšanā piedalījās vēl I. Gutberga, I. Galiņš, O. Kutcers, kas radīja Latviskā mantojuma fondu, jo tam bija jāgādā līdzekļi, kas maksās par noraidīšanu.

Silvestra dzīvesbiedre Valentīna sastāda angļu programmas. Viņa lieliski pārzina angļu valodu, programmās izmantojot vērtīgāko, ko sniedz mūsu periodika, grāmatas, skaņu plates. Ne vien uzsveŗ māksliniecisko, bet arī atgādina traģisko momentu klausītājiem, to, kas noticis ar Latviju un mūsu tautu pēc 2. Pasaules kaŗa.

Silvestram radio pasaule ir asinīs. Kad viņa tēvs Valdemārs Lambergs vēl bija dzīvs, Silvestrs 3 gadus vadīja radio pusstundas latviešu valodā, bet tēvs sniedza populārus komentārus par politisko stāvokli pasaulē. Vairākus gadus Silvestrs strādāja, apgādājot programmas latviešu raidījumiem Madridē.

Latviešu sabiedrībā 15 gadi aizgāja paklusu, vienīgi bija sarīkots bazārs, lai iegūtu līdzekļus nākamam darba gadam. Morālisks gandarījums šiem nesavtīgajiem darbiniekiem bija amerikāņu sabiedrības un valdības atzinība. Radio programmu ,,Starmeši uz Latviju!'' (Spotlight on Latvia) sveicināja Masačusetas gubernātors Dukakis, pilsētas galva Fins, senātors Songas, Bostonas mūzikas pasaules korifeji — Džons Viljams no Bostonas Pop un orķestŗa diriģents Seidži Ozava — no Bostonas simfoniskā orķestŗa.

Vēl Lambergs stāsta: ,,Mēs esam pārdzīvojuši 4 pieteicējus (speakers), kas visi pareizi izrunā latviešu komponistu vārdus, un tagad mūsu tuvākais cilvēks raidāmstacijā ir Davids Meknīls, ko pēc balss pazīst arī latviešu klausītāji.

,,Mūsu raidījumu lentes esam nodevuši Bostonas publiskai bibliotēkai. Dažas mūsu lentes ir lietotas Adelaidē—Austrālijā, arī Klīvlandē, kur raidījumus kārto Maris Mantinieks. Ar tām iepazinušies Mineapolē, Konektikatā un Kanadā.''

Davids Meknīls raidījumu nobeidz ik svētdienas vakaros, teikdams: ,,Latvija — zeme pie Baltijas jūras, kas vēlas kļūt brīva.'' Tas dod cerību daudziem, ka šis vēstījums arī piepildīsies.

Osvalds Akmentiņš.

Mācītāja Edmunda Mača trīskāršā jubileja

Takomas 1. Luterāņu baznīcā svētdien, 1. aprīlī, notika Takomas latviešu draudzes pateicības dievkalpojums ilggadējam draudzes mācītājam Edmundam Mačam. Godināšanu vadīja apgabala prāvests, Sietlas latviešu draudzes mācītājs R. Āboliņš, piedaloties arī kaimiņu mācītājiem no Oregonas J. Cilnim un G. Lazdiņam, kā arī vietējo latviešu organizāciju pārstāvjiem.

Reizē ar 80 mūža gadu jubileju pagājuši arī 55 gadi kopš Edmundu Maču Rīgas Doma baznīcā ordinēja par mācītāju, un 35 gadi, kopš viņš uzsāka garīgās aprūpes darbu Takomā un tās apkārtnē.

Jubilārs Edmunds Mačs ir arī DV apvienības ASV Ziemeļrietumos mācītājs. Viņu varētu dēvēt par šīs apvienības garīgo tēvu. Kad trimdas gadu sākumā no Vācijas atbraukušie rosīgie DV darbinieki nelaikis Jānis Endziņš, Alfreds Krūms u.c. sāka Longvjū pilsētiņā organizēt palīdzības darbu Eiropā palikušajiem cīņu biedriem un to piederīgiem, Edmunds Mačs dedzīgi iestājās par tūlītēju DV apvienības dibināšanu. Tā arī tās dibināšanas sapulce 1951. g. 12. augustā notika viņa mājā.

Viņa nacionālās cīņas degsmi un nopelnus bij. latviešu kaŗavīru aprūpē augstu novērtējusi arī DV vadība, apveltījot viņu ar nozīmi zeltā.

Edmunds Mačs dzimis 1904. g. 9. aprīlī Skaņkalnes pagastā, Mazsalacas draudzē. 1923. g. beidzis Valmieras valsts ģimnaziju un tā paša gada rudenī iestājies Latvijas universitātes teoloģijas fakultātē. Fakultāti beidzis 1928.g., bet vēl turpina izglītību filoloģijas fakultātes vēstures nodaļā. 1929. g. janvārī Rīgas Doma baznīcā bīskaps Irbe ordinē Edmundu Maču mācītāja pienākumiem. Pēc īsas kalpošanas Valmierā, 1929.g. kļūst par Limbažu draudzes ganu un uzņemas arī skolotāja pienākumus Limbažu ģimnazijā.

Bēgļu gaitas pavada Eslingenas nometnē, kur archibīskapa Grīnberga uzdevumā uzņemas latviešu dievkalpojumu izkārtošanu. Šinī laikā viņam bijusi cieša sadarbība ar tagadējo archibīskapu Arnoldu Lūsi. Eslingenas laikos Edmundam bija cieši sakari ar mūsu kaŗavīriem kā viņu garīgam aprūpētājam.

Ieceļojis ASV 1949.g. Takomā. Tā paša gada rudenī uzsācis pirmos dievkalpojumus Takomā, Sietlā un Salemā (Oregonā). Nodibinoties Takomas latviešu draudzei, kļuvis par tās pastāvīgu mācītāju un veic šos draudzes gana pienākumus vēl šodien.

Pag. gada decembrī sirmais garīdznieks ar savu uzticīgo dzīvesbiedri Almu atskatījās uz 50 svētītā laulībā nodzīvotiem gadiem. Kupla un panākumiem apveltīta ir Edmunda un Almas pēcnācēju saime. Ģimenē divi dēli, divas meitas — visi beiguši universitātes, visi precējušies, visi izveidojuši savas ģimenes.

Dēls Juris izkaŗojis izcilu vietu kā ārsts un chirurgs. Andris 23 gadus pārstāvējis lielo Veierhauzera kokrūpniecības firmu ārzemēs, tagad strādā šī uzņēmuma galvenajā mītnē Takomā. Meita Inta kādu laiku dzīvoja Vašingtonā, DC, kur viņas vīrs strādāja Baltajā namā. Tagad dzīvo Sanfrancisko, kur Intas vīrs ir kāda uzņēmuma vadītājs. Otras meitas Daces ģimene iekārtojusies uz dzīvi Sietlā.

Meitu un dēlu ģimenes devušas Edmundam septiņus mazbērnus, tā ka nozīmīgākās Maču ģimenes atceŗu dienās klusā Hailandes avenijas māja Takomā atdzīvojas jauniešu rosmē un priecīgās čalās. Arī dievkalpojumos šādās reizēs veselu baznīcas sektoru aizņem Maču dzimta.

Novēlam sirsnīgajam garīdzniekam un cīnītājam vēl daudz baltu dieniņu. **L. Šv.**

MONTREALA

● Kreditsabiedrības pilnsapulce notika Latviešu Centra telpās 8. aprīlī, piedaloties 43 biedriem. Valdes priekšsēdis G. Jākobsons atklāja sapulci un aicināja ar klusuma brīdi pieminēt mūžībā aizsaukto kreditsabiedrības biedru Alfrēdu Tašiņu. Izsludināto darba kārtību un sekretāres Sharmas nolasīto 1983.g. pilnsapulces protokolu pieņēma bez iebildumiem.

Valdes ziņojumu sniedza G. Jākobsons. Darbības gads bijis sekmīgs. Bilance augusi no 396.675.- uz 331.535.- dol., kaut arī biedru skaits iepr. gada līmenī bijis 209.

Pārvaldnieks G. Hūns nolasīja bilanci par 1983. gadu un par 1 mēn. 1984.g. Aizdevumu komisijas priekšnieks J. Ļavs ziņoja, ka mēbeļu iegādei izsniegti 6250.- dol., nodokļu samaksai — 13.000 dol. un mājas labošanai 5.000 dol., kopā 24.250.- dol. Par revīzijas komisijas darbu ziņoja A. Spūrmanis. Noturētas ikmēneša sēdes, pārbaudīta kase un grāmatvedība, pārbaudīti aizdevumi. Viss atrasts kārtībā. Par novēlotiem maksājumiem doti norādījumi.

Visus ziņojumus sapulce pieņēma bez iebildumiem.

Pārvēlamos valdes locekļus G. Jākobsonu un L. Andersoni, tāpat revīzijas komisijas locekli A. Spūrmani, ievēlēja no jauna. Aizdevumu komisijā J. Beļinska vietā ievēlēja V. Paegli.

Dažādos jautājumos pieminēja: 1) ierosinājumu no tīrās peļņas paredzēt ziedojumus bezpeļņas sabiedriskām organizācijām un 2) Ziņotāja redaktora ierosinājumu — izdarīt ik mēnesi reklāmēšanos Ziņotājā, par ko gan būtu jāmaksā. Šie ierosinājumi radīja sapulces dalībniekos pretējas domas, kādēļ tos atstāja valdes lietpratīgā izlemšanā un rīcībā.

Kreditsabiedrība telpas noīrējusi un pilnīgi pārnākusi jaunajā Latviešu Centrā. Darbosies tāpat otrdienās no pl. 16—20. Telefons kopā ar Centru 634-4082.

A. Jekstes ierosinājumā sapulce izteica atzinību visiem darbiniekiem par labi veiktu darbu, pēc kam Gaiļa kundze ar palīdzēm aicināja pie sevišķi jauki iekārtota azaida galda.

Aicinājums māksliniekiem

No Dienvidkalifornijas Latviešu Biedrības priekšnieka A.C. Reiņa PBLA 2. aprīlī saņēmusi šādu informāciju:

,,Mūsu Latvijas konsuls Losandželosā Leo Andersons saņēmis uzaicinājumu no ,,International Art Competition'' latviešu māksliniekiem dažādās mākslas katēgorijās šovasar piedalīties internacionālā mākslas darbu konkursā olimpiadas laikā Losandželosā. Rīkotāji organizācijā ir pazīstami mūzeju vadītāji, kurātori un mākslas darbinieki. Pazīstot vietējos apstākļus, varu teikt, ka šis ir ļoti respektējams pasākums.

Paredzētas piecpadsmit mākslas darbu katēgorijas, un katrā no tām piešķirs vienu zelta, sudraba un bronzas medaļu. Bez tam vēl atsevišķi godalgojami. Tuvāka informācija LA redakciļā.

Darbi iesniedzami uz 35 mm 2 reiz 2 in. slīdītēm līdz 21. maijam. Pa olimpiadas laiku mākslas darbu slīdītes būs izstādītas turienes mūzejos un galerijās.''

Esam sazinājušies ar Jonette Slabey, kas piesūtīs mums papildus informāciju un pieteikšanās formas. Tās Jums nosūtīsim, tikko saņemsim. Lūdzu šo informāciju nododiet tālāk māksliniekiem un citiem interesentiem.

Olģerts Pavlovskis,
Valdes priekšsēdis

Laipni lūdzu Jūs apmeklēt manu tautasdziesmu illustrāciju un gleznu skati

4. maijā, no plkst. 18—21 un no
5.—13. maijam, no plkst. 12—21
933 Dufferin St., Toronto, Ont. M6H 4B2, tālr. 531-4330

arch. ITA OZOLS

Skate
F. Vilmanis un A. Vilmanis

PŪRA LĀDES,

vāzes un citi rotāti koka izstrādājumi.
4. maijā, no plkst. 18—21 un no
5.—13. maijam, no plkst. 12—21.
933 Dufferin St., Toronto, Ont. M6H 4B2, tālr. 531-4330

Pārdodama zeme
100 akru
Township of Lindsay, Caounty of Bruce Peninsula. Lot.23, Conc. 4, E.B.R., apmēram 5 jūdzes no 6. Highway un 1/4 jūdzi no Miller ezera. (Privāti!)
Zvaniet vai rakstait: **P. Pipasts, 103 Springfield Cres., London, Ontario, N6K 2W1, tel. (519) 471-5374.**

C. OTTWAY
ĀRSTNIECĪBAS AUGU SPECIĀLISTS
463—5125 300 Danforth Ave M4K 1N6
Augi — dabisks veselīgs uzturs — vitamini
Bezmaksas padomi un laipni pakalpojumi angļu un igauņu valodā.

SUMMIT ROOFING
atkal strādā un
par jauniem jumtiem gādā.
Īpašn. JĀNIS UDROVSKIS
ar 17 gadu darba pieredzi.
14 Carluke Cres., Suite 603, Willowdale, Ont. M2L 2H8, tel. 221-8456, vakaros 421-4330.

Žurnālista vērojumi

NĀKOTNES ZĪLĒŠANA

Maija pirmās nedēļas nogalē Kalamazū, Mičigenā, notiks šī gada Amerikas Latviešu Apvienības (ALA) kongress, kurā apskata un debatē par paveiktiem, neveiktiem un paredzētiem darbiem un uzdevumiem, ievēl jaunu valdi un priekšnieku.

Šogad pirmo reizi ALA valde ieteica kongresa rīkošanas vietu. Līdz šim latviešu kolonijas parasti pieteica vēlēšanos rīkot kongresu savā apkārtnē vai pilsētā, dažreiz arī savā īpašumā.

Kalamazū bijis un, domājams, vēl ir latviešu nacionālo domu cietoksnis, kaut no turienes nākuši arī progresīvi ieteikumi. Tur veikti, sākti un ierosināti jauni un nozīmīgi pasākumi. Jācer, ka arī šoreiz kongresā debatēs un izvērtēs jaunās un vecās idejas, pieņemot derīgo, izsijājot nevēlamo, veicinot sabiedrisko darbu nacionālā un latviskā garā, bet atmetot priekšlikumus ar svešu ietekmi vai okupantu ideju pārfrazējumu.

ASV latviešu avīzes pirmajā lapā gandrīz ievadraksta veidā bija apskatīta ALA darbība, sevišķu uzmanību veltījot Kultūras birojam un tā vadītājai B. Abulai. „Viņa apciemojusi latviešu centrus, popularizējusi ALA darbību un aicinājusi visus iesaistīties kopējā darbā, bet, galvenais, ierosinājusi pārrunas par latviešu sabiedrisko darbību vispār un ieinteresējusi daudzus latviešus domāt par problēmām, kas skar trimdas dzīvi."

To ALA darīja piecdesmito gadu sākumā, savas darbības pirmajā laikā. Tātad šī ideja vai darba veikumi novecojušies par trīsdesmit gadiem. Toreiz Kultūras Fonda vadītājs vadīja arī Izglītības sekciju, bet ALA apgādu nodibināja vēlāk. Tādā gadījumā Kultūras biroja vadītājam Dr. P. Norvilim pēc desmit nokalpotiem gadiem vajadzēja piešķirt kādu zelta medaļu, jo viņš veica ne vien šī apvienotā biroja vadību, bet nāca ar daudziem īstiem ieteikumiem un ierosinājumiem, ko arī paveica.

Kultūras biroja pašreizējā vadītāja B. Abula tiešām ir izraisījusi pārrunas, jo viņa Latvijas neatkarības aktā Pitsburgā lasīja okupētās Latvijas dzejnieku darbus. Daudziem tas liksies dīvaini. Viņa arī apmainījusi dažus nacionāla darba darītājus ar saviem kandidātiem kultūras birojā un fondā. Viņas darbu tagad novērtēs kongresa delegāti, ievēlot viņu ALA nākamajā valdē vai aizstājot ar citu kandidātu.

Uzmanība par ALA priekšsēža un vicepriekšsēžu izvēli šogad bijusi neparasti liela. Līdz marta sākumam ALA biedri un sabiedriskie darbinieki nešaubījās, ka uz priekšnieka amatu kandidēs līdzšinējais šī amata veicējs V. Klīve. Marta pirmajās dienās valdes locekļi saņēma V. Klīves rakstu, kurā tas paziņojis, ka viņš nekandidēšot ne uz ALA priekšsēža amatu, nedz arī uz kādu citu sabiedrisku amatu. Bet pēc semināra Katskiļos radušās ziņas, ka Klīve tomēr kandidēs. Nespēja izšķirties vai ļaut sevi ietekmēt citiem nav izcila rakstura īpašība, drīzāk tā norāda uz šaubām vai šaudīgu prātu.

Katskiļos 10. un 11. martā pulcējās pāri par 70 cilvēku, katram maksājot 150 dol. par piedalīšanos, lai referātos noklausītos jaunas idejas un dažādus ieteikumus. Dienu un nakts pārtraukumu laikos radies arī ALA valdes kandidātu saraksts, kaut tāds bija rādīts jau gada sākumā Čikagā. Cik zināms, sarakstā nav atrodami daži pašreizējie ALA valdes amatvīri, bet tur ir vairāki rietumkrasta darbinieki. Katskiļu semināra galvenais dzinējspēks bijis Ģirts Zeidenbergs. Protams, arī viņa un citu nominēto kandidātu piemērotību izvērtēs kongresa delegāti.

Daži no līdzšinējiem valdes locekļiem nevēlas vairs kandidēt. Kāds no ilggadējiem valdes locekļiem Ņujorkā privātā sarunā izteicās, ka darba valdē ir daudz, ja vēlas priekšzīmīgi pienākumus veikt, bet apstākļi valdes darbā ir mainījušies, nav vairs patikas tur strādāt, tāpēc arī šis darbinieks vairs nekandidēs. Katrā kongresā valdē ievēlēti arī jauni darbinieki, bet ar mainīgām sekmēm.

Ir ieviesies paradums, ka kandidātus uz ALA valdi ieteic nominācijas komisija. Kandidātu vārdus paziņo tikai pirms vēlēšanām, pēc tam delegāti var minēt savus kandidātus. Vēlētājiem nav laika ne kandidātus izvērtēt, ne ar tiem iepazīties, bet nominācijas komisija min parasti tikai tik daudz kandidātu, cik ir ievēlamo amatu. Tās nemaz neizskatās pēc brīvām un demokratiskām vēlēšanām. Varbūt der atcerēties, ka arī komūnistu pirmajā okupācijas gadā „brīvprātīgi" vēlēja par vienu sarakstu.

Nominācijas komisijā darbojas I. Spilners, I. Bērziņš, U. Klauss, G. Meierovics un E. Elferts, pie kam pirmie trīs piedalījās Katskiļu seminārā, un ar šīm trim balsīm (pret divām) par priekšsēdi ievēlēja I. Spilneru.

Amerikāņu un citu demokratisko zemju politiķi parasti sola jaunas idejas un dažādus labumus, ko tie ne katrreiz spēj vai grib īstenot. V. Klīve pagājušā gadā pēc J. Riekstiņa bērēm Ņujorkā minēja savus noteikumus, ar kādiem viņš kandidē. Acīm redzot tie tikuši pieņemti, citādi viņš nebūtu kandidējis. V. Klīve nav arī paskaidrojis vai devis atbildi, kā notika viņa satikšanās ar okupētās Latvijas literātu Imantu Ziedoni mācītāju seminārā pagājušā gada augustā Kanadā, kas uztrauca Kanadas latviešus. Demokratiskā zemē vēlētājiem tiesības to zināt.

Kā dzird, tad arī Kultūras Fonda priekšsēdis L. Reiters vairs nedomā kandidēt. Kultūras Fonda sastāvā jau radītas dažas pārmaiņas, nomainot dažus līdzšinējos nacionālus darbiniekus, minot dažādus aizbildināšanās iemeslus vai vienkārši viņus vairs neapstiprinot darbinieku sarakstā. Kā kandidātus dzird minam V. Nollendorfu un arī K. Ķuzuli no DV, bet līdz kongresam šie vārdi varētu mainīties.

Latvieši ar liberālu noslieci Katskiļos izstrādāja darbības plānu, kā darboties ALA kongresā, lai panāktu pārsvaru. Nacionālie latvieši līdz šim bijuši vairākumā, bet tie uz kongresu parasti brauc labā ticībā, ka viss izkārtosies labvēlīgi. Spriežot pēc gada pārskatiem, draudzēm daudz laicīgo mantu (īpašumi un līdzekļi), bet arī tās mazāk rūpējas par garīgo un nacionālo stāju, Daži brīdinājumi atskanējuši no Latviešu biedrībām Ņujorkā un Čikagā, bet šīs balsis nozudušas vispārējā kņadā. Nacionālie lasītāji gan sarūgtināti par Klīves rakstiem, vismaz pēc viņu sarunām spriežot, bet nav manāms, ka kaut ko darītu, lai to novērstu.

Nomanāms, ka ALA kongress šogad varētu būt interesants ar delegātu dažādiem uzskatiem un nostāju. Bet tur var arī izšķirties, kādā virzienā ies nākamais trimdas latviešu darbs un nostāja. Būs interesanti vērot, kā attīstīsies jaunās idejas, kā pastāvēs vecie veikumi, kāds būs nākamās ALA valdes sastāvs un darbības veids.

Latvieši pie demokratiskām vēlēšanām nav pieraduši, tiem reti izdevies demokratiski vēlēt. Tikai tie, kas pārsniedz 75 gadu vecumu, Latvijas neatkarības laikā ir balsojuši. Latvijas neatkarības laika sešos pēdējos gados vēlēšanas nenotika. Prezidents iecēla valdību, valdība vai prezidenta pilnvarotas personas iecēla pašvaldību un valsts iestāžu vadītājus pilsētās un uz laukiem. Vācu okupācijas laikā arī visas amatpersonas iecēla. Nometņu laikos Vācijā un dažās citās zemēs bija jāņem vērā militāro iestāžu viedoklis, lai varētu tikt par nometņu komandantiem.

Amerikas kontinentā tikai nedaudzi mēģinājuši kandidēt amerikāņu vai kanadiešu vēlēšanās, bet bez panākumiem. Tie nav spējuši pārliecināt balsotājus par savu uzskatu pareizumu. Latviešu organizācijās kandidātu skaits gandrīz vienmēr sakrīt ar amatu skaitu, tomēr dažas reizes ALA vēlēšanās ir bijusi maza sacensība atsevišķos amatos.

Kanadas latviešiem ir iespēja izvēlēties pārstāvjus no dažādām grupām. ASV latviešiem šādu iespēju nav, kaut teorētiski tāda iespēja pastāvētu.

Jaunākā paaudze arī pārņems vadību savās rokās. Ir iespējams, ka tas notiek šinī ALA kongresā. ASV latviešiem nav bijušas atsevišķas partijas, daži to uzskatītu par tautas šķelšanu, tomēr varbūt neapzinīgi ALA priekšsēdis V. Klīve tautiešus ir sadalījis divās grupās. ALA delegāti tagad izšķirs, vai vadību pārņems A grupas liberālā daļa vai B grupas nacionālie latvieši. Šinīs grupās iedalīta arī ASV latviešu jaunatne.

V. Irbe.

Par brīvu! Viens pāris

Wrangler®

džīnu (muita jāmaksā sūtītājam), ja jūs sūtāt samaksātas muitas saini, smagāku par 6 kg ar gaisa pastu. Šis piedāvājums spēkā **līdz 1984.g. 30.apr.**

SAVE-O-WAY PARCEL SERVICE
A DIVISION OF [illegible] ONTARIO LTD.

331 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont. M6R 2M8, tel. (416) 532-3042.

Hamilton office: 747 Barton St.E., tel. 544-3603.

Mēs pieņemam jaunu mantu sūtījumus, nodotus mūsu birojā.

Gaisa pasta likmes:

līdz 6 kg $50
" 7 kg $58
8 kg $65
līdz 9 kg $69
" 10 kg $72

Pa jūras ceļu

5 kg $19
10 kg $34.

Visi saiņi apdrošināti.

Wrangler Standart dāvanu sainis:

4 pāri džīnu — 2 dāmu, 2 kungu. Pa gaisa pastu — 3 kg. Muita, iesaiņojums un transports iesk. Cena $225, US $180.

Sūtait M.O. un norādījumus mūsu Toronto birojam.

GARANTĒTA PIEGĀDE.

Kurzeme

(Turpinājums no 2. lp.)

8. maijs pasaulē bija prieka diena. Vācija kapā bija uzvarēta. Baznīcās skanēja prieka zvani. Tauta līksmojās un dejoja uz ielām.

Bet kaut kur tālā Kurzemē un daudzu latviešu sirdīs citur šie zvani iezvanīja ciešanu laika sākumu, jo pār Latviju klājās smaga nospiedīga sarkana migla.

Mēs esam daudz piedzīvojuši un daudzko saprotam. Bet kā lai darām zināmas un saprotamas Padomju savienības briesmas tiem, kuŗu lētticība ir neizmērojama un kuŗi tic Pad. savienības melu propagandai un piedalās un organizē „miera kustību" brīvajā pasaulē? Padomāsim ikviens! Šeit ir plašs iespēju lauks, kur katrs no mums var cīnīties ar latvju tautas ienaidnieku.

Darīsim to, jo katrs brīdis, kad mēs necīnāmies ar savu ienaidnieku, palīdz tam uzvarēt.

MONTREALA

● Sabiedriskais darbinieks Žanis Valdheims, noklausoties 5. aprīlī Brebefā (Brebeuf) kolledžā profesora Andre Šampaņa (Champagne) priekšlasījumu par ļeņinismu un staļinismu, izvirzījās profesoram talkā par pamatotu apstākļu apgaismotāju klausītāju (apm. 200) jautājumiem. Profesors minējis nogalināto un nomocīto skaitu ap 20 miljonu, par ko klausītāji šaubījās. Kāda dalībniece jautājusi, kur un kādā veidā profesors šos skaitļus ņēmis. Tas varējis tikai atsaukties uz kādu citu autoru, jo oficiālu skaitļu vispār neesot. Neuzticība klausītājos ar to tikai pavairojusies.

Redzēdams, ka profesors nevar šaubas izgaisināt, Valdheims pieteicies pie vārda un runājis kā aculiecinieks 1941. g. jūnija deportācijām. Apcietinātie ar smagām mašīnām aizvesti uz speciāli sagatavotiem preču vagoniem. Līdzīgas ainas redzējuši daudzi, jo sarkanie toreiz nav domājuši par mums kā iespējamiem lieciniekiem ārpasaulē. Latvieši vien ir savākuši ziņas par 34 tūkstošiem deportēto vienā okupācijas gadā. Ziņas ievāktas no steigā pamestiem dokumentiem 1941.g. jūnija beigās, kad vācu armija izdzina sarkanos no Baltijas valstīm. Līdzīgas deportācijas bija pārējās Baltijas valstīs un „visās brālīgajās republikās", pēdējās režīms valdījis ilgu laiku. Tāpēc 20 miljoni ir drīzāk par maz, un vairāk atzīstami ir citu autoru (piem. A. Brissaud) skaitļi — vismaz 30 miljonu apmērā.

Valdheima paskaidrojums izgaisināja šaubas klausītājos, un starpbrīdī tie vēlējās vēl tuvākas ziņas, kā viss tas noticis un kā viņam izdevies izkļūt brīvajā pasaulē.

Vai katram vienam mums neatgadās reize, kad ir jārunā?

D. V.

Augusta Vosa...

(Turpinājums no 1. lp.)

Feliksu Cielēnu. Kā diplomāta dzīvesbiedre viņa pavadīja daudzus gadus Šveicē un Francijā. Trimdā nokļuva Zviedrijā.

Kam tad īsteni Maija Cielēna novēlējusi sava brāļa atstāto naudu? Novēlējuma dokuments paredz Ģederta Eliasa piemiņas fonda dibināšanu. Šī fonda mērķis ir atbalstīt pētniecību par Ģ. Eliasa mūža darbu, veicināt Ģederta Eliasa modernās mākslas internacionālā centra ierīkošanu Rīgā, kā arī rūpēties, lai Eliasa vārdā nosauktais mūzejs Jelgavā un dzimtās mājas Platonē, kā arī dzīvoklis Rīgā tiktu saglabātas kā memoriālas vietas.

Tālāk novēlējums paredz, ka atstātai naudai jāsekmē pētniecība par mākslu un jāatbalsta latviešu izcelsmes vai tādi, kam sakars ar Latvijas māksliniekiem.

Par šo novēlējumu vecmeistars Eduards Dzenis izteicies:

„Tas ir neticams okupantu varas brīvās pasaules piemānīšanas akts. Nauda gan atrodas Zviedrijā, bet tā jāizdod mūzeja ierīkošanai okupētajā Latvijā. Ir jābrīnās, kā un kur mantojuma atstājējs spējis sapelnīt tik lielu naudas summu. No visa šajā darījumā redzama komūnistu propagandas kumeļa kāja, kuŗai par upuri acīm redzot kritusi Maija Eliase-Cielēna."

Arī vairāki citi pazīstami Kanadas latviešu mākslinieki pievienojušies Ed. Dzeņa vērtējumam.

* * *

Nobeigumā pieminēsim tuvas un tālas atbalsis, ko izraisījis mans nepretenciozais rakstiņš Zem akadēmiskās brīvības palaga. Vēl LNAK padomes locekļi nebija pieņēmuši rezolūciju, kas nosoda baltiešu (AABS) 9. kongresa rīkošanu mūsu tautas sēru dienā, kad R. Zalamans no Hamiltonas atsauca savu piedalīšanos pieminētā Montrealas konferencē. Goda vīrs Zalamans citādi nemaz nevarēja rīkoties. Viņa soli latviešu sabiedrība pienācīgi novērtēs. Starplaikā daudzi kongresā aicinātie latviešu zinātnieki man zvanījuši, lai apslāpētu protesta balsis.

Interesantais ir tas, ka septiņas balsis nāk klajā ar septiņiem dažādiem izskaidrojumiem, vainu piedēvējot Montrealas universitātei, kādam nepazīstamam cittautietim, bet nekādā gadījumā atbildību neuzņemoties uz saviem pleciem.

Kvebekas franči taču neaicināja ar Maskavas starpniecību konferencē piedalīties okupētās Latvijas septiņus pārstāvjus. To darīja droši vien tie paši mūsu zinību tempļa augstie priesteŗi, kas savā laikā okupētajā Latvijā izbaudīja apšaubāmu viesmīlību.

Mesli ir jāmaksā. Dr. E. Andersons norāda, ka baltieši tieši 14. jūnijā Montrealas universitātē noturēšot aizvesto piemiņai veltītu aktu.

Droši vien šo mūsu iespaidīgo protesta soli plaši atzīmē visa Kanadas prese.

Vāciešiem ir zīmīga prātula: „Sieben Professoren, Vaterland, du bist verloren!" Acis atdarīt mūsu akadēmiķi var arī pēc prestiža pilnā Ph.D. grada iegūšanas.

Mūsu profesoriem Montrealā dota vienreizēja iespēja pierādīt, ka viņi cīņu par Latvijas brīvības atgūšanu liek augstāk par savām akadēmiskām karjērām.

Aleksandrs Ķegumnieks.

Mācītājs Jānis V. Strautnieks aizsaulē

Mācītājs un redaktors Jānis Valdis Strautnieks pēc ilgas un grūtas slimošanas miris 19. martā Čikagā 77 gadu vecumā. Viņš dzimis 1906. gada 1. maijā Stelpes pag. Bekerskolā, kur tēvs bija skolotājs. 1927.g. beidzis Viļa Olava komercskolu Rīgā. Studējis Latvijas universitātē teoloģiju. Studiju laikā pievienojies korp. Fr. Lataviensis saimei. Vācijā bēgļu gaitas pavadījis Heidē. Pēc izceļošanas uz ASV Čikagas luterāņu teoloģijas seminārā Meivudā 1955. gadā ordinēts mācītāja amatā. Publicējies presē kopš 1923.g. Ar 1956.g. aprīli ir Ceļa Biedra un ar 1965. gadu arī Baznīcas gada grāmatas redaktors.

Trimdā sakārtojis archibīskapa Dr. T. Grīnberga spredīķu krājumu Žēlastības laiks. Publicējis daudz teoloģisku un pastorālu rakstu, kā arī sacerējis garīgas dzejas, lietojot pseidonimu A. Araids. Kaut viņam pašam savas draudzes nebija, tomēr viņš daudzreiz aizstāja citus mācītājus Čikagā un brauca uz citiem latviešu centriem. Sevišķi mīļi gaidīts viesis viņš bija tālajā Sanatobijas latviešu draudzē.

22. marta vakarā Ciānas draudzes dievnamā notika sēru dievkalpojums, piedaloties kuplam bērinieku pulkam. To vadīja archibīskaps A. Lūsis, piedalījās mācītāji V. Vārsbergs, A. Rautenšilds, U. Cepure, A. Liepkalns, A. Sudars, E. Ķiploks, V. Landmanis, G. Straumanis un prāvests B. Baginskis. Svētrunu teica doc. E. Ķiploks, cildinot aizgājēja mūža darbu un uzupurēšanos kalpot savai tautai un kristīgai baznīcai. Goda sardzē stāvēja Fr. Lataviensis locekļi. Atvadvārdus teica J. Pūliņš no Fr. Lataviensis, V. Tums no Sv. Jāņa draudzes, I. Rungule u.c. Dziedāja Ciānas draudzes koris dir. R. Kalnmala vadībā. Ērģeles spēlēja M. Leonarde.

23. martā izvadīšanu ievadīja māc. H. Jesifera svētruna. Dziedāja brīvmāksliniece E. Mekša. Kapos Svētos rakstus lasīja mācītāji, lūgšanu teica archibīsk. A. Lūsis. Daudz skaistu ziedu klāja nelaiķa kapu kopiņu.

Par viņu sēro dzīvesbiedre Mērija un svaine, brālēns Latvijā. Mācītājs Strautnieks bija klusas dabas cilvēks, ļoti sirsnīgs un izpalīdzīgs, ar dziļu kristieša izpratni. Patiess darba darītājs un Dieva kalps. Liels latvietis.

A. Zaube.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Toronto ziņas

● Edmontonas cieminš rakstnieks Eduards Freimanis 26. aprīlī apmeklēja pensionāru sarīkojumu un 27. aprīlī TLTA Latviešu ģimnaziju. Svētdien, 29. aprīlī, Latviešu Preses Biedrība rīko Eduarda Freimaņa pēcpusdienu. Par autora dzīvi referēs Biruta Senkēviča, Jānis Briedis sniegs pārskatu par Eduarda Freimaņa darbiem, Inta Purva un Lolita Gulbe skandēs Freimaņa dzejoļus, Ruta Atvasara lasīs īsstāstu un pats autors fragmentu no romāna Māte.

Pēc priekšnesumiem paredzētas pārrunas.

● TLB Sestdienas skolā 14. aprīļa rītā viesojās Minsteres ģimnazijas direktrise Ilga Grava. Viešņai skolas pārzine Milda Matīsa pasniedza Silvijas Ozolas sastādīto Tautas tradiciju un rakstu grāmatu. Pēc rīta lūgšanas, ko vadīja teol. stud. Aldis Elberts, viešņa I. Grava rādīja sestās un septītās klases skolēniem diapozitīvus no Minsteres ģimnazijas sākuma un tagadējiem gadiem.

Pēc skolas tradicijas 13 absolventu klases skolēni piedalījās LNAK padomes sesijā, kuŗā Māra Tērauda jautāja, kā labāk informēt kanadiešus par latviešu tautas traģēdiju. Markus Brants savukārt jautāja, kā saprotams, ka nedz ASV, nedz Kanadas valdība neatzīst Baltijas valstu okupāciju, bet uz pasaules grafiskajām kartēm un globiem, kas gatavoti ASV un Kanadā, Baltijas valstis krāsotas tādā pašā krāsā kā Krievija... Kristīne Soutare klases vārdā pateicās sesijai par doto iespēju piedalīties.

● TLB Sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums notiks 6. maijā pl. 15 Latviešu Centrā, bet kārtējās padomes sēdes 28. aprīlī un 5. maijā parastā vietā un laikā. 19. maijā skolā mācības nenotiks. Vecāki, kuŗu bērniem ir grūtības ar latviešu valodu, aicināti uz pārrunām skolā 12. maijā pl. 13.30 18.telpā, otrā stāvā. Latviešu valodas skolotāji ir arī ar mieru pārrunas vadīt angļu valodā, ja tas būtu nepieciešams. Skolotāju padomes sēdē 31. martā pārrunās skolēnu apģērbu jautājumu. Radusies doma skolēniem valkāt vienveidīgus kreklus ar uzrakstu TLB S-skola.

● 7. maijā pl. 7.30 Centrā beigsies pirmdienu referātu sezona ar prof. Rolfa Ekmaņa referātu — Iezīmes Latvijas kultūras dzīvē pēdējos gados.

Skolotājs Jānis Ķere septiņdesmit piecu gadu ritumā

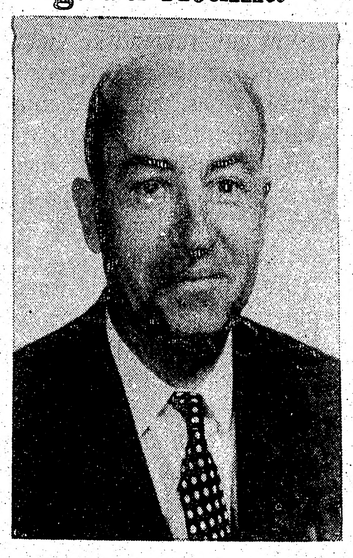

Matēmatikas skolotāja Jāņa Ķeres vārds ir labi pazīstams kā latviešu, tā arī Kanadas presē. Matēmatika ir viņa dzīves un mūža darbs. Ar šī darba metodi un publikācijām, kā arī priekšlasījumiem, viņš pievērsa mācības iestāžu uzmanību jau dzimtenē, bet jo sevišķi Ontario provincē, Kanadā. Ar viņa vārdu saistās jaunatradumi matēmatikas mācīšanas metodē. Viņa modernās matēmatikas programmas tika pieņemtas vidusskolām visā Ontario provincē. Savu iespaidu tās atstāja arī uz pamatskolu mācības kursu.

Jānis Ķere ir vidzemnieks, dzimis 1909.g. 17. maijā Ziemeru pagastā, Valkas apriņķī. Matēmatiku studējis Latvijas universitātē un to beidzis 1933. g. Turpinot studijas, ieguvis arī matēmatikas maģistra gradu.

Apbruņojies ar bagātīgām zināšanām, viņš iesāk praktisko darbu kā matēmatikas un fizikas skolotājs Cesvaines valsts ģimnazijā. Pēc neilga laika pāriet par matēmatikas skolotāju Rīgas Valsts technikumā, kur strādā līdz pat krievu okupācijai.

Lai veicinātu matēmatikas mācīšanu vidusskolās, savā skolas darbības laikā sarakstījis un izdevis trīs mācību grāmatas: 1. Algebras uzdevumi, 2. Matēmatikas iestāju eksāmeni universitātē, un 3. Analītiskā ģeometrija.

Pienāk bēgļu laiks, kas noved viņu Zviedrijā. Te jāapbrīno viņa piemērošanās spējas un darba ātrums. Nobeidzis būvniecības kursus, viņš strādā par zīmētāju. Īsā laikā apgūst zviedru valodu un jau 1948.g. strādā par matēmatikas skolotāju.

Viņa darbīgais gars prasa tomēr plašākus ūdeņus, tādēļ 1951.g. izceļo uz Kanadu un apmetas uz dzīvi Sv. Katrīnās.

Te viss atkal jāsāk no gala — angļu valodas un techniskās zīmēšanas kursi vakaros, bet dienas darbā viņš strādā Port Velleras kuģu būvētavā. Pēc neatlaidīgas cīņas ir panākts tas, ka atzīts Latvijas universitātē iegūtais maģistra grads. Tas dod iespēju atgriezties skolas darbā. Šis ir īstais cīņu laiks, kad jāpierāda spējas praktiskā darbā. Salīdzinot ar citām profesijām, skolotāja darbs nekad nav bijis viegls. Jāmācās vasaras kursos un jāizmanto katra izdevība, lai papildinātos sava priekšmeta mācīšanas technikā, līdz beidzot J. Ķere kļūst par matēmatikas nozares vadītāju Grantham vidusskolā.

Lai matēmatikas priekšmetu padarītu interesantāku un uzskatamāku kā skolotājiem, tā arī skolēniem, J. Ķere sācis lietāt paša izgudrotus matēmatikas uzskates līdzekļus. Lai ar tiem iepazīstinātu mācības iestādes, viņš lasa priekšlasījumus par metodikas jautājumiem matēmatikā, kuŗos demonstrē savus jaunatradumus.

Šie priekšlasījumi ar matēmatikas uzskates līdzekļu demonstrēšanu (paša darināti) bija par iemeslu tam, ka Ontario Izglītības ministrija viņu izraudzīja no 1500 skolotājiem par padomdevēju, lai izstrādātu jaunas vidusskolas mācības programmas. Šinī komisijā iegāja 4 universitātes profesori, 4 vidusskolu inspektori, kā arī 4 matēmatikas skolotāji. J. Ķere bija viens no tiem.

Jubilārs saņēmis arī stipendiju Cornell universitātē (1960. g.) kā viens no tā laika labākiem skolotājiem matēmatikā.

1964.g. J. Ķere ir matēmatikas koordinētājs piecās Sv. Katrīnu vidusskolās. Pēdējos divus gadus, pirms aiziešanas pensijā, darbojies arī par lektoru Brock universitātē un lasījis lekcijas ķīmijas studentiem matēmatikā.

Vairāki raksti Kanadas un latviešu presē liecina, ka jubilārs bijis labākais savas profesijas pārstāvju vidū. Ar viņa palīdzību izdevies pacelt matēmatikas priekšmetu mācības līmeni vidusskolās — kursu lekcijās, semināros un laboratoriju nodarbībās, sekmējot jaunāko teorētisko atziņu un pieredzes apmaiņu.

J. Ķeres jaunie paņēmieni matēmatikas mācīšanā ir tik dažādi, ka tos še nevaram aprakstīt.

Pagājuši desmit gadi, kopš čaklais skolotājs aizgājis no sava aktīvā darba, bet viņš arvien vēl aizņemts un darbīgs, jo sevišķi sabiedriskā dzīvē. Ir korporācijas Latvia filistrs, Sv. Katrīnu latviešu draudzes priekšnieka vietnieks un darbojas arī Daugavas Vanagu vietējās nodaļas valdē.

Viņa glītā māja ir celta pēc paša projekta. To grezno apstādījumi, jauks puķu, sakņu, augļu un ogu dārzs. Jubilāra dzīvi un darbu vienmēr atbalstījusi viņa dzīvesbiedre Ieva Dagmara. Viņi izskolojuši divas meitas — Maiju un Uldu.

Novēlēsim jubilāram veselību un darba degsmi turpmākos dzīves gados.

Māc. Arturs Dūmiņš.